

T.C.
Marmara Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı
Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bilim Dalı

**LİSE ÖĞRENCİLERİNİN KİŞİLERARASI
ŞEMALARI İLE PSİKOLOJİK
DAYANIKLILIKLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN
İNCELENMESİ**

(Yüksek Lisans Tezi)

Zafer ÖZCAN

İstanbul, 2015

T.C.
Marmara Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı
Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bilim Dalı

**LİSE ÖĞRENCİLERİNİN KİŞİLERARASI
ŞEMALARI İLE PSİKOLOJİK
DAYANIKLILIKLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN
İNCELENMESİ**

(Yüksek Lisans Tezi)

Zafer ÖZCAN

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Halil EKŞİ

İstanbul, 2015

ONAY

Zafer ÖZCAN tarafından hazırlanan “Lise Öğrencilerinin Kişilerarası Şemaları İle Psikolojik Dayanıklılıkları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” konulu bu çalışma, 8 Temmuz 2015 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda jüri tarafından başarılı bulunmuş ve yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

	ADI SOYADI	İMZA
TEZ DANIŞMANI	Prof. Dr. Halil EKŞİ	
JÜRİ ÜYESİ	Yrd. Doç. Dr. Mustafa OTRAR	
JÜRİ ÜYESİ	Yrd. Doç. Dr. Ahmet KATILMIŞ	

ÖZGEÇMİŞ

- 2007 Turhal Cumhuriyet Lisesinden Mezun Olma
- 2011 Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü
Rehberlik ve Psikolojik Danışma Anabilim Dalı Anabilim Dalından
Mezun Olma
- 2011 Taşdelen İMKB Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinde Psikolojik
Danışmanlık ve Rehber Öğretmenlik
- 2012 Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık
Bilim Dalı Yüksek Lisans Programına Giriş

İLETİŞİM BİLGİLERİ

Görev Yaptığı Kurum : Taşdelen İMKB Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi

E-Posta: zaferozcanpdr@gmail.com

ÖNSÖZ

Kişilerarası ilişkiler ve bu ilişkilere çoğu zaman yön veren kişilerarası şemalar, hayatın her alanında önem arz etmektedir. Sözlü ve sözsüz iletişimin yoğun olarak kullanıldığı ergenlik döneminde, bireylerin kişilerarası şemaları ile psikolojik dayanıklılıkları arasındaki ilişki merak edilmiş ve bu konuda araştırma yapılmıştır.

Öncelikle lisans ve yüksek lisans dönemimde tecrübesi, bilgisi, anlayışı ve manevi desteği ile yanımda olan değerli hocam, tez danışmanım Prof. Dr. Halil EKŞİ'ye şükranlarımı sunuyorum. Hayatımda açmış oldukları güzel izlerden ötürü kıymetli hocalarım Prof. Dr. Esra ASLAN'a, Yrd. Doç. Dr. Mustafa OTRAR'a, Yrd. Doç. Dr. Nilgün CANEL'e, Doç. Dr. Müge YÜKSEL YUKAY'a ve her zaman yuvam olarak bildiğim Marmara Üniversitesi Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik bölümünde bulunan tüm hocalarıma ayrı ayrı teşekkür ederim.

Araştırma sürecinde benden desteklerini esirgemeyen değerli meslektaşlarıma, araştırmaya katılan tüm öğrencilere teşekkürlerimi sunarım.

Hayatımın her aşamasında beni büyük bir sabırla ve özenle dinleyen, aldığım tüm önemli ve güzel kararların en güzel destekleyicileri ve yol göstericileri olan, gölgelerinden her zaman istifade ettiğim değerli abilerim, dostlarım, Enver ULAŞ'a, Bahtiyar ÇELİKGÜN'e ve Ahmet KAHRAMAN'a ve tabiki her zaman yanımda olan, desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen, her konuda bana güvenen, aileme ve arkadaşlarıma sonsuz teşekkür ederim.

Zafer ÖZCAN

ÖZET

Bu araştırmada lise öğrencilerinin kişilerarası şemaları ile psikolojik dayanıklılıkları arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlamıştır. Bu temel değişkenlerin yanı sıra yaş, cinsiyet, sınıf düzeyi, okul türü, algılanan sosyo-ekonomik düzey, anne-baba eğitim düzeyi değişkenlerine göre de kişilerarası şemalar ve psikolojik dayanıklılık incelenmiştir.

Araştırmanın yöntemi betimsel tarama modelidir. Çok amaçlı örnekleme yöntemi ile İstanbul Anadolu yakasında bulunan liselerde okuyan 343 kadın ve 257 erkek toplam 600 öğrenci ile çalışılmıştır. Araştırmada Kişisel Bilgi Formu, Kişilerarası şema Ölçeği ve Psikolojik Dayanıklılık Ölçeği– III R Ölçeği kullanılmıştır.

Araştırmada elde edilen verilerle yapılan analizler; değişkenler arası farklılıklar için bağımsız gruplar t testi, kategorik gruplar arasında fark için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve ANOVA sonucu anlamlı olduğu için posthoc analizi LSD, değişkenler arası ilişki için Pearson korelasyon analizi kullanılmıştır. Kişilerarası şemalar ile psikolojik dayanıklılık için regresyon analizi yapılmıştır.

Araştırma sonucunda lise öğrencilerinin psikolojik dayanıklılıkları ile kişilerarası şemalarının bazı alt boyutları arasında pozitif bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Bunların yanında öğrencilerin demografik özellikleri ile kişilerarası şemaları arasında da ilişkiler tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Kişilerarası şema, Psikolojik Dayanıklılık.

.

ABSTRACT

The aim of this study is to investigate the relationship between high school students' interpersonal schemas and psychological resilience. In addition to main variables, age, gender, class, school type, perceived socio- economical level, parents' education level are also investigated on interpersonal schemas and psychological resilience.

Method of the study is descriptive survey model. Using purposive sample 343 female and 257 male students are chosen among the high schools in Asian part of İstanbul. Personal information form, interpersonal schema scale and psychological resilience scale- III R are used in the research.

Analysis made with the data are; independent samples t test, one way ANOVA and LSD as posthoc, Pearson correlations. Regression analysis are made for interpersonal schemas and psychological resilience.

As a result of the study, it is found that there is a positive relation between psychological resilience and some subscales of interpersonal schemas of high school students. In addition, some correlations are found between demographic features and interpersonal schemas of the participants

Key Words: Interpersonal Shemas, Psychological Resilience.

İÇİNDEKİLER

ONAY.....	iii
ÖZGEÇMİŞ	iv
ÖNSÖZ	v
ÖZET	vi
ABSTRACT.....	vii
İÇİNDEKİLER	viii
BÖLÜM I.....	xvi
GİRİŞ	1
1.1. Problem	1
1.2. Araştırmanın Amacı	5
1.3. Önem	6
1.4. Sayıtlar	7
1.5. Sınırlılıklar	7
1.6. Tanımlar	7
BÖLÜM II	8
KURAMSAL ÇERÇEVE.....	8
2.1. Şema Nedir?	8
2.1.2. Benlik Şemaları	10
2.2. Bilişsel Kişilerarası Şema Yaklaşımı	11
2.2.1. Kişilerarası Şema Kuramları	13
2.2.2. Kişilerarası Döngüsel Sistemler	14
2.2.3. Kişilerarası Tamamlayıcılık	17
2.3. Psikolojik Dayanıklılık.....	18
2.3.1. Psikolojik Dayanıklılığı Etkileyen Risk Faktörleri	19
2.3.2. Koruyucu Faktörler	19
2.3.3. Olumlu Sonuçlar.....	21
BÖLÜM III.....	22
YÖNTEM	22
3.1. Araştırma Modeli	22
3.2. Evren Ve Örneklem.....	22
3.3. Veri Toplama Araçları	22

3.3.1. Kişisel Bilgi Formu	23
3.3.2. Kişilerarası Şema Ölçeği	23
3.3.3. Psikolojik Dayanıklılık Ölçeği – III R.....	25
3.4. Verilerin Toplanması	26
3.5. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması.....	26
BÖLÜM IV	29
BULGULAR.....	29
4.1. Örneklem Grubuna Ait Betimsel Bulgular	29
4.2. Öğrencilerin Kişilerarası Şema Tamamlama Tepkileri ve İstenirlik Düzeyleri ile Psikolojik Dayanıklılık Düzeylerine İlişkin Bulgular.....	32
4.3. Öğrencilerin Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkileri, İstenirlik Düzeyleri ve Psikolojik Dayanıklılık Düzeyleri Arasındaki İlişkiye Ait Bulgular	35
4.4. Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılıklarının Kişilerarası Şemalarına Göre Yordanıp Yordanmadığına Dair Bulgular.....	40
4.5. Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılıklarının ve Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkileri ve İstenirlik Düzeylerinin Değişkenlere Göre Anlamlı Farklaşıp Farklaşmamaya İlişkin Bulgular	44
BÖLÜM V	86
TARTIŞMA.....	86
5.1. Tartışma ve Sonuç.....	86
5.2. Öneriler	92
KAYNAKÇA.....	94
EKLER	101

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 4.1.1. Cinsiyet Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	29
Tablo 4.1.2. Sınıf Düzeyi Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	29
Tablo 4.1.3. Okul Türü Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	30
Tablo 4.1.4. Sosyo-ekonomik Düzey Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	30
Tablo 4.1.5. Anne Eğitim Düzeyi Değişkeni İçin Frekans Ve Yüzde Değerleri.....	31
Tablo 4.2.1. Öğrencilerin Annelerinden Algıladıkları Kişilerarası Şema Tamamlama Tepkileri ve İstenirlik Düzeyleri Puanlarına Ait Aritmetik Ortalama, Standart Sapma ve Standart Hata Değerleri.....	32
Tablo 4.2.2. Öğrencilerin Babalarından Algıladıkları Kişilerarası Şema Tamamlama Tepkileri ve İstenirlik Düzeyleri Puanlarına Ait Aritmetik Ortalama, Standart Sapma ve Standart Hata Değerleri.....	33
Tablo 4.2.3. Öğrencilerin Önemli Diğerlerinden Algıladıkları Kişilerarası Şema Tamamlama Tepkileri ve İstenirlik Düzeyleri Puanlarına Ait Aritmetik Ortalama, Standart Sapma ve Standart Hata Değerleri	34
Tablo 4.2.4. Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılık Düzeyleri Puanlarına Ait Aritmetik Ortalama, Standart Sapma ve Standart Hata Değerleri	35
Tablo 4.3.1. Öğrencilerin Annelerinden Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkileri, İstenirlik Düzeyleri ve Psikolojik Dayanıklılık Düzeyleri Arasındaki İlişkiye Ait Bulgular	35
Tablo 4.3.2. Öğrencilerin Babalarından Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkileri, İstenirlik Düzeyleri ve Psikolojik Dayanıklılık Düzeyleri Arasındaki İlişkiye Ait Bulgular	37
Tablo 4.3.3. Öğrencilerin Önemli Diğerlerinden Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkileri, İstenirlik Düzeyleri ve Psikolojik Dayanıklılık Düzeyleri Arasındaki İlişkiye Ait Bulgular.....	38
4.4.1. Öğrencilerinin Psikolojik Dayanıklılıklarının Annelerinden Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerine Göre Yordanıp Yordanmadığına Dair Bulgular	41

4.4.3. Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılıklarının Babalarından Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerine Göre Yordanıp Yordanmadığına Dair Bulgular	42
4.4.4. Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılıklarının Babalarından Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin İstenirlik Düzeylerine Göre Yordanıp Yordanmadığına Dair Bulgular	42
4.4.5. Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılıklarının Önemli Diğerlerinden Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerine Göre Yordanıp Yordanmadığına Dair Bulgular	43
4.4.5. Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılıklarının Önemli Diğerlerinden Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin İstenirlik Düzeylerine Göre Yordanıp Yordanmadığına Dair Bulgular	44
Tablo 4.5.1. Öğrencilerin Annelerinden Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	44
Tablo 4.5.2. Öğrencilerin Babalarından Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	45
Tablo 4.5.4. Öğrencilerin Annelerinden Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin İstenirlik Düzeylerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	46
Tablo 4.5.5. Öğrencilerin Babalarından Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin İstenirlik Düzeylerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	47
Tablo 4.5.6. Öğrencilerin Önemli Diğerlerinden Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin İstenirlik Düzeylerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	48
Tablo 4.5.7. Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılıklarının Düzeyleri Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	49
Tablo 4.5.8. Öğrencilerin Annelerinden Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin Sınıf Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	49

Tablo 4.5.9. Öğrencilerin Babaların Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin Sınıf Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	50
Tablo 4.5.10. Öğrencilerin Önemli Diğerlerinden Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin Sınıf Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	52
Tablo 4.5.11. Öğrencilerin Annelerinden Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin İstenirlik Düzeylerinin Sınıf Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	53
Tablo 4.5.12. Öğrencilerin Babaların Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin İstenirlik Düzeylerinin Sınıf Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	54
Tablo 4.5.13. Öğrencilerin Önemli Diğerlerinden Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin İstenirlik Düzeylerinin Sınıf Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	55
Tablo 4.5.14. Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılık Düzeylerinin Sınıf Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	56
Tablo 4.5.15. Öğrencilerin Annelerinden Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin Okul Türü Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	56
Tablo 4.5.16. Öğrencilerin Babaların Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin Okul Türü Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	57
Tablo 4.5.17. Öğrencilerin Önemli Diğerlerinden Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin Okul Türü Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	58
Tablo 4.5.18. Öğrencilerin Annelerinden Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin İstenirlik Düzeylerinin Okul Türü Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	59

Tablo 4.5.19. Öğrencilerin Babaların Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin İstenirlik Düzeylerinin Okul Türü Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	60
Tablo 4.5.20. Öğrencilerin Önemli Diğerlerinden Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin İstenirlik Düzeylerinin Okul Türü Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	61
Tablo 4.5.21. Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılık Düzeylerinin Okul Türü Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	63
Tablo 4.5.22. Öğrencilerin Annelerinden Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin Sosyo-ekonomik Düzey Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	64
Tablo 4.5.23. Öğrencilerin Babaların Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin Sosyo-ekonomik Düzey Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	65
Tablo 4.5.24. Öğrencilerin Önemli Diğerlerinden Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin Sosyo-ekonomik Düzey Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	66
Tablo 4.5.25. Öğrencilerin Annelerinden Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin İstenirlik Düzeylerinin Sosyo-ekonomik Düzey Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	67
Tablo 4.5.26. Öğrencilerin Babaların Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin İstenirlik Düzeylerinin Sosyo-ekonomik Düzey Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	68
Tablo 4.5.27. Öğrencilerin Önemli Diğerlerinden Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin İstenirlik Düzeylerinin Sosyo-ekonomik Düzey Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	69

Tablo 4.5. Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılık Düzeylerinin Sosyo-ekonomik Düzey Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	70
Tablo 4.5.29. Öğrencilerin Annelerinden Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin Anne Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	71
Tablo 4.5.30. Öğrencilerin Babaların Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin Anne Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	72
Tablo 4.5.31. Öğrencilerin Önemli Diğerlerinden Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin Anne Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	73
Tablo 4.5.32. Öğrencilerin Annelerinden Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin İstenirlik Düzeylerinin Anne Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	75
Tablo 4.5.33. Öğrencilerin Babaların Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin İstenirlik Düzeylerinin Anne Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	75
Tablo 4.5.34. Öğrencilerin Önemli Diğerlerinden Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin İstenirlik Düzeylerinin Anne Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	77
Tablo 4.5.35. Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılık Düzeylerinin Anne Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	78
Tablo 4.5.36. Öğrencilerin Annelerinden Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin Baba Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	79
Tablo 4.5.37. Öğrencilerin Babaların Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin Baba Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Farklılaşp	

Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	80
Tablo 4.5.38. Öğrencilerin Önemli Diğerlerinden Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin Baba Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	81
Tablo 4.5.39. Öğrencilerin Annelerinden Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin İstenirlik Düzeylerinin Baba Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	82
Tablo 4.5.40. Öğrencilerin Babaların Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin İstenirlik Düzeylerinin Baba Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	83
Tablo 4.5.41. Öğrencilerin Önemli Diğerlerinden Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin İstenirlik Düzeylerinin Baba Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	84
Tablo 4.5.42. Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılık Düzeylerinin Baba Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	85

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Döngüsel sistem.....	15
Şekil 2. Leary’’nin modeli (Collins, 2003).	16
Şekil 3. Carson’un modeli (Collins, 2003).....	17

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Problem

Hayat denilen serüven, yaşamın başlangıcındaki ilk önemli insanlar ve olaylar tarafından şekillenmeye başlar. Çevresini etkileyen ve çevresinden etkilenen, sosyal bir varlık olan insanın çevresiyle girmiş olduğu bu etkileşim hep merak konusu olmuştur. Anne karnında başlayan bu etkileşim, doğumdan sonra başlayan süreçle devam eder. Kişinin ilk deneyimlerinin oluşmaya başladığı bu dönem, şemalarının başlangıcını oluşturur. Yaşamla devam eden duyum verileri şemalarımızı beslemeye, yeni şema örüntüleri oluşturmamıza ve geliştirmemize yardımcı olur.

Kişilerarası ilişki örüntülerinin oluşturulmasında, etkisini her zaman hissettiren değişken erken dönemde gerçekleşen yaşantılardır. Bağlanma teorisi ve kişilerarası şema kuramlarına göre erken dönemde gerçekleşen yaşantılar, bireylerin diğerlerine ve çevreye ilişkin olumlu ve olumsuz zihinsel bilgi birikimi geliştirmesini sağlar. Bu bilgi birikimleri bireyin yaşamları boyunca oluşturacakları bilişsel kodlamaları etkileyecektir. Yaşamın tamamında varlığını hissettirecek bu bilişsel kodlamaların, kişilerin ilişkilerini başlamalarında, sürdürmelerinde ve devam ettirmelerinde ki rolünün önemi yadsınamaz bir gerçektir (İmamoğlu, 2008).

Kişilerarası ilişkilerde önemli rol oynayan şemalar modern psikoterapinin üzerinde durduğu anahtar kavramlarından biridir. Şema kavramı daha çok bilişsel yaklaşımla beraber üzerinde durulan bir kavram haline gelmiştir. Bilişsel yaklaşım; psikolojide, zihinsel-işsel süreçleri vurgulayan, davranışın altında yatan sebeplerin sadece gözlenen davranışlarla açıklanamayacağını, altta yatan zihinsel olayların, temsillerin, inançların da değerlendirilerek davranışın açıklanabileceğini savunan bir yaklaşımdır (Young, 2009).

Şemalar, yaşamın erken yıllarında karşılanmamış temel duygusal ihtiyaçlardan doğarlar. Şemalar kendilerini koruyup sürdürdüklerinden ötürü, yetişkinlikte de aynı ihtiyaçların karşılanmasını önlemeye devam ederler (Rafaeli ve ark., 2013).

Kişinin zihninde oluşan şemalar, karşılaşılan yeni durumları bireylerin zihinlerinde daha önceden bilmiş oldukları ve inandıkları şeyler kanalıyla yorum yapma eğilimine sevk eder. Bu yorumlamalar, kişinin var olan şemalarına katkı sunacağı gibi, var olan bilişsel yapının uyumsuzluk yaşamasına da sebep olabilir. Bu durumda psikolojik bozukluklara yol açabilir. Diğer bir ifadeyle şemalar, var olan devamlılığın ve kişisel bütünlüğün korunmasında birleştirici rol alan bilişsel yapılardır (Dowd, 2004).

Şemalar aktif olarak kullanıldıklarında, bilişsel yapıda oluşan bilgiler bilinç düzeyine çıkmakta, kişinin yaşanılan durumla ilgili algısını ve değerlendirmesini etkilemektedir (Young, 2009). Şemalar, bir durumla karşılaşıldığında, ihtiyacı olan bilgiyi, kendi yapısına göre geri çağırır. Bu yönlü çağırmanın etkisinde kalan bilgi işleme ise olayı bu geri çağırma ile değerlendirecek ve farklı bakış açılarının değerlendirilmesine mümkün kılmayacaktır. Dolayısıyla psikolojik bozuklukların açıklanmasında benlik şemaları ve benlik bilgilerinin önemli yere sahip olduğu düşünülmektedir (Tüzün, 2006).

Psikoloji alanındaki çalışmalara tarihsel olarak bakıldığında, insan davranışını yalnızca bilişsel süreçlere odaklanarak açıklanmayacağı da aşikârdır. Safran (1990), bilişsel kuram doğrultusunda yapılan çalışmalarda, bilişsel boyuta fazla önem verilerek, insan analogisinin tıpkı bilgisayar analogisiymiş gibi açıklanmaya çalışıldığını vurgulamıştır. Oysa psikopatolojinin açıklanmasında ve kişinin değişim süreçlerinin incelenmesinde bilişsel boyut kişilerarası ilişkiler bağlamında da ele alınmalıdır. Kişilerarası yaklaşım ile bilişsel yaklaşım bütünleştirilmeli, bilişsel model; bilişler, duygular, davranışlar, kişilerarası bağlamda gelişen yapılar olarak oluşturulmalıdır (Boyacıoğlu & Savaşır, 1995).

Bilişsel davranışçı terapi (BDT), Eksen I bozukluklarının zaman sınırlamalı ve kanıta dayalı tedavisinde kapsayıcı bir terim olarak güçlü bir kimlik oluşturmuştur. Günümüzde kişilik bozuklukları ve diğer uzun süreli ilişkisel ve duygusal güçlükleri hedef alan BDT modelleri daha fazla dikkat çekmektedir. Öncü modellerden biri de, ilk olarak Young(1990) tarafından tanıtılan ve yakın zaman da Young ve arkadaşları tarafından geliştirilen Şema terapidir. Şema terapisi, bilişsel terapi, bağlanma ve nesne ilişkileri kuramları, Gestalt ve yaşantısal terapi öğelerini bir araya getiren bütüncül bir yaklaşımdır (Rafaeli ve ark., 2013).

Kişilerarası şemalar, bireyin yeni gelen sosyal bilgilerini nasıl algılayacağına ve nasıl yorumlayacağına etki etmektedir. Bununla beraber bu bilişsel yapılar, bireyin başkalarına olan davranış biçimleri üzerinde de önemli bir etkiye sahiptir. Örneğin defalarca başkaları tarafından reddedilen ve manipüle edilen bir birey, büyük olasılıkla başkaları ile etkileşime girmekten kaçınma çabası ve başkalarının dikkatini çekmeme beklentisi içine girecektir. Bu tarz bir kişi, başarılı bir sosyal etkileşim kurabilen ve başkalarının ilgisini olumlu yönde çekebilen bireylere oranla, kendisini sosyal etkileşim içinde farklı davranan ve tepkilerde bulunan bir kişi olarak bulur. Bundan hareketle geçmiş etkileşim modellerinin şemalar içinde temsil edildiği varsayılmaktadır (Çelik, 2006).

Yeni deneyimler yaşama ve bu yolla yeni kişilerarası şemalar edinme tüm insanlarda ortak olan özelliklerden biri olmasına karşın bilinen bir gerçek daha vardır ki oda, yeni gelen bilginin önceki şemalar ile uyuşmama olasılığının bulunmasıdır. Bu sebeple adaptif olmayan etkileşimsel modelleri kullanımı, bireyin kişilerarası şemalarına da yansır. Kişilerarası şemalar bireyin kendisi ve diğerleri hakkındaki algılarını biçimlendirir ve bireyin beklentilerini pekiştiren değişik türdeki pek çok davranışın oluşumuna sebebiyet verir. Örneğin bir kişinin bir durum üzerinde kontrolü elde etmek amacıyla başkalarını sürekli olarak sindirmeye ve korkutmaya çalışabilir. Böyle davrandığı müddetçe amacına ulaşan birey, bunu bu yolla başardığı için başka durumlarda da bunu yapmaya devam eder. Etkileşimsel modellerin bu tekerrürü bilişsel-kişilerarası döngü içerisinde varlığını devam ettirir (Tüzün, 2006).

Sürekli tekrarlanan yaşantılar büyük olasılıkla birey tarafından yorumlanır ve bu yorumlar bireyin şemalarıyla ilişkili olarak zamanla otomatik bir sistem haline dönüşür. Örneğin, bir kişinin kişilerarası ilişkilerine dair “eğer başkalarına güvenirsem, onlar beni incitir” şeklinde bir beklentisi ve yorumlaması varsa bu kişi diğer kişilere göre daha tetikte olur ve belirsiz davranışları uygun-şema tarzlarıyla yorumlama olasılığı daha yüksektir. Bu kişiler ayrıca güvenleri sarsılınca geçmişteki olumsuz deneyimlerini hatırlamaya daha çok eğilimlidirler (Boyacıoğlu, 1994).

Günümüzdeki hızla artan teknolojik gelişmeler hayatımızı etkilemektedir. Dünya hızlı bir değişim süreci yaşamaktadır. Bu değişim bireylerin, ruh sağlığını zorlar olmuştur. Ayrıca ülkemizdeki hızlı nüfus artışı, hızlı şehirleşme süreci içinde bir sosyal çalkantı

yaşanmakta, tüm değer yargıları bundan nasibini alırken bireylerin yaşam süreci içinde giderek daha da zorlaşan koşullarla baş etmek zorunda kaldıkları görülmektedir. Bu zorlayıcılık ruh sağlığını derinden etkiler olmuştur (Sayıl, 2000, s.23). Ayrıca çocuk sağlığı alanındaki çalışmalar çocukların %18'inde duygu ve davranış bozukluğu olduğunu, ergenlerin ise %15-17'sinin çeşitli kaygılarla bunalımlı bir dönem yaşadıkları ortaya konmuştur (Ekşi ve Yaman, 2010).

Ruhsal yönden rahat olmamak ergenlerin kendileri ile ilgili algılamalarını etkilemektedir (Kulaksızoğlu, 2005). Yeterli bir kişiliğe sahip, verimli, kim olduğunu ve kim olabileceğini gerçekçi ve tutarlı bir şekilde algılayabilen, kendine ve başkalarına saygı duyan, yaratıcı, yeni yaşantılara açık bir insan olabilmenin önemi her geçen gün biraz daha artmaktadır (Ürün, 2010).

Gençlerin karşılaştıkları zorlayıcı yaşam olaylarına ilişkin tutum ve tavırları kendilerine karşı algıları ile yakından ilişkilidir. Bu açıdan gençlerin kendilerini tanımaları son derece önemlidir. İnsanlar doğduğu andan başlayarak hayatını devam ettirmek için çeşitli gereksinimlerini karşılamak durumundadır. Bu ihtiyaçlar büyüme süreci içerisinde giderek çeşitlenerek devam eder. İlk önce fiziksel ihtiyaçlarını karşılamaya çalışan insanlar daha sonra saygınlık, sevmeye-sevilme, arkadaş edinme gibi sosyal ve duygusal ihtiyaçlarını karşılamaya yönelir. İnsanların sağlıklı ve uyumlu olması için gereksinimlerini dengeli şekilde karşılaması gerekmektedir. İnsanlar ihtiyaçlarını karşılarlarken de bazen değişik stres verici durumlarla karşı karşıya kalabilir.

Çocukla tutarlı bir şekilde ilgilenen bireyin (sıklıkla anne), çocuğa olan yaklaşımı da oldukça önemli görülmektedir. Örneğin çocuğun ihtiyaçlarını zamanında karşılaması, çocuğun isteklerine karşı duyalı olup, gereken özeni göstermesi gibi. Aile dışındaki ortamın niteliği de “psikolojik dayanıklılığın” gelişiminde büyük bir role sahiptir. Örneğin çocuğun aile dışından öğretmeni, akrabaları ya da arkadaşları tarafından desteklenmesi önemli görülmektedir. Aynı zamanda çocuğun farklı sosyal faaliyetlerde bulunması, farklı ortamları tecrübe etmesi, diğer bireylerle iletişime geçmesi psikolojik dayanıklılıkla ilişkili olduğu belirtilmiştir (Karatekin, 2013).

Bazı insanlar stresli yaşam koşulları karşısında ve travmatik durumlar sonrasında diğerlerine göre hayatı yaşamaya daha çabuk başlamaktadır. Travmatik olayları çabuk atlatan veya stresli yaşam koşulları ile olumlu bir şekilde başa çıkan bireylerin

psikolojik dayanıklılık özellikleri önemli görülmektedir. Psikolojik dayanıklılığın gelişmesinde birçok faktörün etkili olduğu yapılan araştırmalarla ortaya konmuştur.

Bu bilgilerden hareketle bu araştırmada da gençlerin kişiler arası şemaları ve psikolojik dayanıklılıkları üzerinde durulmuştur.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu bağlamda araştırmanın amacı, lise öğrencilerinin kişilerarası şemaları ile psikolojik dayanıklılıkları arasındaki ilişkinin incelenmesidir.

Bu çalışmanın alt amaçları;

- 1- Lise öğrencilerinin kişilerarası şemaları ile psikolojik dayanıklılıkları arasında ilişki var mıdır?
- 2- Lise öğrencilerinin kişilerarası şemaları psikolojik dayanıklılık düzeylerini yordamakta mıdır?
- 3- Lise öğrencilerinin kişilerarası şemaları cinsiyete göre anlamlı şekilde farklılaşmakta mıdır?
- 4- Lise öğrencilerinin psikolojik dayanıklılıkları cinsiyete göre anlamlı şekilde farklılaşmakta mıdır?
- 5- Lise öğrencilerinin kişilerarası şemaları sınıf düzeyine göre anlamlı şekilde farklılaşmakta mıdır?
- 6- Lise öğrencilerinin psikolojik dayanıklılıkları sınıf düzeyine göre anlamlı şekilde farklılaşmakta mıdır?
- 7- Lise öğrencilerinin kişilerarası şemaları okul türüne göre anlamlı şekilde farklılaşmakta mıdır?
- 8- Lise öğrencilerinin psikolojik dayanıklılıkları okul türüne göre anlamlı şekilde farklılaşmakta mıdır?
- 9- Lise öğrencilerinin kişilerarası şemaları algılanan sosyo-ekonomik düzeye göre anlamlı şekilde farklılaşmakta mıdır?
- 10- Lise öğrencilerinin psikolojik dayanıklılıkları algılanan sosyo-ekonomik düzeye göre anlamlı şekilde farklılaşmakta mıdır?
- 11- Lise öğrencilerinin kişilerarası şemaları anne eğitim düzeyine göre anlamlı şekilde farklılaşmakta mıdır?

- 12- Lise öğrencilerinin psikolojik dayanıklılıkları anne eğitim düzeyine göre anlamlı şekilde farklılaşmakta mıdır?
- 13- Lise öğrencilerinin kişilerarası şemaları baba eğitim düzeyine göre anlamlı şekilde farklılaşmakta mıdır?
- 14- Lise öğrencilerinin psikolojik dayanıklılıkları baba eğitim düzeyine göre anlamlı şekilde farklılaşmakta mıdır?

1.3. Önem

Psikolojik dayanıklılık, öğrenilebilir bir kişilik özelliğidir. Bu kişilik özelliğinin, danışma sürecinde veya okul rehberlik programlarında yer alması rehberlik ve psikolojik danışma etkinlikleri açısından önem teşkil edebilir. Araştırma sonucunda ortaya çıkacak veriler ışığında bireylerin karşılaşılabileceği travmatik ve stres verici yaşam olaylarına karşı daha hazırlıklı ve donanımlı olması için gerekli bilgi ve beceriler hakkında bilgi edinilebileceği söylenebilir.

Strese karşı psikolojik dayanıklılık özelliğinin azaltıcı bir etkiye sahip olduğunu ortaya koyan çalışmalar olmakla beraber ülkemizde benzer çalışmaların sayısı oldukça azdır. Stres durumlarında insanların psikolojik dayanıklılık özelliklerinin olup olmadığı belirlenerek bu bireylerin psikolojik dayanıklılıkları daha güçlü hale getirilmesi sağlanabilir. Bu açıdan bakıldığında ergenlik döneminde olan lise öğrencilerinin özellikle anne, baba ve arkadaşlarıyla ilgili sorunlar yaşayabileceği düşünüldüğünde, bu sorunların anlaşılmasında ve ya çözümünde kişilerarası şemalarının belirlenerek, psikolojik dayanıklılık düzeyleri ile kişilerarası şemaları arasındaki ilişkinin incelenmesinin bu alanda çalışanlara katkı sunacağı düşünülmektedir.

Lise öğrencileri hakkında pek çok araştırma literatürde yer almasına karşın, kişilerarası şemaları ve psikolojik dayanıklılıklarının incelenmesine yönelik bir çalışmaya literatürde rastlanmamıştır. Bu araştırmanın alana katkı sağlayacağı ve daha sonraki çalışmalar için veri niteliğinde özgün bir çalışma olacağı umulmaktadır.

1.4. Sayıtlar

1. Araştırmaya katılan tüm bireylerin test maddelerini ve kişisel bilgi formunu içten ve objektif olarak cevaplandırdıkları kabul edilmektedir.
2. Araştırmanın örneklem grubu evreni temsil etmektedir.

1.5. Sınırlılıklar

1. Araştırma İstanbul ili Anadolu yakasındaki okullarda uygulanmıştır. Bundan dolayı araştırma sonuçları ancak benzer nitelikteki öğrencilere genellenebilir.
2. Araştırmada belirtilen kişilerarası şemalar “Kişilerarası Şema Ölçeğinin” ölçtüğü niteliklerle sınırlıdır.
3. Araştırmada belirtilen psikolojik dayanıklılık “Psikolojik Dayanıklılık Ölçeği– III R”nin ölçtüğü niteliklerle sınırlıdır.
3. Araştırmanın süresiz değişkenleri cinsiyet, sınıf düzeyi, okul türü, algılanan sosyo-ekonomik düzey, anne-baba eğitim düzeyi ile sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Şema: Kişinin çevresindeki gerçekliğe dayalı temsilleri için kullandığı zihinsel birikimdir(Young, 2009).

Kişilerarası Şema: Bağlanma figürü ile geliştirilen ilişkiler sonucunda oluşan ben diğerleri ilişkilerinin temsili olup diğerleri ile sürdürülen olası bağlanma ilişkilerinin artması ve işlevinin devam ettirebilmesi için gerekli olan genel bilgi yapısıdır(Safran, 1990).

Psikolojik Dayanıklılık: Psikolojik dayanıklılık, travmatik yaşantılara sahip bireylerde gözlenen yaşamını sürdürebilme, psikolojik uyumunu kaybetmeme ya da yeniden toparlanabilme gücüdür(Yu ve Zhang, 2007; Terzi, 2008).

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Şema Nedir?

“Şema” sözcüğü, pek çok çalışma alanında kullanılmaktadır. Kelime olarak şema, iskelet yapı, taslak anlamındadır. Şema kavramını, Antik Yunan’da Stoacı mantıkçılar özellikle de Chrysippus (M.Ö. yaklaşık 279-206) “çıkarım şemaları(inference schemata)” biçiminde mantık prensiplerine sundular. Kantçı felsefede şema, sınıfın tüm üyeleri için ortak olan şeyin kavramıydı. Bu terim, şema kavramının kullanıldığı çeşitli alanlardan sadece bazılarını isimlendirmek için; aynı zamanda kümeler teorisi, cebirsel geometri, eğitim, edebi analiz ve bilgisayar programlamada kullanılmaktadır. Şema terimin asıl zengin tarihi ise psikoloji içinde yer bulmuştur (Young, 2008, s.24).

Şema kavramı bilişsel psikoloji ekolünün psikolojide dünyasında söz sahibi olmaya başlamasıyla ortaya çıkmıştır. Bilişsel psikoloji, davranışçı ekollerin aksine davranışlarımızın kökenlerinin zihinsel süreçlerde olduğu dolayısıyla insan zihninin yapısı, örüntüleri, şemalarının bireylerin davranışlarına kaynaklık ettiği, düşüncelerimizi oluşturan bu örüntü-şemaların davranışlarımıza yön verdiğini ileri sürmektedir (Blackburn, James ve Southam, 2004). Yirminci yüzyılın son çeyreğinde giderek etkisini arttıran bilişsel psikoloji davranışlarımızın ortaya çıkışını çevre ve uyarıcı etkisiyle ortaya çıkan koşullu bir öğrenme olarak açıklayan davranışçıların aksine, dışarıdan alınan uyarıcıları beyinde önce algılama sonra kodlama daha sonra yeniden hatırlama süreçleriyle tekrar işleme gibi zihinsel içselleştirme süreçlerinin bir ürünü olarak tanımlamışlardır. Bu içselleştirme, kodlama, sembolleştirme süreçlerinde birey dışarıdan gelen uyarıcıları kendisinden önceden var olan anlam birimleri, temsiller ile karşılaştırarak yeniden yorumlamakta ve ona anlam katmaktadır. Bu da bireyin yeni gelen uyarıcılarla önceden kendisinde var olan bilişsel yapılar arasında bağ kurması öğrenme ve davranışı meydana getiren süreçlerin temelini oluşturmaktadır. Bilişsel yapılar, içsel temsiller, geçmiş deneyimler bireyde simgeselleştirilen yapılar oluşturmakta bu yapılarda örgütlenerek kavramsallaşmaktadır. Bu söz konusu nihai bilişsel yapılara “Şema” denir (Carr, 1992’den akt. Çelik, 2006).

Chun ve Plass (1997) şemaları, organize edilmiş bilgi, Chou (2000) insan beynindeki sırasıyla işlemleri yapan, derleyip bunları sunan iskele yapısı işlevi gören bilgi yapısı olarak tanımlar. Literatürde şema kavramının ilk defa Piaget tarafından bilginin inşa edilmesi için gerekli olan bilgi yapısı olarak tanımlandığı belirtilmektedir (Willingham, 2006). Winkel (2001) şemanın bilginin nasıl sunulduğunu ve kullanıldığını belirleyen bir teori olarak tanımlamıştır.

Şemalar kişinin bütün bir hayatına ilişkin şablonları kapsayan, kendi ve başkasına dair düşünce ve hayallerini kapsayan yapılardır. Şemalar bireyin günlük hayatında olası tehditler ve belirsizlikler hakkında yeterli bilgisi olmasa bile bunlara ilişkin bilgi veren ve ne yapması gerektiği hakkında ona ipucu veren yapılardır (Riskind, 2004).

Şemalar, doğumdan itibaren çevredeki insanlar ve gelişen önemli olaylar tarafından şekillenir. Zihinsel gelişime paralel olarak şemalar somuttan soyuta doğru bir sıra iler. Birey yeni bir durumla karşılaştıkça şema ile tutarlılığı test eder yeni durumu var olan şeme ile açıklama eğilimi taşır. Tutarsızlık ve belirsizlik durumunda şemayı değiştirir ya da yeni şemalar açar (Dowd, 2004). Şemalar bireyin yaşam döngüsünü bir birine bağlayan birleştirici reaksiyon olarak da tanımlanabilir.

Beck, şemaları değişmeyen bilişsel yapılar olarak tanımlayarak bir çeşit öğrenmede temel tasnif rehberi ve benliği değerlendirmede de temel rehber olarak görmektedir. Örneğin her ne iş yapıyorsam mükemmel yapmalıyım gibi bir tutumu depresyonlu benlik şeması olarak tanımlamaktadır (Safran, 1990).

Bilişsel ekolün önemli kuramcılarının bazıları şemayı bireyin geçmiş yaşamının temsillerini örgütleyen, ona rehberlik eden, yeni durumları yorumlamasına destek olan yapı olarak tanımlar. O'na göre şema olay, durum, nesne, deneyimlerimizin temsilleri-sembollerinden oluşan ve yeni yaşantılarımızı bu bağlamda yorumlamamızı sağlayan yapılardır (Morris, 2002).

2.1.1. Şemaların İşlevleri

Chou (2002) şemaların temel işlevlerini algılama, depolama ve bilgiyi geriye getirme olarak tanımlar. Hach (2004)'e göre şemaların işlevi organizasyondur, hatırlama ve anlama için temel bir çerçeve oluştururlar. Berberich (2005) şemaların bilginin algılama, depolanma ve kodlama işlevini yerine getirdiğinden bahsetmektedir.

Mergel (1998) şemaların işlevlerini sınıflandırarak şöyle sıralar:

- Zihindeki birimler arası ilişkiyi gösterir.
- Bilginin algılanmasını yapılandırır.
- Bir metnin okunmasındaki algı süreçleri için gerekli kelime hazinesini ve içeriği sağlar.
- Yeni deneyim ve yaşantıları örgütlerler uyum sağlamak için ya kendilerini düzenler ya da yeni şemalar açarlar.

Hamilton ve Taylor (2002)'ye göre şemalar bize bilginin algılanma süreçlerinde, kodlanma ve geriye getirme süreçlerinde rehberlik ettiği gibi bilginin hangi zaman, yer, mekan ve durumlarda kullanılacağına ilişkin de yardım eder. Belirsizlik durumlarında bize olası belirsizlik sonuçlarına ilişkin bilgiler sunarak nasıl davranacağımıza etki eder. Şemaların oluşturulması ile aktivite olabilmesi farklı durumlardır. Şemaların aktif olmasında herhangi bir değişim söz konusu değildir. Yeni gelen bilgiyi var olan şemalara dayandırarak özümseme ve düzenleme yolu ile açıklamaya çalışırız. Ancak şemaların oluşturulması sürecinde şemayı değişimler yolu ile meydana getirmek durumundayız. Şemalar sadece bilginin depolanma süreçlerinde aktif rol oynamazlar aynı zamanda şemalar bilginin açığa çıkartılarak karşılaşılan kişi, durum, bilgi, nesne ve olayları algılama ve onlara tepki verme diye özetlenebilecek yorumlama kısımlarında da aktif rol alırlar.

2.1.2. Benlik Şemaları

Benlik kavramı literatürde en genel anlamda bireyin kendisini algılama biçimi, kendi ve diğer insanların gözünde görme düzeyi ve biçimi olarak tanımlanmaktadır. Benlik kavramı dinamik ve canlı bir yapı olarak tasavvur edilmekle birlikte, bireyin değişebilme becerisine yapılan bir atıf olarak da değerlendirilmektedir. Bireyin kendisi ile ilgili hayalleri, geçmişten edindiği ve geleceğine yön veren şemalar, bireyin sahip olduğu kavram ve değer yargıları arasında planlayıcı rol oynayan perspektif, kişilerarası ilişkilerini yorumlamasını sağlayan tasarım olarak tanımlanmaktadır (Markus & Wurf ,1987'den akt. Boyacıoğlu, 1994).

McCaslin ve Hickey (2001)'de benlik kavramının bireyin kendi yaşantıları sonucu yüklediği anlamlardan oluştuğunu bu anlamın da genel ve özel benlik tasavvurunu oluşturduğunu ifade ederler. Benlik şemasının genel temsili-tasavvuru ne ya da kim olduğumuza ilişkin bilgimizi içerir. Örneğin okulda öğretmen, mahallede komşu, ailede baba, akrabalar arasında ki diğer rollerimiz v.b. bizden beklenen, bizimde ortaya koyduğumuz temel benlik şemalarıdır. Özel benlik şemalarımız ise özgül bir durumda ortaya koyduğumuz ve benliğimizi yansıtan davranışlardır. Örneğin derste söz verildiğinde ne yapacağımız, biriyle tartışırken nasıl davranacağımız, hakkımızı nasıl savunacağımız, başkasına haksızlık yapıldığında tutumumuzun ne olacağı ve nasıl davranacağımıza ilişkin bilginin oluşturduğu yapıdır. Benlik şemalarının özel durumlara ilişkin bireye etkilerini şöyle tanımlar:

- Etkili ve bilinmesi gereken sosyal yaşantılar için bireye işlevsel yargılar sağlar,
- Bireyin benlik şemaları özel durumlarda tepkileri ile uyumludur,
- Benlik şemaları hangi tür bilginin dikkate değer olduğu, algılanacağı, işlenip depolanacağı, geriye getirileceği konularında bireye rehberlik eder, bilgi sağlar ve eleyici bir filtre görevi görür,
- Spesifik bir durum ya da alana ilişkin gelecekteki davranışları yordar,
- Önceki var olan şemalar ile uyuşmayan bilgilere ve uyarıcılara ilişkin direnç oluşturur.

2.2. Bilişsel Kişilerarası Şema Yaklaşımı

Safran (1990)'a göre bilişsel bir yapı olarak şemaların ve bütün olarak bilişsel süreçlerin anlaşılabilmesi için disiplinler arası bilimsel bir metodoloji ile antropoloji, psikoloji ve dilbilim gibi bilim dallarının birlikte işletilmesine ihtiyaç vardır.

Safran (1990)'a göre:

1. Bilmek, öğrenmek, algılamak, kodlamak ve geriye getirmek ile eylem arasında bir bağ mevcuttur,
2. İnsan doğal ve doğaya ilişkin adapte olabilen biyolojik bir varlıktır,

3. Bireyin diğer insanlar ve doğayla ilişkisini uyumlu bir şekilde sürdürmeye yönelik doğal bir eğilimi vardır ve bu eğilim doğuştan bireye programlanmış gibi çalışır,
4. Şema kavramı bilişle dair prosesler ve kişilerarası davranış örüntüleri arasında ki ilişkinin nasıllığına ve niteliğine ilişkin açıklayıcı bilgi sunabilir.

Safran (1990)'da bireyin kendine ilişkin şemaları ile diğerlerine ilişkin şemalarının ilişkili olduğunu belirtmektedir. O'na göre bireyin kendilik algısı başkaları tarafından oldukça fazla etki altında kalarak oluşmaktadır. Bireyin benlik şeması kendilik algısına yöneliktir. Dolayısı ile bireyin benlik şeması başkalarını nasıl algıladığı ile ilişkilidir. Bireyin benlik şeması başkalarını da kapsamakta kişilerarası şemalarını da etkilemektedir. Zira bireyin kendine ilişkin inançları diğerlerine ilişkin inançlarını da etkilemektedir. Safran bu noktada kuramını Bowlby'nin bağlanma teorisi ile ilişkilendirerek bir anlamda bilimsel bir zemin oluşturur. Safran tıpkı Bowlby gibi başkaları ile olan yakınlığımızın yaşamsal olduğu fikrindedir. Safran (1990)'da bireyin başkalarına yakınlık kurma, birlikte olma ve bağlanma eğilimlerinin bilişsel anlamda modellemelere neden olduğu bireyin diğer insanlara yönelik kişilerarası şemalar oluşturduğu fikrindedir. Bağlanma, yakınlık ile kurulan bilişsel yapılar ya da şemalar ben ya da diğerleri değildir bilakis diğerleri ile kurulan etkileşime ve örüntülere dayanan ilişkidir. Safran'ın ileri sürdüğü modele göre kişilerarası şemalar diğerlerine bağlanma ilişkiyi sürdürme, uyum ve sağlıklı bir ilişki için gereklidir.

Kişilerarası şemalar, kişinin sosyal etkileşimde karşılaştığı her yeni durumda ne, nasıl, ne kadar, ne zaman gibi sorulara cevap vermesini sağlar. Bireyin bu bilişsel yapıları diğerleriyle ilişkilerinde de önemli bir etkiye sahiptir. Örneğin başkaları tarafından engellenen birey başkalarına karşı mesafeli olma, öfke ve kırgınlık gibi davranış örüntüleri geliştirecek ve buna bağlı olarak da kişilerarası şemaları şekillenecektir. (Young, 2008).

Safran (1990)'da kişilerarası şemaların sadece bireyin zihinsel süreçlerinin oluşmasında değil hayatının her alanında özellikle de sosyal ilişkilerinde de belirleyici bir faktör olduğunu belirtmektedir. Sosyal ilişkilerimiz sadece iki kişi arasında olan ilişkiler değildir. Örneğin bir çocuğun kardeşiyle ilişkisi salt bu iki kişi arasında ki örüntüye bağlı değildir. Çocuğun kardeşine muhtemel kötü bir davranışı ebeveyni tarafından

tepkile karşılaşıcağı için tepkilerini gözden geçirmesi ve revize etmesi gerekecektir. Bu durumda göstermektedir ki bireyin sahip olduğu şemalar kendisine ilişkin algı ve öğrenmelerini etkilediği gibi diğer kişilerle kurduğu ilişkileri de belirlemektedir. Kişilerarası şemalar bireyin duygularını, bilişsel ve davranışsal eğilimlerini etkilemekte ve somut olarak davranışlarını etkilemektedir.

Bireyin diğerleriyle kurduğu ilişkilerin sağlıklı bir şekilde yürüyebilmesi, uyumlu olarak sosyal yaşantısının sürdürebilmesi kişilerarası şemasına bağlıdır (Safran, 1990).

Bireyin kişilerarası şemaları temelde uyum üzerine kuruludur. Zira uyum varsayımı ile hareket etmeyen bireysel şemalar diğerlerinden gelen davranışları olumsuz algılaya eğiliminde olacağı için ötekilerle ilişkilerini bozucu bir etki yapacaktır.

2.2.1. Kişilerarası Şema Kuramları

Kişilerarası kuramların temel konusu, bir bireyin diğerleri olarak nitelendirilen komşusu, arkadaşı, ailesi, öğretmeni vb. rollerdeki diğer insanlara gönderdiği davranışlar ve onlardan aldığı uyarıcıları kapsar. Sözlü ve sözsüz sağlanan bu örüntüye ilişki denir ve kişilerarası kuramların tartıştığı en temel kavram “ilişki” kavramıdır. Ana akım psikolojide ilişki kavramını psikoseksüel gelişim dönemleri ile ilk inceleyen kişi Freud’dur. O’na göre bebeğin ilk dönem yaşantıları sonucu annesi ve diğerleriyle kurduğu ilişki hem onun kişiliğini hem de onun dünyaya ve insanlara nasıl davranacağını belirlemektedir (Allport, 1961’den akt. Boyacıoğlu, 1994).

İnsan, başkası olmadan yaşamını devam ettiremeyen sosyal bir varlıktır. O’na insan ancak başka insanların varlığı ile var olabilir. Başkaları olmadan insanın kişiliği diye bir şeyi de olmaz. İnsan ancak diğerlerine benzerlikleri ve ya farklılıklarıyla varolabilir, kimliğini ve kişiliğini inşa edebilir. İnsan, doğumundan itibaren hem biyolojik hem fiziksel hem de psikolojik olarak diğer insanların varlığına muhtaç bir varlıktır (Rafaeli, 2012).

Sullivan, ilk deneyim olarak anne ile ilişki kuran insanın, anneye bağlanarak bir güven duygusu kazandığını, ardından yetişkinliğe kadar bu ilişkinin referansı ile benlik saygısı kazanarak kendilik duygusunu inşa ettiğini ve kişilerarası ilişkilerde kendinde oluşan temsillerle hareket ettiğini belirtir (Rafaeli, 2012).

Kişilerarası kuramcıların kişilerarası davranışları iki temel kategoriye ayırır, bu kategoriler:

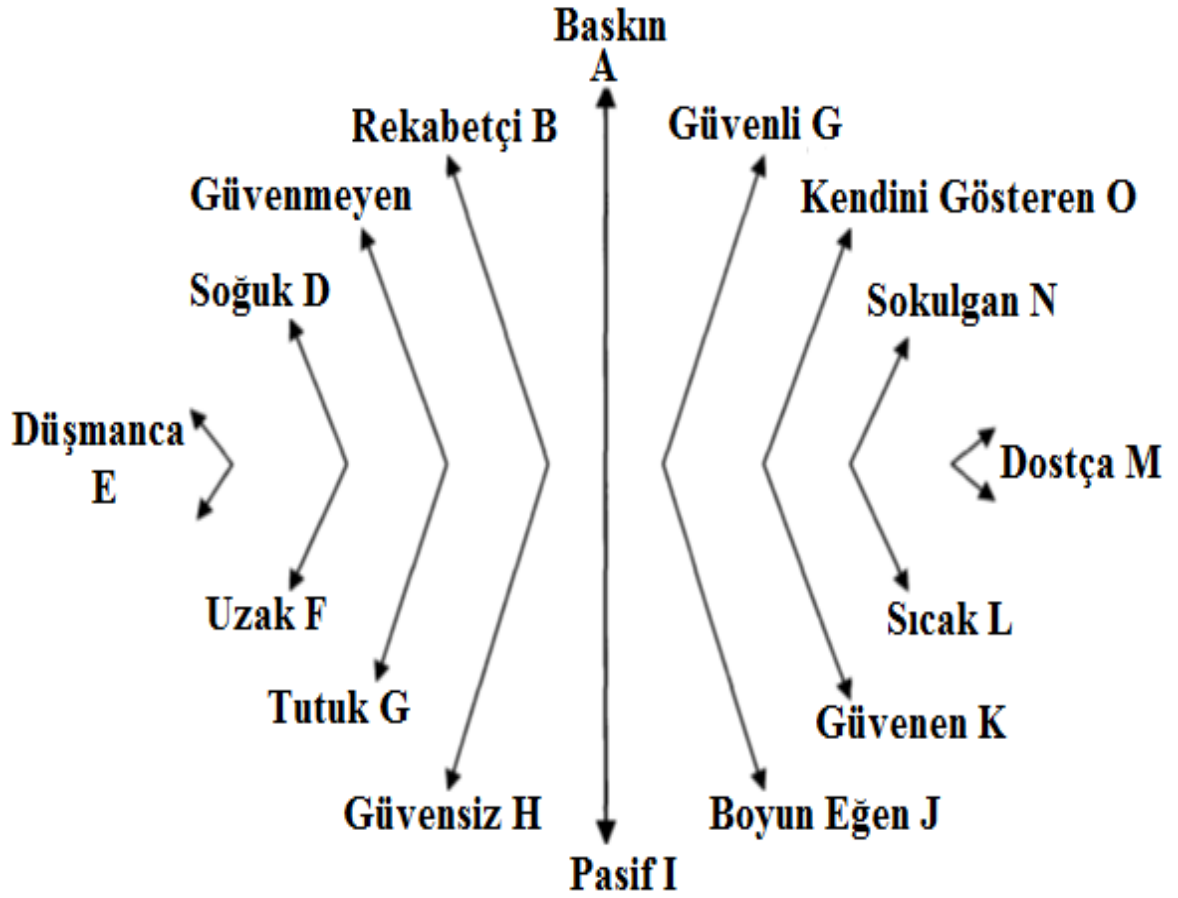
1. **Kontrol:** Başkaları üzerinde güç sağlama, onları yönlendirme, kendi amaçları doğrultusunda manipüle etme, onlarla ilişkilerinde kontrolü sağlama,
2. **Birliktelik:** Diğerleriyle kurduğu ilişkide sevgi, saygı, ait olma, statü gibi ihtiyaçlarını karşılama örüntülerinin olduğunu belirtmektedir.

2.2.2. Kişilerarası Döngüsel Sistemler

Kişilerarası şema kuramcıları, kişilerarası ilişkilerin en iyi döngüsel bir sistem dahilinde gerçekleşecek analizle açıklanabileceğini ve bir çok iletişim kuramcının da bu görüşte olduğunu belirtmektedirler. Safran ve Segal (1990) Bowlby'nin bağlanma teorisine dayanarak kişilerarası şema kavramını geliştirmişlerdir.

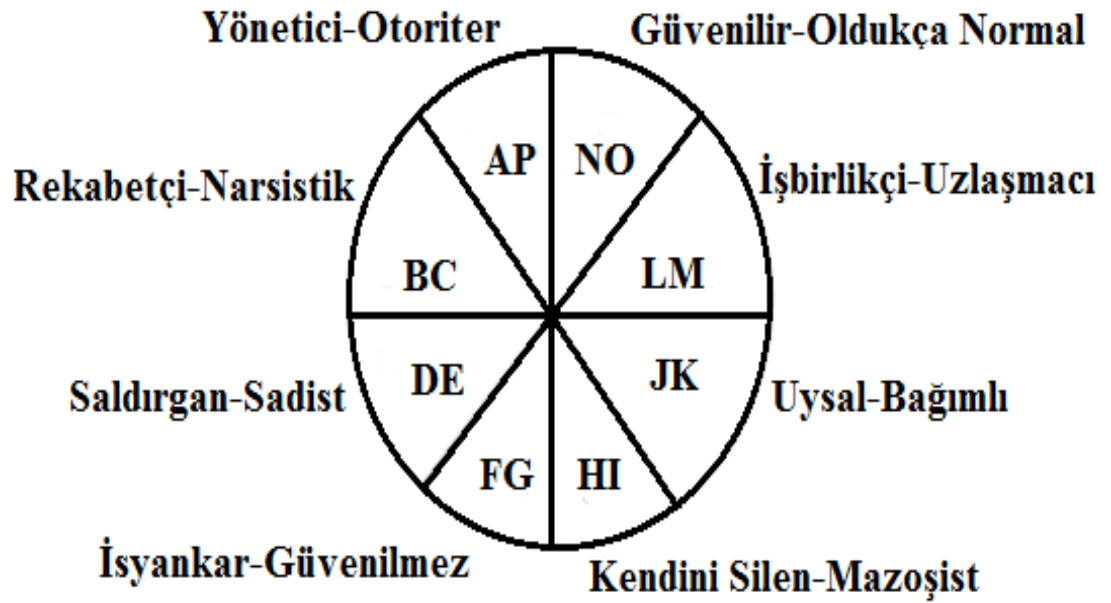
Safran'a göre kişilerarası şemaları oluşturan temel iki husus; benlik ve diğeri ilişkisidir. Bu ilişkide döngüsel bir devamlılığa sahiptir. Safran (1990) bu döngüye bilişsel kişilerarası döngüsel sistemler adını koyar. Bu döngüde kişilerarası şemalarda bilgiler "eğer şöyle yaparsam (x), diğerleri de böyle yaparlar (y)" şeklinde sıralanmaktadır. Kişilerarası kuramcıların, iki kişinin birbirlerinin davranışlarını etkilediğini belirterek, kişilerarası ilişkilerin tamamlama ilkesi doğrultusunda olduğunu ileri sürmelerine katılan Safran (1990) kişilerarası şemaların tamamlama ilkesi ile devamlılıklarını sürdürebildiklerini önermektedir. Bu ilkeye göre kişilerarası davranışlarda ortaya koyduğumuz davranışlar karşıdaki önemli diğeriinde belirli bir davranışı ortaya çıkarmaktadır

Birlikte olma boyutu dostluk ve düşmanlık boyutunu, kontrol boyutu ise pasiflik ve baskınlık alt bileşenlerini kapsamaktadır. Tamamlama ilkesine göre birlikte olma boyutu kendisiyle tamamlanmaktadır. Yani dostluk dostlukla, düşmanlık düşmanlıkla tamamlanmaktadır. Kontrol boyutunda ise durum tam tersi olarak, pasiflik baskınlıkla ve baskınlıkta pasiflik ile tamamlanmaktadır. Döngüde yer alan tüm davranışlar bu iki boyutun etkileşimine dayanır.

Şekil 1. Döngüsel sistem. Kiesler (1983)'den akt. Çelik, 2006).

Tamamlama ilkesine göre kontrol boyutundaki davranışlar kendilerinin karşıtı olan davranışların ortaya çıkmasını sağlarken, birlikte olma boyutundaki davranışlar kendi sınıflarından kontrol boyutu açısından onları tamamlayacak tepkilerin ortaya çıkmasını sağlamaktadır. Safran (1990) işlevsel olmayan bilişsel yapıların devamlılığının da bir döngüye sahip olduğunu belirtmekte ve buna göre bazı durumlarda işlevsel olmayan düşünceye sahip kişilerin diğerlerine yönelik beklentileri nedeniyle uyumsuz davranabileceklerini öne sürmektedir.

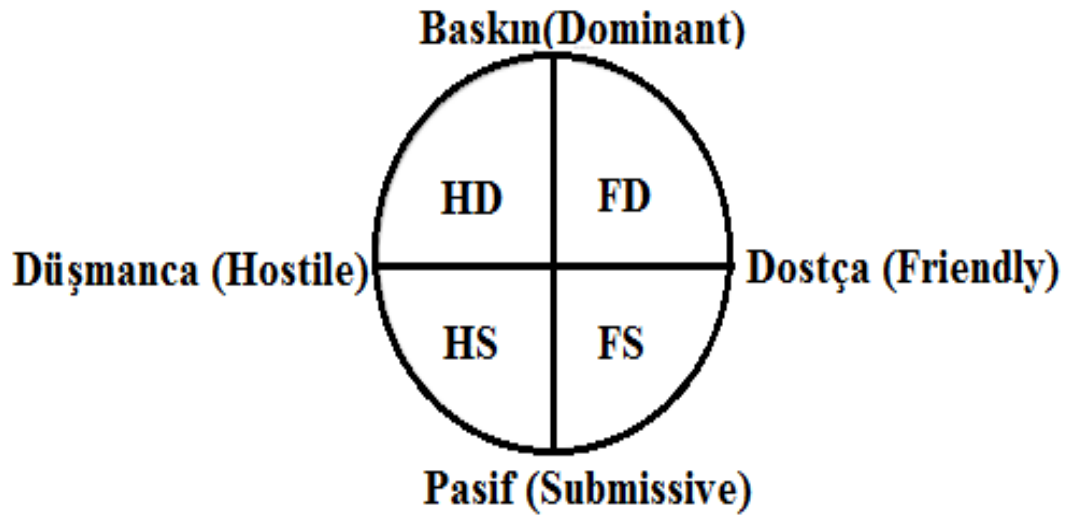

Şekil 2. Leary'nin modeli (Collins, 2003).

Leary'nin modelinde döngü dinamiktir, bir davranış başka davranışları etkilemekte ve yordamaktadır.

Carson Leary'nin modelini revize ederek daireyi eşit sakız parçaya bölmüştür. Yatay eksenin uçlarını “düşmanca” ve “dostça” olarak yeniden tanımlamıştır. Bu modelde;

- (HD) düşmanca-baskın
- (HS) düşmanca-pasif
- (FD) dostça-baskın
- (FS) dostça pasif olarak sınıflamıştır.

Şekil 3. Carson'un modeli (Collins, 2003).

2.2.3. Kişilerarası Tamamlayıcılık

Tamamlayıcılık kişilerarası kuramcılarının hem fikir oldukları karşılıklı etkileşimde bir kişinin davranışının başka birinin belirli sınıfta davranışlarını açığa çıkartmasına denir. Kişilerarası şema kuramcılarına göre tamamlayıcılık ilkesi büyük oranda Sullivan'ın kişilerarası teorisinden destek alır. Sullivan'a göre bireylerin karşılıklı etkileşimleri iki muhtemel sonla biter: Bir tarafta karşılıklı memnuniyet, öte yanda ise karşılıklı hoşnutsuzluk. Her iki sonuçtan birisine göre birey diğeriyle kurduğu ilişkiyi tamamlar. Ya bu ilişkinin devam etmesinin gerekliliğine ilişkin bir şema oluşur ya da bitmesi gerektiğine ilişkin kişilerarası şeması tamamlanır. Sullivan'a göre birey benlik algısını şekillendirmek için başkalarına davranışlarını bir şekilde onaylatmak ihtiyacı hisseder. Örneğin bir işyerinde idarecilik yapan kişi sert-yumuşak-demokratik-taviz verici gibi tutumlardan hangisini benimseyeceğine büyük oranda geçmiş yaşantılarından kaynaklı oluşmuş olan şemalarına dayanarak, tutumlardan birisini seçme eğilimi taşır. Ancak bu eğilimle davranışta bulunduğu davranışının sonucunu dikkatlice takip eder. Diğer personel üzerinde bu davranışın ne düzeyde işlevsel olduğuyla ve amacına ne düzeyde hizmet ettiğiyile yakından ilgilenir. Diğerlerinden aldığı geri bildirimlerle bu davranış bu eğilimi içselleştirir. Bu durum tamamlayıcılık olarak ifade edilmektedir(Çam ve Tümkeya, 2008).

2.3. Psikolojik Dayanıklılık

Yaşamın getirdiği olumsuz durumlar karşısında insanların tepkilerinin birbirinden farklı olması, araştırmacıları bu konu ile ilgili sorular sormaya itmiştir. “Neden bazı insanlar çok üzücü olaylarla karşılaştıkları halde eski hallerine dönebilirken bazı insanlar hemen yıkılmaktadırlar?” sorusu araştırmacılar tarafından ve diğer insanlar tarafından yanıtı aranan sorulardan biridir (Karatekin, 2013). Günümüzde pozitif psikoloji alanında öznel iyi oluş, merak, affedicilik, mutluluk, umut, iyimserlik gibi konularda araştırmacıları daha çok araştırma yaptığı gözlenmektedir (Gable ve Haidt, 2005).

Son dönemlerde popüler olan pozitif psikoloji konularından birisi de psikolojik dayanıklılıktır. Bu kavram ile ilgili birçok adlandırma görülmektedir. Bazı çalışmalarda “psikolojik sağlamlık” (Bahadır, 2009; Eminaoglu, 2006., Gizir, 2004; Gizir, 2006) bazı araştırmalarda “yılmazlık”, (Gürkan, 2006, Özcan, 2005) bazı araştırmalarda ise “kendini toparlama gücü” (Terzi, 2008) olarak görmek mümkündür.

Psikolojik dayanıklılık, travmatik yaşantılara sahip bireylerde gözlenen yaşamını sürdürebilme, psikolojik uyumunu kaybetmeme ya da yeniden toparlanabilme gücü olarak ele alınabilir (Yu ve Zhang, 2007; Terzi, 2008). Rutter (2006), psikolojik dayanıklılık için etkileşimli bir kavram ifadesini kullanmıştır. Bu etkileşim, yaşanılmış travmatik tecrübeler ve bu tecrübelerle rağmen ortaya çıkan olumlu psikolojik davranımların birleşiminden oluşmaktadır şeklinde ifade etmiştir. Gable ve Haidt (2005), psikolojik dayanıklılığı, kişilerin gündelik yaşamda karşılaştıkları sorunlarla etkili bir biçimde başa çıkma yetisi olarak tanımlamışlardır. Beauvais ve Oetting (1999) bağımlılık ile ilgili araştırmalarında psikolojik dayanıklılığı, uyum sağlama, tolere etme veya yaşamsal krizlerin başarıyla tamamlama olarak ifade etmişlerdir. Tugade ve Fredrickson, (2004) psikolojik dayanıklılığın, esnek, kolayca şekil alabilen bir yapısı olduğuna dikkat çekmektedirler. Psikolojik dayanıklılık bu esnek yapısı sayesinde, kriz ve travma durumlarının sebep olmuş olduğu fiziksel ve ruhsal zedelenmelerin etkisinden çabucak iyileşebilme olanağı sunmaktadır.

Psikolojik dayanıklılık, literatürde genellikle durumların sonuçlarına ve bu sonuçların nedenlerine göre ifade edilmektedir. Buradan yola çıkarak psikolojik dayanıklılığı risk faktörleri, koruyucu faktörler ve olumlu sonuçlar olmak üzere 3 başlık altında inceleyebiliriz (Rutter, 2006; Coleman ve Hagell, 2007; Recepoğlu ve ark., 2013).

2.3.1. Psikolojik Dayanıklılığı Etkileyen Risk Faktörleri

Yaşam dönemlerinde olumsuz yaşantılara maruz kalmak ya da tanıklık etmek kişinin psikolojik olarak sağlıklı bir yaşam sürmesine etki edebilmektedir. Böyle bir durumda kişinin göstermiş olduğu dayanıklılık, devam eden yaşam sürecinin işleyişine etkileyebilir. Aile içi şiddet, düşük sosyoekonomik düzey, genetik bozukluklar, aile eğitim düzeyi, ebeveynlerin patolojik olarak değerlendirilebilecek belirtiler göstermesi, parçalanmış aile yapısı risk içeren faktörler olarak değerlendirilebilir(Gürgen, 2006).

Kişinin sahip olmuş olduğu; sağlık problemleri, düşük zekâ düzeyi, benlik saygısının düşük olması, kaygılı bir mizaç, bireyin kendisine olan güveninin az olması, etkili başa çıkma mekanizmalarını kullanamaması, bireyin kendini kontrol etme yeteneğinin az olması, bireyin kendisini etkili bir şekilde ifade edememesi, öfkeli bir kişilik yapısında olunması ve uyumsuz davranışlar göstermesi kişinin psikolojik dayanıklılığını etkilemektedir (Coleman ve Hagell, 2007; Tümlü, 2012).

Kişinin aile şartlarından ve toplumsal çevresinden kaynaklı olarak; ebeveynlerin boşanması, ebeveynlerden birinin ya da ikisinin hayatta olmaması, ebeveyn-çocuk arasındaki iletişim çatışması, olumsuz disiplin kuralları, olumsuz kardeş ilişkileri, aile içinde şiddetin olması, ailede ihmalin ve istismarın bulunması, göç ve işsizlik gibi toplumsal olaylar da kişinin psikolojik dayanıklılığını etkilemektedir. Birden fazla stres faktörünün aynı anda ortaya çıkması ya da süregelmesi kişinin ruh sağlığını ve psikolojik dayanıklılığını olumsuz etkileyebilmektedir (Goldstein ve Brooks, 2005).

2.3.2. Koruyucu Faktörler

Koruyucu faktörler, risk faktörlerinin, bireyler üzerinde psikolojik ve biyolojik açıdan olumsuz sonuçlar doğurma olasılığını azaltan olumlu özellikler olarak tanımlanmaktadır. Ayrıca koruyucu faktörlerin bireylerle olumsuz yaşantılar arasında bir kalkan işlevi gören kişisel, ailesel ve çevresel faktörler olduğu belirtilmektedir (Tümlü, 2012).

Koruyucu faktörler, psikolojik dayanıklılığı etkileyen risk faktörleri ile başa çıkmayı sağlayan kaynaklar olarak değerlendirilebilir. Bu nedenle, bu faktörlerin olumsuz durumlarla başa çıkmada bireylere umut olduğuna dikkat çekilmelidir (Carlson, 2001). Koruyucu faktörler de risk faktörleri gibi üç sınıfta gruplandırılabilir;

- ❖ **Kişisel Koruyucu Faktörler;** Kendine güven, umutlu olma, olumlu duygu geliştirebilme, öğrenilmiş güçlülük, özsaygı, güvenli bağlanma, geleceğe yönelik amaç sahibi olma, maneviyat yönelimli olma, iyimserlik, öz yeterlilik, problem çözme odaklı başa çıkma stratejisi kullanma, dışa dönüklük, kaynakları etkili bir şekilde yönetebilme, aktif problem çözme becerisi, duyarlılık, bilinçlilik, atılganlık, sebatlılık, aktif problem çözme becerisi, sorumluluk sahibi olma, algılanan güçlük olarak ifade edebiliriz (Başak, 2012). Ayrıca normal ve normal üstü zeka düzeyine sahip olmanın da koruyucu faktör olduğu ortaya konulmuştur. Zeka seviyeleri yüksek bireylerin riskli durumlar karşısında etkili çözümler üretebildikleri gözlemlenmiştir (Özcan, 2005).
- ❖ **Ailesel Koruyucu Faktörler;** Ailesel olumlu iletişim, ailesel bağlılık, ilgili ebeveynlere sahip olma, ebeveynlerin birlikte olması ve ailesel konularda ailece hareket edilebilmesi, görev paylaşımı ve görevlerin yerine getirilmesidir (Özcan, 2005, Başak, 2012).
- ❖ **Sosyal Koruyucu Faktörler;** Risk faktörlerine karşı kişilerin korunmasını sağlayan kişisel ve ailesel faktörlerin dışındaki tüm psikolojik, fiziksel ve sosyal desteklerdir (Başak, 2012).

Bu sınıflandırmada kişisel koruyucu faktörler içsel faktör olarak, ailesel ve sosyal koruyucu faktörler ise dışsal koruyucu faktörler olarak değerlendirilmektedir (Abu Bakar ve ark., 2010).

Psikolojik dayanıklılığın güç almış olduğu denetim, bağlanma ve meydan okuma alt boyutları stresin ve kaygının sebep olduğu olumsuz etkileri önemli ölçüde düşürmektedir (Kosaka, 1996). Bu boyutlar sayesinde birey kendi yaşamını kendisi tayin edebilmekte, olumsuz geri bildirimleri ve güçleri etkisiz hale getirebilmekte, duygu ve davranışlarının sorumluluğunu alabilmektedir. Psikolojik dayanıklılığı yüksek bireylerin yaşamlarında karşılaştıkları olayları etkileyebileceklerine yönelik olarak geliştirmiş oldukları inançları bu bireylerde gelişen kendine saygının temelini oluşturmaktadır. Kendine saygı bireylerde, karşılaştıkları olumsuz durumlarının iyileştirilebileceğini ve problemlerin üstesinden gelinebileceğini düşündürerek, kendine güvenin gelişmesine zemin hazırlar. Kendine güven ise stres karşısındaki dayanıklılığı artırır. Psikolojik dayanıklılığı yüksek bireyler ise stresli durumlara karşı meydan okurlar. Bu bireyler değişime inanırlar ve stresle karşılaşmaktan korkmaz, stresi benliği

tehdit edici bir unsur olarak görmezler. Aksine stresli durumları hayatı öğrenmeye yönelik bir basamak olarak kabul ederler (Terzi, 2008).

Psikolojik dayanıklılık, stres veren durumların olumsuz etkilerini ve bu durumların oluşturmuş olduğu gerginliğin önüne geçen bir kişilik özelliğidir. Psikolojik dayanıklılığı yüksek bireyler, günlük hayatta gerçekleştirecekleri aktivitelerine ve işlerine sıkı sıkıya bağlanır, yaşam denetimlerini kendi ellerinde tutar ve beklenmeden hayatında gerçekleşen değişiklikleri ve olumsuzlukları avantaj olarak görürler (Terzi, 2005). Psikolojik dayanıklılık, hastalıklar ve stres arasında arabulucu görevi üstlenmektedir. Psikolojik dayanıklılığı yüksek bireylerin hayata bakışları diğer bireylere göre daha az stres içermektedir (Başak, 2012).

Aile dışındaki sosyal ortamın niteliği de “psikolojik dayanıklılığın” gelişmesinde büyük role sahiptir. Örneğin, çocuğun aile dışından arkadaşları, öğretmeni ya da akrabaları tarafından desteklenmesi ve kabul görmesi de bu dayanıklılığın gelişmesinde etkilidir. Aynı zamanda bireyin farklı sosyal ortamlarda farklı faaliyetlerde bulunması, farklı sosyal ortamları deneyimlemesi ve iletişime geçmesi de psikolojik dayanıklılıkla ilişkilidir (Karatekin, 2013).

2.3.3. Olumlu Sonuçlar

Kişinin, yaşamında sahip olmuş olduğu dışsal ve içsel koruyucu faktörlerle, bireyin hayatında mevcut olan risk faktörlerini alt etmesi sonucunda bireyin kazanmış olduğu yeterliliklerdir. Bu yeterlilikler;

- ❖ Kişinin gelişim görevlerini gerçekleştirmesi,
- ❖ Akademik başarısının artması,
- ❖ Olumlu sosyal ilişki örüntülerinin/sosyal açıdan yeterliğinin olması,
- ❖ Mutlu olunması ve hayattan keyif alınması,
- ❖ Suç teşkil edecek davranışlardan ve düşüncelerden uzak durulması,
- ❖ Patolojik düşüncelerin ve eğilimlerin bulunmaması,
- ❖ Duygusal olarak gerçekleşen problemlerin ya da belirtilerin az olması,
- ❖ Sosyal çevre tarafından kabul gören davranışlar gösterilmesi,
- ❖ Psikolojik olarak iyilik hali ve yaşam doyumunun yüksek olması gibi olumlu sonuçlar olarak ifade edebiliriz (Recepoglu ve ark., 2013).

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırma Modeli

Lise öğrencilerinin kişilerarası şemaları ile psikolojik dayanıklılıklarının incelendiği bu araştırma betimsel bir çalışmadır. Bu araştırma tarama modelinde olup, betimsel türde ilişkisel tarama modeli ile gerçekleştirilmiştir. Yıldırım ve Şimşek (2008)'e göre, betimsel model, ilgili konunun araştırılarak değişkenler arasındaki ilişkinin değiştirilmeden yapılmasını ifade etmektedir.

3.2. Evren Ve Örneklem

Araştırmanın evrenini İstanbul ilinde Anadolu yakasında öğrenim görmekte olan ortaöğretim öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışma grubu örneklem büyüklüğü hesap edilerek, çok aşamalı örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Bu süreçte, öncelikle İstanbul ilinde Anadolu yakasında ortaöğretime devam eden tüm öğrencilerin, İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü kanalıyla, sayısına ulaşılmıştır. Ardından öğrenci sayısı en fazla olan 5 farklı okul türü tabakalama örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Bu okul türleri; Anadolu Lisesi, Endüstri Meslek Lisesi, İmam Hatip Lisesi, Kız Meslek Lisesi, Ticaret Meslek Liselerinden oluşmaktadır. Bu okul türlerinin İstanbul Anadolu yakasındaki öğrenci sayılarının oranı alınarak toplamda her okul türünden 3 farklı okul olmak üzere küme örnekleme yöntemi ile 15 farklı okul belirlenmiştir. Daha sonrasında seçilen okullardan öğrenciler random olarak seçilmiş, 343'ü kadın, 257'si erkek olmak üzere toplam 600 lise öğrencisi ile araştırma uygulaması gerçekleştirilmiştir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak öğrencilerin kişilerarası şemalarını belirlemek için “Kişilerarası Şema Ölçeği”, psikolojik dayanıklılıklarını belirlemek için “Psikolojik Dayanıklılık Ölçeği– III R” ile öğrenciler hakkında demografik bilgileri toplamak için araştırmacı tarafından geliştirilmiş “Kişisel Bilgi Formu” kullanılmıştır.

3.3.1. Kişisel Bilgi Formu

Araştırmada öğrencilerin demografik özellikleri hakkındaki verileri toplamak amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen “kişisel bilgi formu; bu verileri belirlemeye yönelik şu sorulardan oluşturulmuştur; Yaş, cinsiyet, sınıf düzeyi, okul türü, algılanan sosyo-ekonomik düzey, anne-baba eğitim düzeyi (Ek-1).

3.3.2. Kişilerarası Şema Ölçeği

Kişilerarası şemaların değerlendirilmesini Safran ve ark.(1990) ekolojik yaklaşımın sayıltılarına dayanarak: yani gerçek dünya etkileşimlerinin değerlendirilmesi gerekliliğini vurgulayarak bir ölçek geliştirmişler ve daha sonra yaptıkları çalışmalar çerçevesinde bu ölçeği yeniden düzenlemişlerdir.

Kişilerarası Şema Ölçeği; Ölçeği (KŞÖ), Kiessler (1983) tarafından “Kişilerarası döngüdeki” 16 kişilerarası özelliği temel alan 16 senaryo içermektedir. Her bir senaryo için deneklerden, kendilerini kutuplu döngüde tanımlanan bir davranışı yaparken hayal etmeleri istenmektedir. Daha sonra deneklere, onların bu davranışları karşısında, diğer kişilerin nasıl davranacakları sorulmaktadır: deneklerin bunları kendilerine verilmiş şu 8 tepki arasından seçmektedirler; (Boyacıoğlu ve Savaşır, 1995,s: 43).

A. Sorumluluğu üstlenir yada beni etkilemeye çalışır.

B. Güvenini kaybeder ya da gücenir.

C. Sabırsızlık gösterir ya da kavga çıkarır.

D. Uzak durur ya da kayıtsız kalır.

E. Bana katılır ya da itiraz etmez.

F. Bana saygı gösterir ya da bana güvenir.

G. Yakın yada dostça davranır

H. İlgi gösterir yada düşündüklerini açıkça söyler

Sonraki aşamada ise deneklerden, o durum için karşıdaki kişiden bekledikleri tepkinin hoşlarına gidip gitmediğini derecelendirmeleri istenmektedir.

Böylelikle deneklerin, diğer kişilerin onlara davranışlarına karşı nasıl tepkide bulunacaklarına yönelik beklentilerinin (kişilerarası şemalar) değerlendirilmesiyle,

onların davranışlarına rehber olan kurallar ve stratejiler hakkında vardamalar yapılabilmektedir. Deneklerin seçecekleri yanıtların -1,-5, 0, +1,+5 arasında değişen farklı değerleri bulmaktadır. Bu nedenle toplam 16 madde üzerinden kişilerarası tepkilerin puan aralığı -16 ve +16 arsında değişmektedir. Ölçekte ayrıca kişilerarası kuramdaki tamamlama değişkeni, düşmanca, dostça, pasif ve baskın durum alt ölçekleriyle ayrı ayrı puanlanmaktadır. Tamamlama puanları da -1,-5, 0, +1,+5 arasında değiştiği için her bir alt ölçek için toplam 3 madde üzerinden hesaplanan puanların aralığı -3ve +3 olmaktadır (Boyacıoğlu ve Savaşır, 1995,s: 44).

Ölçekteki tepkilerin bazılarının açıkça olumlu, bazılarının açıkça olumsuz olmasına karşın bu açıdan belirsiz olan tepkilerde bulunmaktadır. Bu nedenle, bir tepkinin istenirliği duruma ya da kişiye bağlı olarak değişiklik göstermekte; istenirliği değerlendirmek amacıyla her tepki bir Likert tipi (1-7) bir ölçek ile değerlendirme yapılmaktadır. İstenirlik puanları genel olarak 16 madde üzerinden hesaplandığında, puan aralığı 16-112 arasında değişmektedir. Özetle KŞÖ aşağıdaki alanlarda değerlendirme yapılmasına imkan sağlamaktadır (Boyacıoğlu & Savaşır, 1995,s: 44).

a) Kişilerarası Tepkiler: Denekler, önemli diğerlerinden daha çok hangi tepkileri (kontrol, güven, sosyallik, birlikte olma) bekliyorlar?

b) Kişilerarası Durumlar: Denekler, önemli diğerlerinden hangi kişilerarası durumlarda (dostluk, düşmanlık, baskınlık, pasiflik) hangi tepkileri bekliyorlar? Hangi kişilerarası urumlar tamamlanıyor/tamamlanmıyor? Başka bir deyişle deneklerdeki bilişsel kişilerarası döngü nasıl?

c) İstenirlik: Denekler, önemli diğerlerinden bekledikleri ne derece hoşnutlar (tepkilerin istenirliği)? Ya da hangi kişilerarası durumların tamamlanmasından /tamamlanmamasından ne derece hoşnutlar (durumların istenirliği)?

d) Önemli Diğerleri: Ölçekteki bu boyutlar anne, baba, arkadaş açısından ne gibi özellikler, benzerlikler ya da farklılıklar gösteriyor?

KŞÖ’ de 1,5 ve 16. sorular baskınlık boyutunu; 3,7,14. sorular pasiflik boyutunu; 4,8,11,12 ve 15. sorular dostluk boyutunu ve geriye kalan 2,9,10 ve 13. sorular da düşmanlık boyutunu oluşturmaktadır. Hill ve Safran’ın yürüttüğü geçerlik ve güvenirlik çalışmasında KŞÖ’ nün kişilerarası kuramda sözü edilen tepkideki tamamlama olgusunu geçerli bir şekilde değerlendirdiği belirtilmektedir. Araştırmacıların, kontrol,

birlikte olma ve istenirlik boyutları üzerinde yaptıkları test-tekrar-test güvenirlik çalışmalarında; ölçeğin birlikte olma ve istenirlik boyutları açısından güvenirlik katsayıları yüksek bulunurken (birlikte olma=.88, istenirlik=.87), kontrol boyutunun düşük (.44) olduğu rapor edilmektedir (Erdem, 2002,s.45).

Boyacıoğlu ve Savaşır (1995), KŞÖ' nün uyarlama, geçerlik ve güvenirlik çalışmalarını yürüterek, ölçeğin kapsam geçerliği, yapı geçerliği, test-tekrar-test güvenirliği ve faktör yapısını incelemişlerdir.

3.3.3. Psikolojik Dayanıklılık Ölçeği – III R

Psikolojik Dayanıklılık Ölçeği– III R Maddi ve Kobasa tarafından geliştirilmiş ve Durak (2002) tarafından Türkçe'ye uyarlama çalışması yapılmıştır. Psikolojik Dayanıklılık Ölçeği – III R, bireyin kendisi ve yaşamına ilişkin inançlarını ifade eden 18 maddeden, bağlanma, kontrol ve meydan okuma olmak üzere üç alt boyuttan oluşmaktadır.

Psikolojik Dayanıklılık Ölçeği – III R, 4'lü Likert tipinde ve 0-3 arasında puanlanan bir ölçektir. Ölçek maddeleri (0) hiç doğru değil, (1) biraz doğru, (2) çoğunlukla doğru, (3) çok doğru şeklinde işaretlenmektedir. Psikolojik dayanıklılık ölçeği, doğrudan ifadeler ile tersine çevrilmiş ifadelerden oluşmaktadır. Ölçeğin 3, 4, 6, 8, 10 ve 11. maddeleri ters yönde puanlanmaktadır. Üç alt boyutun puanlanması ayrı ayrı yapıldıktan sonra genel psikolojik dayanıklılık puanı elde edilmektedir. Ölçekten alınan puanların yüksekliği psikolojik dayanıklılığın azaldığını, ölçekten alınan puanların düşüklüğü ise psikolojik dayanıklılığın arttığını göstermektedir.

Ölçeğin yapı geçerliği, psikolojik dayanıklılık kavramının kuramsal tanımına ne denli uyduğunu belirlemek amacıyla Durak (2002) tarafından yapılmıştır. Bu amaçla Psikolojik Dayanıklılık Ölçeğinden elde edilen toplam puanın Başa Çıkma Yolları Ölçeğinin alt ölçek puanları, Çok Boyutlu Sosyal Destek Algısı Ölçeğinin alt ölçek puanları ve toplam puanı, Kısa Semptom Envanteri toplam puanı ve Üniversite Öğrencilerinin Yaşam Durumları Envanteri toplam puanı ile korelasyonları incelenmiştir. Bulgular kuramsal beklentiler paralelinde olmuştur; psikolojik dayanıklılık toplam puanı ile stres semptomları ve duygu odaklı başa çıkma arasında

negatif bir ilişki, problem odaklı başa çıkma ve sosyal destek algısı ile pozitif bir ilişki bulunmuştur.

Ölçeğin güvenirlik çalışması Durak (2002) tarafından madde toplam puan korelasyonu ve iç tutarlık katsayısı bulunarak yapılmıştır. 18 maddeden oluşan orjinal ölçeğin 2, 8, 13, 14, 16 ve 18. maddelerinin madde toplam puan korelasyonları .20'nin altında olduğu için ölçekten çıkarılmıştır. Buna göre ölçeğin madde toplam korelasyon katsayıları .23 ile .50 arasında değişmektedir. Ölçeğin iç tutarlık katsayısı ise .68 olarak bulunmuştur.

3.4. Verilerin Toplanması

Veri toplama araçlarının örneklemini oluşturan ortaöğretim kurumlarında uygulanabilmesi için İl ve İlçe Milli Eğitim Müdürlüklerinden resmi izin alınmıştır. 2013-2014 Eğitim Öğretim yılında seçilen okullara gidilerek, uygulamanın amacıyla ilgili gerekli açıklamalar yapılmış, ölçme araçları öğrencilere dağıtılmış, sonra ölçekleri içtenlikle cevaplandırmaları sağlanmaya çalışılmıştır.

3.5. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması

Verilerin analizinde SPSS 15.0 paket programı kullanılmış, anlamlılık düzeyi içinde $p < .05$ ve $p < .01$ olarak belirlenmiştir.

- 1- Lise öğrencilerinin kişilerarası şemaları ile psikolojik dayanıklılıkları arasında ilişki var mıdır? Sorusuna yanıt aramak için korelasyon analizleri gerçekleştirilmiştir.
- 2- Lise öğrencilerinin kişilerarası şemaları psikolojik dayanıklılık düzeylerini yordamakta mıdır? Sorusuna yanıt aramak için regresyon analizleri gerçekleştirilmiştir.
- 3- Lise öğrencilerinin kişilerarası şemaları cinsiyete göre anlamlı şekilde farklılaşmakta mıdır? Sorusuna yanıt aramak için Bağımsız Gruplar t Testi yapılmıştır.

- 4- Lise öğrencilerinin psikolojik dayanıklılıkları cinsiyete göre anlamlı şekilde farklılaşmakta mıdır? Sorusuna yanıt aramak için Bağımsız Gruplar t Testi yapılmıştır.
- 5- Lise öğrencilerinin kişilerarası şemaları sınıf düzeyine göre anlamlı şekilde farklılaşmakta mıdır? Sorusuna yanıt aramak için One Way Anova testi yapılmıştır.
- 6- Lise öğrencilerinin psikolojik dayanıklılıkları sınıf düzeyine göre anlamlı şekilde farklılaşmakta mıdır? Sorusuna yanıt aramak için One Way Anova testi yapılmıştır.
- 7- Lise öğrencilerinin kişilerarası şemaları okul türüne göre anlamlı şekilde farklılaşmakta mıdır? Sorusuna yanıt aramak için One Way Anova testi yapılmıştır.
- 8- Lise öğrencilerinin psikolojik dayanıklılıkları okul türüne göre anlamlı şekilde farklılaşmakta mıdır? Sorusuna yanıt aramak için One Way Anova testi yapılmıştır.
- 9- Lise öğrencilerinin kişilerarası şemaları algılanan sosyo-ekonomik düzeye göre anlamlı şekilde farklılaşmakta mıdır? Sorusuna yanıt aramak için One Way Anova testi yapılmıştır.
- 10- Lise öğrencilerinin psikolojik dayanıklılıkları algılanan sosyo-ekonomik düzeye göre anlamlı şekilde farklılaşmakta mıdır? Sorusuna yanıt aramak için One Way Anova testi yapılmıştır.
- 11- Lise öğrencilerinin kişilerarası şemaları anne eğitim düzeyine göre anlamlı şekilde farklılaşmakta mıdır? Sorusuna yanıt aramak için One Way Anova testi yapılmıştır.
- 12- Lise öğrencilerinin psikolojik dayanıklılıkları anne eğitim düzeyine göre anlamlı şekilde farklılaşmakta mıdır? Sorusuna yanıt aramak için One Way Anova testi yapılmıştır.
- 13- Lise öğrencilerinin kişilerarası şemaları baba eğitim düzeyine göre anlamlı şekilde farklılaşmakta mıdır? Sorusuna yanıt aramak için One Way Anova testi yapılmıştır.

- 14- Lise öğrencilerinin psikolojik dayanıklılıkları baba eğitim düzeyine göre anlamlı şekilde farklılaşmakta mıdır? Sorusuna yanıt aramak için One Way Anova testi yapılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR

4.1. Örneklem Grubuna Ait Betimsel Bulgular

Tablo 4.1.1. Cinsiyet Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Kadın	343	57,2	57,2	57,2
Erkek	257	42,8	42,8	100,0
Toplam	600	100,0	100,0	

Tablo 4.1.1.'de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerinin 343'ü (%57,2) kadın, 257'si (%42,8) erkektir.

Tablo 4.1.2. Sınıf Düzeyi Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
9. Sınıf	206	34,3	34,3	34,3
10. Sınıf	145	24,2	24,2	58,5
11. Sınıf	127	21,2	21,2	79,7
12. Sınıf	122	20,3	20,3	100,0
Toplam	600	100,0	100,0	

Tablo 4.1.2.'de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 206'sı (%34,3) 9. sınıfta, 145'i (%24,2)'si 10. sınıfta, 127'si (%21,2) 11. sınıfta ve 122'si (%20,3) 12. sınıfta öğrenim görmektedirler.

Tablo 4.1.3. Okul Türü Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Anadolu L.	180	30,0	30,0	30,0
End. M.L.	143	23,8	23,8	53,8
Ticaret M.L.	96	16,0	16,0	69,8
Kız Meslek M.L.	57	9,5	9,5	79,3
İmam H. L.	124	20,7	20,7	100,0
Toplam	600	100,0	100,0	

Tablo 4.1.3.'te görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 180'i (%30,0) Anadolu Lisesinde, 143'ü (%23,8) Endüstri Meslek Lisesinde, 96'sı (%16,0) Ticaret Meslek Lisesinde, 57'si (%9,5) Kız Meslek Lisesinde, 124'ü (%20,7) İmam Hatip Lisesinde öğrenim görmektedirler.

Tablo 4.1.4. Sosyo-ekonomik Düzey Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Düşük SED	48	8,0	8,0	8,0
Orta SED	508	84,7	84,7	92,7
Yüksek SED	44	7,3	7,3	100,0
Toplam	600	100,0	100,0	

Tablo 4.1.4.'te görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 48'i (%8,0) sosyo-ekonomik düzeyini düşük sosyo-ekonomik düzeyde algılamakta, 508'i (%84,7) sosyo-ekonomik düzeyini orta sosyo-ekonomik düzeyde algılamakta ve 44'ü (%7,3) sosyo-ekonomik düzeyini yüksek sosyo-ekonomik düzeyde algılamaktadır.

Tablo 4.1.5. Anne Eğitim Düzeyi Değişkeni İçin Frekans Ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Okuryazar Değil	36	6,0	6,0	6,0
Okuryazar	45	7,5	7,5	13,5
İlkokul	268	44,7	44,7	58,2
Ortaokul	132	22,0	22,0	80,2
Lise	92	15,3	15,3	95,5
Üniversite ve Üst	27	4,5	4,5	100,0
Toplam	600	100,0	100,0	

Tablo 4.1.5.'te görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 36'sının (%6,0) annesi okuryazar değil, 45'inin (%7,5) annesi okuryazar, 268'inin (%44,7) annesi ilkokul, 132'sinin (%22,0) annesi ortaokul, 92'sinin (%15,3) annesi lise ve 27'sinin (%4,5) annesi üniversite ve üstü eğitim düzeyine sahiptir.

Tablo 4. 1. 6. Baba Eğitim Düzeyi Değişkeni İçin Frekans Ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Okuryazar Değil	7	1,2	1,2	1,2
Okuryazar	26	4,3	4,3	5,5
İlkokul	216	36,0	36,0	41,5
Ortaokul	144	24,0	24,0	65,5
Lise	139	23,2	23,2	88,7
Üniversite ve Üst	68	11,3	11,3	100,0
Toplam	600	100,0	100,0	

Tablo 4.1.6.'da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 7'sinin (%1,2) babası okuryazar değil, 26'sının (%4,3) babası okuryazar, 216'sının (%36,0) babası ilkokul, 144'ünün (%24,0) babası ortaokul, 139'nun (%23,2) babası lise ve 68'inin (%11,3) babası üniversite ve üstü eğitim düzeyine sahiptirler.

4.2. Öğrencilerin Kişilerarası Şema Tamamlama Tepkileri ve İstenirlik Düzeyleri ile Psikolojik Dayanıklılık Düzeylerine İlişkin Bulgular

Tablo 4.2.1. Öğrencilerin Annelerinden Algıladıkları Kişilerarası Şema Tamamlama Tepkileri ve İstenirlik Düzeyleri Puanlarına Ait Aritmetik Ortalama, Standart Sapma ve Standart Hata Değerleri

Ölçek	N	$\bar{x}$	ss	Sh _{$\bar{x}$}
Anne Pasiflik	600	-,04	1,00	,04
Anne Baskınlık	600	1,00	1,00	,04
Anne Dostluk	600	1,76	,91	,04
Anne Düşmanlık	600	,10	1,25	,05
Anne İstenirlik-Pasiflik	600	16,87	3,52	,14
Anne İstenirlik-Baskınlık	600	16,55	3,94	,16
Anne İstenirlik-Dostluk	600	18,85	2,85	,12
Anne İstenirlik-Düşmanlık	600	13,00	4,58	,19

Tablo 4.2.1.'de görüldüğü gibi örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin anne formu pasiflik boyutundan aldıkları puanların aritmetik ortalaması $\bar{x} = -,04$, standart sapması $ss = 1,01$, aritmetik ortalamalarının hatası $Sh_{\bar{x}} = ,04$ olarak, anne formu baskınlık boyutundan aldıkları puanların aritmetik ortalaması $\bar{x} = ,97$ standart sapması $ss = 1,00$, aritmetik ortalamalarının hatası $Sh_{\bar{x}} = ,04$ olarak, anne formu dostluk boyutundan aldıkları puanların aritmetik ortalaması $\bar{x} = 1,78$ standart sapması $ss = ,91$, aritmetik ortalamalarının hatası $Sh_{\bar{x}} = ,04$ olarak, anne formu düşmanlık boyutundan aldıkları puanların aritmetik ortalaması $\bar{x} = ,10$, standart sapması $ss = 1,25$, aritmetik ortalamalarının hatası $Sh_{\bar{x}} = ,05$ olarak, anne istenirlik formu pasiflik boyutundan aldıkları puanların aritmetik ortalaması $\bar{x} = 16,87$, standart sapması $ss = 3,52$, aritmetik ortalamalarının hatası $Sh_{\bar{x}} = ,14$ olarak, anne istenirlik formu baskınlık boyutundan aldıkları puanların aritmetik ortalaması $\bar{x} = 16,55$, standart sapması $ss = 3,94$, aritmetik ortalamalarının hatası $Sh_{\bar{x}} = ,16$ olarak, anne istenirlik formu dostluk boyutundan aldıkları puanların aritmetik ortalaması $\bar{x} = 18,85$, standart sapması $ss = 2,86$, aritmetik ortalamalarının hatası $Sh_{\bar{x}} = ,12$ olarak, anne istenirlik formu düşmanlık boyutundan aldıkları puanların aritmetik ortalaması $\bar{x} = 13,00$, standart sapması $ss = 4,58$, aritmetik ortalamalarının hatası $Sh_{\bar{x}} = ,19$ olarak hesaplanmıştır.

Tablo 4.2.2. Öğrencilerin Babalarından Algıladıkları Kişilerarası Şema Tamamlama Tepkileri ve İstenirlik Düzeyleri Puanlarına Ait Aritmetik Ortalama, Standart Sapma ve Standart Hata Değerleri

Ölçek	N	$\bar{x}$	ss	Sh $\bar{x}$
Baba Pasiflik	600	-,12	1,03	,04
Baba Baskınlık	600	,81	1,16	,05
Baba Dostluk	600	1,62	1,12	,05
Baba Düşmanlık	600	,48	1,20	,05
Baba İstenirlik-Pasiflik	600	16,49	4,21	,17
Baba İstenirlik-Baskınlık	600	16,17	4,32	,18
Baba İstenirlik-Dostluk	600	18,14	3,66	,15
Baba İstenirlik-Düşmanlık	600	13,00	4,58	,19

Tablo 4.2.2.'de görüldüğü gibi örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin baba formu pasiflik boyutundan aldıkları puanların aritmetik ortalaması $\bar{x} = -,12$, standart sapması $ss = 1,03$, aritmetik ortalamalarının hatası $Sh_{\bar{x}} = ,04$ olarak, baba formu baskınlık boyutundan aldıkları puanların aritmetik ortalaması $\bar{x} = ,81$ standart sapması $ss = 1,16$, aritmetik ortalamalarının hatası $Sh_{\bar{x}} = ,05$ olarak, baba formu dostluk boyutundan aldıkları puanların aritmetik ortalaması $\bar{x} = 1,62$ standart sapması $ss = 1,12$, aritmetik ortalamalarının hatası $Sh_{\bar{x}} = ,05$ olarak, baba formu düşmanlık boyutundan aldıkları puanların aritmetik ortalaması $\bar{x} = ,48$, standart sapması $ss = 1,20$, aritmetik ortalamalarının hatası $Sh_{\bar{x}} = ,05$ olarak, baba istenirlik formu pasiflik boyutundan aldıkları puanların aritmetik ortalaması $\bar{x} = 16,49$, standart sapması $ss = 4,21$, aritmetik ortalamalarının hatası $Sh_{\bar{x}} = ,17$ olarak, baba istenirlik formu baskınlık boyutundan aldıkları puanların aritmetik ortalaması $\bar{x} = 16,17$, standart sapması $ss = 4,32$, aritmetik ortalamalarının hatası $Sh_{\bar{x}} = ,18$ olarak, baba istenirlik formu dostluk boyutundan aldıkları puanların aritmetik ortalaması $\bar{x} = 18,14$, standart sapması $ss = 3,66$, aritmetik ortalamalarının hatası $Sh_{\bar{x}} = ,15$ olarak, baba istenirlik formu düşmanlık boyutundan aldıkları puanların aritmetik ortalaması $\bar{x} = 13,00$, standart sapması $ss = 4,58$, aritmetik ortalamalarının hatası $Sh_{\bar{x}} = ,19$ olarak hesaplanmıştır.

Tablo 4.2.3. Öğrencilerin Önemli Diğerlerinden Algıladıkları Kişilerarası Şema Tamamlama Tepkileri ve İstenirlik Düzeyleri Puanlarına Ait Aritmetik Ortalama, Standart Sapma ve Standart Hata Değerleri

Ölçek	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$
Ö. Diğer Pasiflik	600	-,17	,98	,04
Ö. Diğer Baskınlık	600	,82	1,09	,04
Ö. Diğer Dostluk	600	1,65	,96	,04
Ö. Diğer Düşmanlık	600	,09	1,20	,05
Ö. Diğer İstenirlik-Pasiflik	600	17,50	3,27	,13
Ö. Diğer İstenirlik-Baskınlık	600	16,15	4,03	,16
Ö. Diğer İstenirlik-Dostluk	600	18,72	3,06	,13
Ö. Diğer İstenirlik-Düşmanlık	600	13,94	4,53	,18

Tablo 4.2.3.'de görüldüğü gibi örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin önemli diğerleri formu pasiflik boyutundan aldıkları puanların aritmetik ortalaması $\bar{x} = -,17$, standart sapması $ss = ,98$, aritmetik ortalamalarının hatası $Sh_{\bar{x}} = ,04$ olarak, önemli diğerleri formu baskınlık boyutundan aldıkları puanların aritmetik ortalaması $\bar{x} = ,82$, standart sapması $ss = 1,09$, aritmetik ortalamalarının hatası $Sh_{\bar{x}} = ,04$ olarak, önemli diğerleri formu dostluk boyutundan aldıkları puanların aritmetik ortalaması $\bar{x} = 1,65$, standart sapması $ss = ,96$, aritmetik ortalamalarının hatası $Sh_{\bar{x}} = ,04$ olarak, önemli diğerleri formu düşmanlık boyutundan aldıkları puanların aritmetik ortalaması $\bar{x} = ,09$, standart sapması $ss = 1,20$, aritmetik ortalamalarının hatası $Sh_{\bar{x}} = ,05$ olarak, önemli diğerleri istenirlik formu pasiflik boyutundan aldıkları puanların aritmetik ortalaması $\bar{x} = 17,50$, standart sapması $ss = 3,27$, aritmetik ortalamalarının hatası $Sh_{\bar{x}} = ,13$ olarak, önemli diğerleri istenirlik formu baskınlık boyutundan aldıkları puanların aritmetik ortalaması $\bar{x} = 16,15$, standart sapması $ss = 4,03$, aritmetik ortalamalarının hatası $Sh_{\bar{x}} = ,16$ olarak, önemli diğerleri istenirlik formu dostluk boyutundan aldıkları puanların aritmetik ortalaması $\bar{x} = 18,72$, standart sapması $ss = 3,06$, aritmetik ortalamalarının hatası $Sh_{\bar{x}} = ,13$ olarak, önemli diğerleri istenirlik formu düşmanlık boyutundan aldıkları puanların aritmetik ortalaması $\bar{x} = 13,94$, standart sapması $ss = 4,53$, aritmetik ortalamalarının hatası $Sh_{\bar{x}} = ,18$ olarak hesaplanmıştır.

Tablo 4.2.4. Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılık Düzeyleri Puanlarına Ait Aritmetik Ortalama, Standart Sapma ve Standart Hata Değerleri

Ölçek	N	$\bar{x}$	ss	Sh $\bar{x}$
Psikolojik Dayanıklılık	600	27,27	4,85	,20

Tablo 4.2.4.'de görüldüğü gibi, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin psikolojik dayanıklılık ölçeğinden aldıkları puanların aritmetik ortalaması $\bar{x}=27,27$, standart sapması $ss=4,85$, aritmetik ortalamanın hatası $Sh_{\bar{x}}=,20$ olarak hesaplanmıştır.

4.3. Öğrencilerin Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkileri, İstenirlik Düzeyleri ve Psikolojik Dayanıklılık Düzeyleri Arasındaki İlişkiye Ait Bulgular

Tablo 4.3.1. Öğrencilerin Annelerinden Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkileri, İstenirlik Düzeyleri ve Psikolojik Dayanıklılık Düzeyleri Arasındaki İlişkiye Ait Bulgular

	Anne Pasiflik	Anne Baskınlık	Anne Dostluk	Anne Düşmanlık	Anne İstenirlik Pasiflik	Anne İstenirlik Baskınlık	Anne İstenirlik Dostluk	Anne İstenirlik Düşmanlık	Psikolojik Dayanıklılık
Anne Pasiflik	r=1,00	,02	-,02	0,03	-,03	-,01	-,06	-,01	-,04
Anne Baskınlık		r=1,00	,07	- 0,07	,19**	,42**	,12**	,16**	,00
Anne Dostluk			r=1,00	-,14**	,25**	,25**	,52**	,06	-,01
Anne Düşmanlık				r=1,00	-,31**	-,21**	-,16**	-,45**	,02
Anne İstenirlik Pasiflik					r=1,00	,44**	,43**	,40**	,07
Anne İstenirlik Baskınlık						r=1,00	,37**	,36**	,05
Anne İstenirlik Dostluk							r=1,00	,16**	,06
Anne İstenirlik Düşmanlık								r=1,00	-,03
Psikolojik Dayanıklılık									r=1,00

* p<.05 ** p<.01 *** p<.001

Tablo 4.3.1.'de görüldüğü üzere lise öğrencilerinin kişilerarası şemalarının anne formu pasiflik boyutu ile anne istenirlik formu pasiflik boyutu arasında ($r=,19$, $p<.01$) pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu, anne formu pasiflik boyutu ile anne istenirlik formu baskınlık boyutu arasında ($r=,42$, $p<.01$) pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu, anne formu pasiflik boyutu ile anne istenirlik formu dostluk boyutu arasında ($r=,12$,

$p<.01$) pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu, anne formu pasiflik boyutu ile anne istenirlik formu düşmanlık boyutu arasında ($r= .16, p<.01$) pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu, anne formu dostluk boyutu ile anne formu düşmanlık boyutu arasında ($r= -.14, p<.01$) negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu, anne formu dostluk boyutu ile anne istenirlik formu pasiflik alt boyutu arasında ($r= .25, p<.01$) pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu, anne formu dostluk boyutu ile anne istenirlik formu baskınlık alt boyutu arasında ($r= .25, p<.01$) pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu, anne formu dostluk boyutu ile anne istenirlik formu dostluk alt boyutu arasında ($r= .52, p<.01$) pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu, anne formu düşmanlık boyutu ile anne istenirlik formu pasiflik alt boyutu arasında ($r= -.31, p<.01$) negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu, anne formu düşmanlık boyutu ile anne istenirlik formu baskınlık alt boyutu arasında ($r= -.21, p<.01$) negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu, anne formu düşmanlık boyutu ile anne istenirlik formu dostluk alt boyutu arasında ($r= -.16, p<.01$) negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu, anne formu düşmanlık boyutu ile anne istenirlik formu düşmanlık alt boyutu arasında ($r= -.45, p<.01$) negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu, anne istenirlik formu pasiflik boyutu ile anne istenirlik formu baskınlık alt boyutu arasında ($r= .44, p<.01$) pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu, anne istenirlik formu pasiflik boyutu ile anne istenirlik formu dostluk alt boyutu arasında ($r= .43, p<.01$) pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu, anne istenirlik formu pasiflik boyutu ile anne istenirlik formu düşmanlık alt boyutu arasında ($r= .40, p<.01$) pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu, anne istenirlik formu baskınlık boyutu ile anne istenirlik formu dostluk alt boyutu arasında ($r= .37, p<.01$) pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu, anne istenirlik formu baskınlık boyutu ile anne istenirlik formu düşmanlık alt boyutu arasında ($r= .36, p<.01$) pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu, anne istenirlik formu dostluk boyutu ile anne istenirlik formu düşmanlık alt boyutu arasında ($r= .16, p<.01$) pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu ve kişilerarası şemalar ölçeğinin anne alt formunun tamamlama tepkileri ve istenirlik puanlarının psikolojik dayanıklılık ölçeğinden elde edilen puanlar arasında bir ilişki olmadığı saptanmıştır.

Tablo 4.3.2. Öğrencilerin Babalarından Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkileri, İstenirlik Düzeyleri ve Psikolojik Dayanıklılık Düzeyleri Arasındaki İlişkiye Ait Bulgular

	Baba Pasiflik	Baba Baskınlık	Baba Dostluk	Baba Düşmanlık	Baba Pasiflik-İstenirlik	Baba Baskınlık-İstenirlik	Baba Dostluk-İstenirlik	Baba Düşmanlık-İstenirlik	Psikolojik Dayanıklılık
Baba Pasiflik	r=1,00	-,04	-,03	,00	-,10*	-,09*	-,05	-,04	,00
Baba Baskınlık		r=1,00	,11**	-,09*	,22**	,45**	,09*	,17**	-,01
Baba Dostluk			r=1,00	-,19**	,41**	,33**	,67**	,21**	,02
Baba Düşmanlık				r=1,00	-,30**	-,27**	-,24**	-,47**	-,01
Baba Pasiflik-İstenirlik					r=1,00	,56**	,57**	,53**	,11
Baba Baskınlık-İstenirlik						r=1,00	,49**	,47**	,03
Baba Dostluk-İstenirlik							r=1,00	,31**	,06
Baba Düşmanlık-İstenirlik								r=1,00	-,02
Psikolojik Dayanıklılık									r=1,00

* p<.05 ** p<.01 *** p<.001

Tablo 4.3.2.'de görüldüğü üzere lise öğrencilerinin kişilerarası şemalarının baba formu pasiflik boyutu ile baba istenirlik formu pasiflik boyutu arasında ($r = -.10$, $p < .05$) negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu, baba formu pasiflik boyutu ile baba istenirlik formu baskınlık boyutu arasında ($r = -.09$, $p < .05$) negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu, baba formu baskınlık boyutu ile baba dostluk boyutu arasında ($r = .11$, $p < .01$) pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu, baba formu baskınlık boyutu ile baba formu düşmanlık boyutu arasında ($r = -.09$, $p < .05$) negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu, baba formu baskınlık boyutu ile baba istenirlik formu baskınlık alt boyutu arasında ($r = .45$, $p < .01$) pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu, baba formu baskınlık boyutu ile baba istenirlik formu dostluk alt boyutu arasında ($r = .09$, $p < .05$) pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu, baba formu baskınlık boyutu ile baba istenirlik formu düşmanlık alt boyutu arasında ($r = .17$, $p < .01$) pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu, baba formu dostluk boyutu ile baba istenirlik formu düşmanlık alt boyutu arasında ($r = -.19$, $p < .01$) negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu, baba formu dostluk boyutu ile baba istenirlik formu pasiflik alt boyutu arasında ($r = .41$, $p < .01$) pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu, baba formu dostluk boyutu ile baba istenirlik formu baskınlık alt boyutu

arasında ($r = ,33$, $p < .01$) pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu, baba formu dostluk boyutu ile baba istenirlik formu dostluk alt boyutu arasında ($r = ,67$, $p < .01$) pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu, baba formu dostluk boyutu ile baba istenirlik formu düşmanlık alt boyutu arasında ($r = ,21$, $p < .01$) pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu, baba formu düşmanlık boyutu ile baba istenirlik formu pasiflik alt boyutu arasında ($r = -,30$, $p < .01$) negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu, baba formu düşmanlık boyutu ile baba istenirlik formu baskınlık alt boyutu arasında ($r = -,27$, $p < .01$) negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu, baba formu düşmanlık boyutu ile baba istenirlik formu dostluk alt boyutu arasında ($r = -,24$, $p < .01$) negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu, baba formu düşmanlık boyutu ile baba istenirlik formu düşmanlık alt boyutu arasında ($r = -,47$, $p < .01$) negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu, baba istenirlik formu pasiflik boyutu ile baba istenirlik formu baskınlık alt boyutu arasında ($r = ,56$, $p < .01$) pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu, baba istenirlik formu pasiflik boyutu ile baba istenirlik formu dostluk alt boyutu arasında ($r = ,57$, $p < .01$) pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu, baba istenirlik formu pasiflik boyutu ile baba istenirlik formu düşmanlık alt boyutu arasında ($r = ,53$, $p < .01$) pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu, baba istenirlik formu baskınlık boyutu ile baba istenirlik formu dostluk alt boyutu arasında ($r = ,49$, $p < .01$) pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu, baba istenirlik formu baskınlık boyutu ile baba istenirlik formu düşmanlık alt boyutu arasında ($r = ,47$, $p < .01$) pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu, baba istenirlik formu dostluk boyutu ile baba istenirlik formu düşmanlık alt boyutu arasında ($r = ,31$, $p < .01$) pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu ve kişilerarası şemalar ölçeğinin baba formunun tamamlama tepkileri ve istenirlik puanları ile psikolojik dayanıklılık ölçeğinden elde edilen puanlar arasında bir ilişki olmadığı saptanmıştır.

Tablo 4.3.3. Öğrencilerin Önemli Diğerlerinden Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkileri, İstenirlik Düzeyleri ve Psikolojik Dayanıklılık Düzeyleri Arasındaki İlişkiye Ait Bulgular

	Ö. Diğer Pasiflik	Ö. Diğer Baskınlık	Ö. Diğer Dostluk	Ö. Diğer Düşmanlık	Ö. Diğer Pasiflik-İstenirlik	Ö. Diğer Baskınlık-İstenirlik	Ö. Diğer Dostluk-İstenirlik	Ö. Diğer Düşmanlık-İstenirlik	Psikolojik Dayanıklılık
Ö. Diğer Pasiflik	r=1,00	,05	-,04	,06	-,08	-,05	-,03	,00	-,01
Ö. Diğer Baskınlık		r=1,00	,04	-,08*	,07	,42**	,04	,15**	-,07
Ö. Diğer Dostluk			r=1,00	-,09*	,31**	,15**	,60**	,09*	-,05
Ö. Diğer Düşmanlık				r=1,00	-,25**	-,22**	-,22**	-,48**	-,04
Ö. Diğer Pasiflik-İstenirlik					r=1,00	,37**	,52**	,35**	,13**
Ö. Diğer Baskınlık-İstenirlik						r=1,00	,31**	,40**	-,02
Ö. Diğer Dostluk-İstenirlik							r=1,00	,21**	,06
Ö. Diğer Düşmanlık-İstenirlik								r=1,00	,03
Psikolojik Dayanıklılık									r=1,00

* p<.05 ** p<.01 *** p<.001

Tablo 4.3.3.'de görüldüğü üzere lise öğrencilerinin kişilerarası şemalarının önemli diğerleri formu baskınlık boyutu ile önemli diğerleri formu düşmanlık boyutu arasında ($r = -.08$, $p < .05$) negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu, önemli diğerleri formu baskınlık boyutu ile önemli diğerleri istenirlik formu baskınlık alt boyutu arasında ($r = .42$, $p < .01$) pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu, önemli diğerleri formu baskınlık boyutu ile önemli diğerleri istenirlik formu düşmanlık alt boyutu arasında ($r = .15$, $p < .01$) pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu, önemli diğerleri formu dostluk boyutu ile önemli diğerleri istenirlik formu düşmanlık alt boyutu arasında ($r = -.09$, $p < .05$) negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu, önemli diğerleri formu dostluk boyutu ile önemli diğerleri istenirlik formu pasiflik alt boyutu arasında ($r = .31$, $p < .01$) pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu, önemli diğerleri formu dostluk boyutu ile önemli diğerleri istenirlik formu baskınlık alt boyutu arasında ($r = .15$, $p < .01$) pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu, önemli diğerleri formu dostluk boyutu ile önemli diğerleri istenirlik formu dostluk alt boyutu arasında ($r = .60$, $p < .01$) pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu, önemli diğerleri formu dostluk boyutu ile önemli diğerleri istenirlik formu düşmanlık alt boyutu arasında ($r = .09$, $p < .01$) pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu, önemli diğerleri formu düşmanlık boyutu ile önemli diğerleri istenirlik formu pasiflik alt boyutu arasında ($r = -.25$, $p < .01$) negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu, önemli diğerleri formu düşmanlık boyutu ile önemli diğerleri istenirlik formu baskınlık alt

boyutu arasında ($r = -.22, p < .01$) negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu, önemli diğerleri formu düşmanlık boyutu ile önemli diğerleri istenirlik formu dostluk alt boyutu arasında ($r = -.22, p < .01$) negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu, önemli diğerleri formu düşmanlık boyutu ile önemli diğerleri istenirlik formu düşmanlık alt boyutu arasında ($r = -.48, p < .01$) negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu, önemli diğerleri istenirlik formu pasiflik boyutu ile önemli diğerleri istenirlik formu baskınlık alt boyutu arasında ($r = .37, p < .01$) pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu, önemli diğerleri istenirlik formu pasiflik boyutu ile önemli diğerleri istenirlik formu dostluk alt boyutu arasında ($r = .52, p < .01$) pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu, önemli diğerleri istenirlik formu pasiflik boyutu ile önemli diğerleri istenirlik formu düşmanlık alt boyutu arasında ($r = .35, p < .01$) pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu, önemli diğerleri istenirlik formu baskınlık boyutu ile önemli diğerleri istenirlik formu dostluk alt boyutu arasında ($r = .31, p < .01$) pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu, önemli diğerleri istenirlik formu baskınlık boyutu ile önemli diğerleri istenirlik formu düşmanlık alt boyutu arasında ($r = .40, p < .01$) pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu, önemli diğerleri istenirlik formu dostluk boyutu ile önemli diğerleri istenirlik formu düşmanlık alt boyutu arasında ($r = .21, p < .01$) pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu ve kişilerarası şemalar ölçeğinin önemli diğerleri istenirlik formu pasiflik boyutu ile psikolojik dayanıklılık ölçeği puanları arasında ($r = .13, p < .01$) pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır.

4.4. Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılıklarının Kişilerarası Şemalarına Göre Yordanıp Yordanmadığına Dair Bulgular

Tablo 4.4.1.'de görüldüğü üzere, baskınlık, pasiflik, dostluk ve düşmanlık boyutunda kişilerarası şemalarının anneden beklenen tamamlama tepkileri ile psikolojik dayanıklılık arasında anlamlı bir ilişki ($R = .044, R^2 = .002, p > .05$) bulunmadığı görülmektedir. Regresyon katsayılarının anlamlılığına ilişkin t testi sonuçları incelendiğinde kişilerarası şemalarının anneden beklenen tamamlama tepkileri olan baskınlık, pasiflik, dostluk ve düşmanlık tepkilerinin katılımcıların psikolojik dayanıklılığı üzerinde bir yordayıcılığının olmadığı görülmektedir.

4.4.1. Öğrencilerinin Psikolojik Dayanıklılıklarının Annelerinden Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerine Göre Yordanıp Yordanmadığına Dair Bulgular

Değişken	B	Standart Hata B	β	t	p
Sabit	27,345	,468		58,444	,000
Anne Pasiflik	-,185	,198	-,038	-,934	,350
Anne Baskınlık	,032	,200	,007	,159	,874
Anne Dostluk	-,066	,220	-,012	-,300	,764
Anne Düşmanlık	,069	,161	,018	,427	,669
R = ,044 R²= ,002 F= ,290 p = ,884					

4.4.2. Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılıklarının Annelerinden Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin İstenirlik Düzeylerine Göre Yordanıp Yordanmadığına Dair Bulgular

Değişken	B	Standart Hata B	β	t	p
Sabit	24,997	1,417		17,643	,000
Anne Pasiflik-İstenirlik	,094	,069	,068	1,360	,174
Anne Baskınlık-İstenirlik	,036	,059	,030	,619	,536
Anne Dostluk-İstenirlik	,062	,079	,036	,781	,435
Anne Düşmanlık-İstenirlik	-,083	,048	-,078	-1,711	,088
R = ,104 R²= ,011 F= 1,627 p = ,166					

Tablo 4.4.2.'de görüldüğü üzere, baskınlık, pasiflik, dostluk ve düşmanlık boyutunda kişilerarası şemalarının anneden beklenen tamamlama tepkilerinin istenirlik puanları ile psikolojik dayanıklılık arasında anlamlı bir ilişki ($R = .104$ $R^2 = .011$, $p > .05$) bulunmadığı görülmektedir. Regresyon katsayılarının anlamlılığına ilişkin t testi sonuçları incelendiğinde kişilerarası şemalarının anneden beklenen tamamlama tepkilerinin istenirlik puanlarının katılımcıların psikolojik dayanıklılığı üzerinde bir yordayıcılığının olmadığı görülmektedir.

4.4.3. Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılıklarının Babalarından Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerine Göre Yordanıp Yordanmadığına Dair Bulgular

Değişken	B	Standart Hata B	β	t	p
Sabit	27,221	,397		68,631	,000
Baba Pasiflik	-,001	,193	,000	-,006	,995
Baba Baskınlık	-,058	,181	-,013	-,318	,750
Baba Dostluk	,072	,182	,017	,395	,693
Baba Düşmanlık	-,036	,170	-,009	-,212	,832
R = ,023 R²= ,001 F= ,077 p = ,989					

Tablo 4.4.3.'de görüldüğü üzere, baskınlık, pasiflik, dostluk ve düşmanlık boyutunda kişilerarası şemalarının babadan beklenen tamamlama tepkileri ile psikolojik dayanıklılık arasında anlamlı bir ilişki ($R = 0,023$ $R^2 = 0,001$, $p > .05$) bulunmadığı görülmektedir. Regresyon katsayılarının anlamlılığına ilişkin t testi sonuçları incelendiğinde kişilerarası şemalarının babadan beklenen tamamlama tepkileri olan baskınlık, pasiflik, dostluk ve düşmanlık tepkilerinin katılımcıların psikolojik dayanıklılığı üzerinde bir yordayıcılığının olmadığı görülmektedir.

4.4.4. Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılıklarının Babalarından Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin İstenirlik Düzeylerine Göre Yordanıp Yordanmadığına Dair Bulgular

Değişken	B	Standart Hata B	β	t	p
Sabit	25,637	1,052		24,378	,000
Baba Pasiflik-İstenirlik	,202	,066	,175	3,054	,002
Baba Baskınlık-İstenirlik	-,018	,059	-,016	-,308	,758
Baba Dostluk-İstenirlik	-,006	,067	-,004	-,083	,934
Baba Düşmanlık-İstenirlik	-,102	,050	-,102	-2,057	,040
R = ,142 R²= ,020 F= 3,067 p = ,016					

Tablo 4.4.4.'de görüldüğü üzere, baskınlık, pasiflik, dostluk ve düşmanlık boyutunda kişilerarası şemalarının babadan beklenen tamamlama tepkilerinin istenirlik puanları ile psikolojik dayanıklılık arasında anlamlı bir ilişki ($R = .142$ $R^2 = .020$, $p < .05$) bulunduğu görülmektedir. Adı geçen kişilerarası şemaların baba istenirlik puanları psikolojik dayanıklılığın %2'sini açıklamaktadır.

4.4.5. Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılıklarının Önemli Diğerlerinden Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerine Göre Yordanıp Yordanmadığına Dair Bulgular

Değişken	B	Standart Hata B	β	t	p
Sabit	27,958	,422		66,241	,000
Ö. Diğer Pasiflik	-,029	,202	-,006	-,145	,884
Ö. Diğer Baskınlık	-,335	,183	-,075	-1,832	,068
Ö. Diğer Dostluk	-,239	,207	-,047	-1,154	,249
Ö. Diğer Düşmanlık	-,193	,166	-,048	-1,166	,244
R = ,098 R² = ,010					
F = 1,438 p = ,220					

Tablo 4.4.5.'de görüldüğü üzere, baskınlık, pasiflik, dostluk ve düşmanlık boyutunda kişilerarası şemalarının önemli diğerlerinden beklenen tamamlama tepkileri ile psikolojik dayanıklılık arasında anlamlı bir ilişki ($R = .098$ $R^2 = .010$, $p > .05$) bulunmadığı görülmektedir. Regresyon katsayılarının anlamlılığına ilişkin t testi sonuçları incelendiğinde kişilerarası şemalarının önemli diğerlerinden beklenen tamamlama tepkileri olan baskınlık, pasiflik, dostluk ve düşmanlık tepkilerinin katılımcıların psikolojik dayanıklılığı üzerinde bir yordayıcılığının olmadığı görülmektedir.

4.4.5. Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılıklarının Önemli Diğerlerinden Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin İstenirlik Düzeylerine Göre Yordanıp Yordanmadığına Dair Bulgular

Değişken	B	Standart Hata B	β	t	p
Sabit	24,495	1,359		18,018	,000
Ö. Diğer Pasiflik-İstenirlik	,233	,074	,157	3,125	,002
Ö. Diğer Baskınlık-İstenirlik	-,097	,056	-,081	-1,736	,083
Ö. Diğer Dostluk-İstenirlik	,013	,076	,008	,168	,867
Ö. Diğer Düşmanlık-İstenirlik	,002	,049	,002	,049	,961
R = ,151 R² = ,023 F = 3,468 p = ,008					

Tablo 4.4.4.'de görüldüğü üzere, baskınlık, pasiflik, dostluk ve düşmanlık boyutunda kişilerarası şemalarının önemli diğerlerinden beklenen tamamlama tepkilerinin istenirlik puanları ile psikolojik dayanıklılık arasında anlamlı bir ilişki ($R = .151$ $R^2 = .023$, $p < .01$) bulunduğu görülmektedir. Adı geçen kişilerarası şemaların baba istenirlik puanları psikolojik dayanıklılığın %2'sini açıklamaktadır.

4.5. Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılıklarının ve Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkileri ve İstenirlik Düzeylerinin Değişkenlere Göre Anlamlı Farklaşıp Farklaşmamaya İlişkin Bulgular

Tablo 4.5.1. Öğrencilerin Annelerinden Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Farklaşıp Farklaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	SS	Sh _x	t	^t Testi Sd	p
Anne Pasiflik	Kadın	343	-,017	1,027	,055			
	Erkek	257	-,064	,977	,061	,563	598	,574
Anne Baskınlık	Kadın	343	1,047	,953	,051			
	Erkek	257	,866	1,046	,065	2,206	598	,028
Anne Dostluk	Kadın	343	1,943	,749	,040			
	Erkek	257	1,514	1,049	,065	5,852	598	,000
Anne Düşmanlık	Kadın	343	,054	1,323	,071			
	Erkek	257	,165	1,143	,071	-1,082	598	,280

Tablo 4.5.1’de görüldüğü gibi, kişilerarası şema ölçeği tamamlama tepkilerinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, anne formu pasiflik boyutu ile cinsiyet değişkeninin aritmetik ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır($t=.563$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği anne formu baskınlık boyutu ile cinsiyet değişkeninin aritmetik ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur($t=2,206$; $p<.05$). Söz konusu farklılık kadınların lehinedir. Kişilerarası şema ölçeği anne formu dostluk boyutu ile cinsiyet değişkeninin aritmetik ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur($t=5,852$; $p<.01$). Söz konusu farklılık kadınların lehinedir. Kişilerarası şema ölçeği anne formu düşmanlık boyutu ile cinsiyet değişkeninin aritmetik ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır($t=-1,082$; $p>.05$).

Tablo 4.5.2. Öğrencilerin Babalarından Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	SS	Sh _x	t	^t Testi Sd	p
Baba Pasiflik	Kadın	343	-,166	1,036	,056	-1,180	598	,239
	Erkek	257	-,066	1,017	,063			
Baba Baskınlık	Kadın	343	,805	1,099	,059	-,072	598	,942
	Erkek	257	,811	1,116	,070			
Baba Dostluk	Kadın	343	1,755	1,036	,056	3,450	598	,001
	Erkek	257	1,440	1,198	,075			
Baba Düşmanlık	Kadın	343	,490	1,206	,065	,172	598	,863
	Erkek	257	,473	1,189	,074			

Tablo 4.5.2’de görüldüğü gibi, kişilerarası şema ölçeği tamamlama tepkilerinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, baba formu pasiflik boyutu ile cinsiyet değişkeninin aritmetik ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır($t=-1,180$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği baba formu baskınlık boyutu ile cinsiyet değişkeninin aritmetik ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır($t=-,072$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği baba formu dostluk boyutu ile cinsiyet değişkeninin aritmetik ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur($t=3,450$; $p<.01$). Söz konusu farklılık kadınların lehinedir. Kişilerarası şema ölçeği baba formu

düşmanlık boyutu ile cinsiyet değişkeninin aritmetik ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır($t=,172$; $p>.05$).

Tablo 4.5.3. Öğrencilerin Önemli Diğerlerinden Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	SS	Sh _x	t	t Testi Sd	p
Ö. Diğer Pasiflik	Kadın	343	-,203	,988	,053	-,867	598	,386
	Erkek	257	-,132	,975	,061			
Ö. Diğer Baskınlık	Kadın	343	,819	1,079	,058	-,150	598	,881
	Erkek	257	,833	1,097	,068			
Ö. Diğer Dostluk	Kadın	343	1,87	,818	,044	6,689	598	,000
	Erkek	257	1,360	1,050	,066			
Ö. Diğer Düşmanlık	Kadın	343	-,058	1,163	,063	-3,605	598	,000
	Erkek	257	,296	1,226	,076			

Tablo 4.5.3’de görüldüğü gibi, kişilerarası şema ölçeği tamamlama tepkilerinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, önemli diğerleri formu pasiflik boyutu ile cinsiyet değişkeninin aritmetik ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır($t=-,867$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği önemli diğerleri formu baskınlık boyutu ile cinsiyet değişkeninin aritmetik ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır($t=-,150$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği önemli diğerleri formu dostluk boyutu ile cinsiyet değişkeninin aritmetik ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur($t=6,689$; $p<.01$). Söz konusu farklılık kadınların lehinedir. Kişilerarası şema ölçeği önemli diğerleri formu düşmanlık boyutu ile cinsiyet değişkeninin aritmetik ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur($t=-3,605$; $p<.01$). Söz konusu farklılık erkeklerin lehinedir.

Tablo 4.5.4. Öğrencilerin Annelerinden Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin İstenirlik Düzeylerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	SS	Sh _x	t	^t Testi Sd	p
Anne Pasiflik-İstenirlik	Kadın	343	17,122	3,474	,187	2,035	598	,042
	Erkek	257	16,533	3,558	,221			
Anne Baskınlık-İstenirlik	Kadın	343	16,956	3,882	,210	2,910	598	,004
	Erkek	257	16,017	3,968	,247			
Anne Dostluk-İstenirlik	Kadın	343	19,361	2,619	,141	5,148	598	,000
	Erkek	257	18,175	3,020	,188			
Anne Düşmanlık-İstenirlik	Kadın	343	12,959	4,656	,251	-,231	598	,817
	Erkek	257	13,047	4,496	,280			

Tablo 4.5.4’de görüldüğü gibi, kişilerarası şema ölçeği tamamlama tepkilerinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, anne istenirlik formu pasiflik boyutu ile cinsiyet değişkeninin aritmetik ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur($t= 2,035$; $p<.05$). Söz konusu farklılık kadınların lehinedir. Kişilerarası şema ölçeği anne istenirlik formu baskınlık boyutu ile cinsiyet değişkeninin aritmetik ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur($t=2,910$; $p<.05$). Söz konusu farklılık kadınların lehinedir. Kişilerarası şema ölçeği anne istenirlik formu dostluk boyutu ile cinsiyet değişkeninin aritmetik ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur($t=5,148$; $p<.01$). Söz konusu farklılık kadınların lehinedir. Kişilerarası şema ölçeği anne istenirlik formu düşmanlık boyutu ile cinsiyet değişkeninin aritmetik ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır($t=-,231$; $p>.05$).

Tablo 4.5.5’te görüldüğü gibi, kişilerarası şema ölçeği tamamlama tepkilerinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, baba istenirlik formu pasiflik boyutu ile cinsiyet değişkeninin aritmetik ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur($t=2,676$; $p<.01$). Söz konusu farklılık kadınların lehinedir. Kişilerarası şema ölçeği baba istenirlik formu baskınlık boyutu ile cinsiyet değişkeninin aritmetik ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır($t=1,254$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği baba istenirlik formu dostluk boyutu ile cinsiyet değişkeninin aritmetik ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur($t=3,631$; $p<.01$). Söz konusu farklılık kadınların lehinedir. Kişilerarası şema ölçeği baba istenirlik formu düşmanlık

boyutu ile cinsiyet değişkeninin aritmetik ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($t = ,387; p > .05$).

Tablo 4.5.5. Öğrencilerin Babalarından Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin İstenirlik Düzeylerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Farklaşıp Farklaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	<i>N</i>	$\bar{x}$	<i>ss</i>	<i>Sh_x</i>	<i>t</i>	<i>t</i> Testi <i>Sd</i>	<i>p</i>
Baba Pasiflik-İstenirlik	Kadın	343	16,886	4,323	,233	2,676	598	,008
	Erkek	257	15,961	4,007	,250			
Baba Baskınlık-İstenirlik	Kadın	343	16,361	4,445	,240	1,254	598	,210
	Erkek	257	15,914	4,152	,259			
Baba Dostluk-İstenirlik	Kadın	343	18,603	3,668	,198	3,631	598	,000
	Erkek	257	17,517	3,566	,222			
Baba Düşmanlık-İstenirlik	Kadın	343	12,793	5,088	,275	,387	598	,699
	Erkek	257	12,638	4,503	,281			

Tablo 4.5.6. Öğrencilerin Önemli Diğerlerinden Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin İstenirlik Düzeylerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Farklaşıp Farklaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	<i>N</i>	$\bar{x}$	<i>ss</i>	<i>Sh_x</i>	<i>t</i>	<i>t</i> Testi <i>Sd</i>	<i>p</i>
Ö. Diğer Pasiflik-İstenirlik	Kadın	343	18,140	2,953	,159	5,655	598	,000
	Erkek	257	16,654	3,473	,217			
Ö. Diğer Baskınlık-İstenirlik	Kadın	343	16,496	4,074	,220	2,450	598	,015
	Erkek	257	15,685	3,926	,245			
Ö. Diğer Dostluk-İstenirlik	Kadın	343	19,388	2,708	,146	6,365	598	,000
	Erkek	257	17,829	3,285	,205			
Ö. Diğer Düşmanlık-İstenirlik	Kadın	343	14,286	4,730	,255	2,168	598	,031
	Erkek	257	13,479	4,209	,262			

Tablo 4.5.6’da görüldüğü gibi, kişilerarası şema ölçeği tamamlama tepkilerinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, önemli diğerleri istenirlik formu

pasiflik boyutu ile cinsiyet değişkeninin aritmetik ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur($t=5,655$; $p<.01$). Söz konusu farklılık kadınların lehinedir. Kişilerarası şema ölçeği önemli diğerleri istenirlik formu baskınlık boyutu ile cinsiyet değişkeninin aritmetik ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur($t=2,450$; $p<.05$). Söz konusu farklılık kadınların lehinedir. Kişilerarası şema ölçeği önemli diğerleri istenirlik formu dostluk boyutu ile cinsiyet değişkeninin aritmetik ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur($t=6,365$; $p<.01$). Söz konusu farklılık kadınların lehinedir. Kişilerarası şema ölçeği önemli diğerleri istenirlik formu düşmanlık boyutu ile cinsiyet değişkeninin aritmetik ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur($t=2,168$; $p<.05$). Söz konusu farklılık kadınların lehinedir.

Tablo 4.5.7. Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılıklarının Düzeyleri Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	<i>N</i>	$\bar{x}$	<i>SS</i>	Sh_x	<i>t</i>	<i>t</i> Testi <i>Sd</i>	<i>p</i>
Psikolojik Dayanıklılık	Kadın	343	27,219	4,778	,258	-,319	598	,750
	Erkek	257	27,346	4,944	,308			

Tablo 4.5.7. görüldüğü gibi, psikolojik dayanıklılık ölçeği puanlarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, psikolojik dayanıklılık puanları ile cinsiyet değişkeninin aritmetik ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır($t = -,319$; $p>.05$).

Tablo 4.5.8. Öğrencilerin Annelerinden Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin Sınıf Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

f , $\bar{x}$ ve SS Değerleri					ANOVA Sonuçları						FARK
Puan	Grup	N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p	
Anne Pasiflik	9. Sınıf	206	-,061	,970	G.Arası	,185	3	,062	,061	,980	
	10. Sınıf	145	-,017	1,063	G. İçi	604,721	596	1,015			
	11. Sınıf	127	-,028	,979	Toplam	604,906	599				
	12. Sınıf	122	-,033	1,030							
	Toplam	600	-,037	1,005							
Anne Baskınlık	9. Sınıf	206	,922	,991	G.Arası	,757	3	,252	,253	,859	
	10. Sınıf	145	1,010	,940	G. İçi	594,923	596	,998			
	11. Sınıf	127	,988	1,072	Toplam	595,680	599				
	12. Sınıf	122	,979	1,003							
	Toplam	600	,969	,997							
Anne Dostluk	9. Sınıf	206	1,852	,877	G.Arası	6,872	3	2,291	2,766	,041	9>11
	10. Sınıf	145	1,748	,878	G. İçi	493,578	596	,828			12>11
	11. Sınıf	127	1,567	,924	Toplam	500,450	599				
	12. Sınıf	122	1,816	,984							
	Toplam	600	1,759	,914							
Anne Düşmanlık	9. Sınıf	206	-,041	1,137	G.Arası	7,158	3	2,386	1,534	,205	
	10. Sınıf	145	,121	1,327	G. İçi	927,141	596	1,556			
	11. Sınıf	127	,197	1,250	Toplam	934,298	599				
	12. Sınıf	122	,2217	1,328							
	Toplam	600	,1017	1,249							

Tablo 4.5.8’de görüldüğü üzere, kişilerarası şema ölçeği tamamlama tepkilerinin sınıf değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, anne formu pasiflik boyutu ile sınıf gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=,061$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği anne formu baskınlık boyutu ile sınıf gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=,253$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği anne formu dostluk boyutu ile sınıf gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F=2,766$; $p<.05$). Anlamlılığın hangi gruplar arasında gerçekleştiğini belirlemek için post-hoc tekniklerinden LSD testi uygulanmıştır. LSD testi sonucunda 9. Sınıflar ile 11. Sınıflar arasında 9. Sınıflar lehine; 12. Sınıflar ile 11. Sınıflar arasında 12. Sınıflar lehine anlamlı bulunmuştur. Kişilerarası şema ölçeği anne formu düşmanlık boyutu ile sınıf gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=1,534$; $p>.05$).

Tablo 4.5.9. Öğrencilerin Babaların Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin Sınıf Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

f , $\bar{x}$ ve SS Değerleri					ANOVA Sonuçları						FARK
Puan	Grup	N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p	
Baba Pasiflik	9. Sınıf	206	-,078	,998	G.Arası	5,108	3	1,703	1,615	,185	
	10. Sınıf	145	-,241	1,041	G. İçi	628,265	596	1,054			
	11. Sınıf	127	-,189	,974	Toplam	633,373	599				
	12. Sınıf	122	,008	1,108							
	Toplam	600	-,123	1,028							
Baba Baskınlık	9. Sınıf	206	,833	1,049	G.Arası	3,640	3	1,213	,992	,396	
	10. Sınıf	145	,903	,979	G. İçi	728,877	596	1,223			
	11. Sınıf	127	,784	1,186	Toplam	732,516	599				
	12. Sınıf	122	,676	1,246							
	Toplam	600	,808	1,106							
Baba Dostluk	9. Sınıf	206	1,735	1,037	G.Arası	4,671	3	1,557	1,247	,292	
	10. Sınıf	145	1,517	1,120	G. İçi	744,189	596	1,249			
	11. Sınıf	127	1,567	1,142	Toplam	748,860	599				
	12. Sınıf	122	1,603	1,216							
	Toplam	600	1,620	1,118							
Baba Düşmanlık	9. Sınıf	206	,277	1,126	G.Arası	17,330	3	5,777	4,090	,007	
	10. Sınıf	145	,490	1,258	G. İçi	841,736	596	1,412			
	11. Sınıf	127	,567	1,081	Toplam	859,066	599				
	12. Sınıf	122	,734	1,308							
	Toplam	600	,483	1,198							

Tablo 4.5.9’da görüldüğü üzere, kişilerarası şema ölçeği tamamlama tepkilerinin sınıf değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, baba formu pasiflik boyutu ile sınıf gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=1,615$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği baba formu baskınlık boyutu ile sınıf gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=,992$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği baba formu dostluk boyutu ile sınıf gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=1,247$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği baba formu düşmanlık boyutu ile sınıf gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F=4,090$; $p<.01$). Anlamlılığın hangi gruplar arasında gerçekleştiğini belirlemek için post-hoc tekniklerinden LSD testi uygulanmıştır. LSD testi sonucunda 9. Sınıflar ile 11. Sınıflar arasında 11. Sınıflar lehine; 9. Sınıflar ile 12. Sınıflar arasında 12. Sınıflar lehine anlamlı bulunmuştur.

Tablo 4.5.10. Öğrencilerin Önemli Diğerlerinden Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin Sınıf Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

f , $\bar{x}$ ve ss Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	N	$\bar{x}$	ss	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P
Ö. Diğer Pasiflik	9. Sınıf	206	-,146	,912	G.Arası	4,838	3	1,613	1,676	,171
	10. Sınıf	145	-,166	1,010	G. İçi	573,558	596	,962		
	11. Sınıf	127	-,331	,988	Toplam	578,396	599			
	12. Sınıf	122	-,062	1,048						
	Toplam	600	-,173	,983						
Ö. Diğer Baskınlık	9. Sınıf	206	,767	1,145	G.Arası	2,696	3	,899	,762	,516
	10. Sınıf	145	,814	1,036	G. İçi	703,429	596	1,180		
	11. Sınıf	127	,949	1,025	Toplam	706,125	599			
	12. Sınıf	122	,807	1,105						
	Toplam	600	,825	1,086						
Ö. Diğer Dostluk	9. Sınıf	206	1,685	,871	G.Arası	3,432	3	1,144	1,248	,291
	10. Sınıf	145	1,645	1,024	G. İçi	546,267	596	,917		
	11. Sınıf	127	1,520	1,072	Toplam	549,698	599			
	12. Sınıf	122	1,742	,887						
	Toplam	600	1,652	,958						
Ö. Diğer Düşmanlık	9. Sınıf	206	,053	1,204	G.Arası	1,004	3	,335	,231	,875
	10. Sınıf	145	,145	1,266	G. İçi	864,769	596	1,451		
	11. Sınıf	127	,063	1,148	Toplam	865,773	599			
	12. Sınıf	122	,131	1,187						
	Toplam	600	,093	1,2027						

Tablo 4.5.10’da görüldüğü üzere, kişilerarası şema ölçeği tamamlama tepkilerinin sınıf değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, önemli diğerleri formu pasiflik boyutu ile sınıf gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır($F=1,615$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği önemli diğerleri formu baskınlık boyutu ile sınıf gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır($F=,992$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği önemli diğerleri formu dostluk boyutu ile sınıf gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır($F=1,247$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği önemli diğerleri formu düşmanlık boyutu ile sınıf gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır($F=4,090$; $p>.05$).

Tablo 4.5.11. Öğrencilerin Annelerinden Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin İstenirlik Düzeylerinin Sınıf Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

f , $\bar{x}$ ve SS Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P
Anne Pasiflik İstenirlik	9. Sınıf	206	16,981	3,262	G.Arası	11,389	3	3,796	,305	,821
	10. Sınıf	145	16,793	3,853	G. İçi	7406,471	596	12,427		
	11. Sınıf	127	16,654	3,467	Toplam	7417,860	599			
	12. Sınıf	122	17,000	3,604						
	Toplam	600	16,870	3,519						
Baskınlık İstenirlik	9. Sınıf	206	16,694	3,896	G.Arası	81,866	3	27,289	1,762	,153
	10. Sınıf	145	16,621	3,921	G. İçi	9232,428	596	15,491		
	11. Sınıf	127	16,921	4,157	Toplam	9314,293	599			
	12. Sınıf	122	15,853	3,780						
	Toplam	600	16,553	3,943						
Anne Dostluk İstenirlik	9. Sınıf	206	18,898	2,829	G.Arası	8,691	3	2,897	,355	,786
	10. Sınıf	145	18,710	2,988	G. İçi	4864,402	596	8,162		
	11. Sınıf	127	18,764	2,846	Toplam	4873,093	599			
	12. Sınıf	122	19,041	2,753						
	Toplam	600	18,853	2,852						
Anne Düşmanlık İstenirlik	9. Sınıf	206	13,553	4,195	G.Arası	117,361	3	39,120	1,869	,134
	10. Sınıf	145	12,524	4,965	G. İçi	12474,632	596	20,931		
	11. Sınıf	127	13,032	4,598	Toplam	12591,993	599			
	12. Sınıf	122	12,582	4,683						
	Toplam	600	12,997	4,585						

Tablo 4.5.11’de görüldüğü üzere, kişilerarası şema ölçeği tamamlama tepkilerinin sınıf değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, anne istenirlik formu pasiflik boyutu ile sınıf gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=,305$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği anne istenirlik formu baskınlık boyutu ile sınıf gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=1,762$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği anne istenirlik formu dostluk boyutu ile sınıf gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=,355$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği anne istenirlik formu düşmanlık boyutu ile sınıf gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=1,869$; $p>.05$).

Tablo 4.5.12. Öğrencilerin Babaların Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin İstenirlik Düzeylerinin Sınıf Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

f , $\bar{x}$ ve SS Değerleri					ANOVA Sonuçları						FARK
Puan	Grup	N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p	
Baba Pasiflik İstenirlik	9. Sınıf	206	16,782	4,006	G.Arası	98,217	3	32,739	1,853	,136	
	10. Sınıf	145	16,752	3,881	G. İçi	10529,723	596	17,667			
	11. Sınıf	127	16,449	4,037	Toplam	10627,940	599				
	12. Sınıf	122	15,729	4,994							
	Toplam	600	16,490	4,212							
Baba Baskınlık İstenirlik	9. Sınıf	206	16,233	4,171	G.Arası	112,626	3	37,542	2,018	,110	
	10. Sınıf	145	16,524	4,023	G. İçi	11088,034	596	18,604			
	11. Sınıf	127	16,457	4,072	Toplam	11200,660	599				
	12. Sınıf	122	15,344	5,063							
	Toplam	600	16,170	4,324							
Baba Dostluk İstenirlik	9. Sınıf	206	18,379	3,243	G.Arası	25,326	3	8,442	,628	,597	
	10. Sınıf	145	18,090	3,464	G. İçi	8006,193	596	13,433			
	11. Sınıf	127	18,118	3,850	Toplam	8031,518	599				
	12. Sınıf	122	17,811	4,317							
	Toplam	600	18,138	3,662							
Baba Düşmanlık İstenirlik	9. Sınıf	206	13,102	4,800	G.Arası	198,906	3	66,302	2,853	,037	9>12
	10. Sınıf	145	12,765	4,793	G. İçi	13852,267	596	23,242			11>12
	11. Sınıf	127	13,134	4,841	Toplam	14051,173	599				
	12. Sınıf	122	11,623	4,869							
	Toplam	600	12,727	4,843							

Tablo 4.5.12’de görüldüğü üzere, kişilerarası şema ölçeği tamamlama tepkilerinin sınıf değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, baba istenirlik formu pasiflik boyutu ile sınıf gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=1,853$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği baba istenirlik formu baskınlık boyutu ile sınıf gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=2,018$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği baba istenirlik formu dostluk boyutu ile sınıf gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=.628$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği baba istenirlik formu düşmanlık boyutu ile sınıf gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F=2,853$; $p<.05$). Anlamlılığın hangi gruplar arasında gerçekleştiğini belirlemek için post-hoc tekniklerinden LSD testi uygulanmıştır. LSD testi sonucunda 9. Sınıflar ile 12. Sınıflar arasında 9. Sınıflar lehine; 11. Sınıflar ile 12. Sınıflar arasında 11. Sınıflar lehine anlamlı bulunmuştur.

Tablo 4.5.13. Öğrencilerin Önemli Diğerlerinden Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin İstenirlik Düzeylerinin Sınıf Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

<i>f</i> , $\bar{x}$ ve <i>ss</i> Değerleri					ANOVA Sonuçları						FARK
Puan	Grup	<i>N</i>	$\bar{x}$	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>	
Ö. Diğer Pasiflik İstenirlik	9. Sınıf	206	17,646	3,389	G.Arası	10,741	3	3,580	,334	,801	
	10. Sınıf	145	17,552	3,171	G. İçi	6383,252	596	10,710			
	11. Sınıf	127	17,417	3,255	Toplam	6393,993	599				
	12. Sınıf	122	17,295	3,224							
	Toplam	600	17,503	3,267							
Ö. Diğer Baskınlık İstenirlik	9. Sınıf	206	15,820	4,052	G.Arası	46,040	3	15,347	,946	,418	
	10. Sınıf	145	16,117	4,169	G. İçi	9671,758	596	16,228			
	11. Sınıf	127	16,543	3,978	Toplam	9717,798	599				
	12. Sınıf	122	16,328	3,866							
	Toplam	600	16,148	4,028							
Ö. Diğer Dostluk İstenirlik	9. Sınıf	206	18,738	2,973	G.Arası	13,740	3	4,580	,486	,692	
	10. Sınıf	145	18,834	2,894	G. İçi	5613,220	596	9,418			
	11. Sınıf	127	18,440	3,454	Toplam	5626,960	599				
	12. Sınıf	122	18,844	3,004							
	Toplam	600	18,720	3,065							
Ö. Diğer Düşmanlık İstenirlik	9. Sınıf	206	14,078	4,399	G.Arası	214,338	3	71,446	3,532	,015	9>12
	10. Sınıf	145	14,076	4,405	G. İçi	12057,502	596	20,231			10>12
	11. Sınıf	127	14,622	4,324	Toplam	12271,840	599				11>12
	12. Sınıf	122	12,836	4,930							
	Toplam	600	13,940	4,526							

Tablo 4.5.13’de görüldüğü üzere, kişilerarası şema ölçeği tamamlama tepkilerinin sınıf değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, önemli diğerleri istenirlik formu pasiflik boyutu ile sınıf gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=,334$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği önemli diğerleri istenirlik formu baskınlık boyutu ile sınıf gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=,946$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği önemli diğerleri istenirlik formu dostluk boyutu ile sınıf gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=,486$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği önemli diğerleri istenirlik formu düşmanlık boyutu ile sınıf gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F=3,532$; $p<.05$). Anlamlılığın hangi gruplar arasında gerçekleştiğini belirlemek için post-hoc tekniklerinden LSD testi uygulanmıştır. LSD testi sonucunda 9. Sınıflar ile 12. Sınıflar arasında 9. Sınıflar

lehine; 10. Sınıflar ile 12. Sınıflar arasında 10. Sınıflar lehine; 11. Sınıflar ile 12. Sınıflar arasında 11. Sınıflar lehine anlamlı bulunmuştur.

Tablo 4.5.14. Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılık Düzeylerinin Sınıf Değişkenine Göre Farklaşıp Farklaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

f , $\bar{x}$ ve SS Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P
Psikolojik Dayanıklılık	9. Sınıf	206	27,655	4,653	G.Arası	66,586	3	22,195	,945	,419
	10. Sınıf	145	26,793	4,699	G. İçi	14002,588	596	23,494		
	11. Sınıf	127	27,134	5,347	Toplam	14069,173	599			
	12. Sınıf	122	27,344	4,795						
	Toplam	600	27,273	4,846						

Tablo 4.5.14'te görüldüğü üzere, psikolojik dayanıklılık ölçeği puanlarının sınıf düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, psikolojik dayanıklılık puanları ile sınıf düzeyi değişkeninin aritmetik ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($F=,945$; $p>.05$).

Tablo 4.5.15. Öğrencilerin Annelerinden Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin Okul Türü Değişkenine Göre Farklaşıp Farklaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

f , $\bar{x}$ ve SS Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P
Anne Pasiflik	Anadolu L.	180	-,058	1,051	G.Arası	1,245	4	,311	,307	,873
	End. M. L.	143	-,052	,9033	G. İçi	603,661	595	1,015		
	Ticaret L.	96	-,099	1,090	Toplam	604,906	599			
	Kız Meslek L.	57	,035	,930						
	İmam H. L.	124	,0242	1,024						
	Toplam	600	-,037	1,005						
Anne Baskınlık	Anadolu L.	180	1,050	,982	G.Arası	2,885	4	,721	,724	,576
	End. M. L.	143	,878	,979	G. İçi	592,794	595	,996		
	Ticaret L.	96	,927	1,026	Toplam	595,680	599			
	Kız Meslek L.	57	1,044	,992						
	İmam H. L.	124	,956	1,024						
	Toplam	600	,969	,997						
Anne Dostluk	Anadolu L.	180	1,781	,953	G.Arası	3,450	4	,863	1,033	,390
	End. M. L.	143	1,790	,812	G. İçi	496,999	595	,835		
	Ticaret L.	96	1,594	1,040	Toplam	500,450	599			
	Kız Meslek L.	57	1,860	,730						
	İmam H. L.	124	1,774	,938						
	Toplam	600	1,759	,914						
Anne	Anadolu L.	180	,042	1,284	G.Arası	6,630	4	1,657	1,063	,374

Düşmanlık	End. M. L.	143	,175	1,269	G. İçi	927,669	595	1,559
	Ticaret L.	96	,250	1,142	Toplam	934,298	599	
	Kız Meslek L.	57	-,132	1,478				
	İmam H. L.	124	,097	1,133				
	Toplam	600	,102	1,249				

Tablo 4.5.16. Öğrencilerin Babaların Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin Okul Türü Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

		f , $\bar{x}$ ve SS Değerleri			ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P
Baba Pasiflik	Anadolu L.	180	-,108	,9821	G.Arası	6,037	4	1,509	1,431	,222
	End. M. L.	143	-,039	1,033	G. İçi	627,337	595	1,054		
	Ticaret L.	96	-,188	1,042	Toplam	633,373	599			
	Kız Meslek L.	57	-,395	,994						
	İmam H. L.	124	-,069	1,085						
	Toplam	600	-,123	1,028						
Baba Baskınlık	Anadolu L.	180	,856	1,094	G.Arası	1,139	4	,285	,232	,921
	End. M. L.	143	,741	1,061	G. İçi	731,377	595	1,229		
	Ticaret L.	96	,797	1,104	Toplam	732,516	599			
	Kız Meslek L.	57	,789	1,090						
	İmam H. L.	124	,831	1,193						
	Toplam	600	,807	1,106						
Baba Dostluk	Anadolu L.	180	1,533	1,298	G.Arası	5,222	4	1,306	1,045	,383
	End. M. L.	143	1,552	1,132	G. İçi	743,638	595	1,250		
	Ticaret L.	96	1,641	1,035	Toplam	748,860	599			
	Kız Meslek L.	57	1,702	,911						
	İmam H. L.	124	1,770	,953						
	Toplam	600	1,620	1,118						
Baba Düşmanlık	Anadolu L.	180	,581	1,165	G.Arası	7,091	4	1,773	1,238	,294
	End. M. L.	143	,535	1,289	G. İçi	851,975	595	1,432		
	Ticaret L.	96	,516	1,157	Toplam	859,066	599			
	Kız Meslek L.	57	,254	1,181						
	İmam H. L.	124	,359	1,168						
	Toplam	600	,483	1,198						

Tablo 4.5.16’da görüldüğü üzere, kişilerarası şema ölçeği tamamlama tepkilerinin okul türü değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, baba formu pasiflik boyutu ile okul türü gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=1,431$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği baba formu baskınlık boyutu ile okul türü gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak

anlamli bulunmamıştır($F=,921$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği baba formu dostluk boyutu ile okul türü gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamli bulunmamıştır($F=,383$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği baba formu düşmanlık boyutu ile sınıf gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamli bulunmamıştır($F=,294$; $p>.05$).

Tablo 4.5.17. Öğrencilerin Önemli Diğerlerinden Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin Okul Türü Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Puan	f , $\bar{x}$ ve SS Değerleri				ANOVA Sonuçları						FARK
	Grup	N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P	
Ö. Diğer Pasiflik	Anadolu L.	180	-,064	,993	G.Arası	7,221	4	1,805	1,880	,112	
	End. M. L.	143	-,280	,985	G. İçi	571,176	595	,960			
	Ticaret L.	96	-,338	,869	Toplam	578,396	599				
	Kız Meslek L.	57	-,132	,909							
	İmam H. L.	124	-,097	1,062							
	Toplam	600	-,172	,983							
Ö. Diğer Baskınlık	Anadolu L.	180	,839	1,099	G.Arası	1,001	4	,250	,211	,932	
	End. M. L.	143	,825	1,049	G. İçi	705,124	595	1,185			
	Ticaret L.	96	,899	1,124	Toplam	706,125	599				
	Kız Meslek L.	57	,781	,9403							
	İmam H. L.	124	,770	1,152							
	Toplam	600	,825	1,086							
Ö. Diğer Dostluk	Anadolu L.	180	1,681	1,015	G.Arası	4,289	4	1,072	1,170	,323	
	End. M. L.	143	1,535	1,017	G. İçi	545,410	595	,917			
	Ticaret L.	96	1,615	,8444	Toplam	549,698	599				
	Kız Meslek L.	57	1,833	,8677							
	İmam H. L.	124	1,690	,9208							
	Toplam	600	1,652	,9580							
Ö. Diğer Düşmanlık	Anadolu L.	180	,1806	1,189	G.Arası	14,168	4	3,542	2,475	,043	And>KM
	End. M. L.	143	,1713	1,164	G. İçi	851,606	595	1,431			EML>KM
	Ticaret L.	96	,0521	1,264	Toplam	865,773	599				Tic>KM
	Kız Meslek L.	57	-,360	1,179							İHL>KM
	İmam H. L.	124	,117	1,198							
	Toplam	600	,0933	1,202							

Tablo 4.5.17’de görüldüğü üzere, kişilerarası şema ölçeği tamamlama tepkilerinin okul türü değişkenine göre anlamli bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, önemli diğerleri formu pasiflik boyutu ile okul türü gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamli bulunmamıştır($F=1,880$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği önemli diğerleri formu baskınlık boyutu ile okul türü gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamli bulunmamıştır($F=,211$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği önemli diğerleri formu dostluk boyutu ile okul türü gruplarının aritmetik

ortalamları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=1,170$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği önemli diğerleri formu düşmanlık boyutu ile sınıf gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F=2,475$; $p<.05$). Anlamlılığın hangi gruplar arasında gerçekleştiğini belirlemek için post-hoc tekniklerinden LSD testi uygulanmıştır. LSD testi sonucunda Anadolu Lisesi ile Kız Meslek Lisesi arasında Kız Meslek Lisesi lehine; Endüstri Meslek Lisesi ile Kız Meslek Lisesi arasında Kız Meslek Lisesi lehine; Ticaret Meslek Lisesi ile Kız Meslek Lisesi arasında Kız Meslek Lisesi lehine; İmam Hatip Lisesi ile Kız Meslek Lisesi arasında Kız Meslek Lisesi lehine anlamlı bulunmuştur.

Tablo 4.5.18. Öğrencilerin Annelerinden Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin İstenirlik Düzeylerinin Okul Türü Değişkenine Göre Farklaşıp Farklaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Puan	f , $\bar{x}$ ve ss Değerleri				ANOVA Sonuçları						FARK
	Grup	N	$\bar{x}$	ss	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P	
Anne Pasiflik İstenirlik	Anadolu L.	180	17,017	3,432	G.Arası	89,803	4	22,451	1,823	,123	
	End. M. L.	143	17,168	3,411	G. İçi	7328,057	595	12,316			
	Ticaret L.	96	16,135	3,701	Toplam	7417,860	599				
	Kız Meslek L.	57	17,386	3,849							
	İmam H. L.	124	16,645	3,417							
	Toplam	600	16,870	3,519							
Anne Baskınlık İstenirlik	Anadolu L.	180	16,639	4,033	G.Arası	181,925	4	45,481	2,963	,019	And>Tic
	End. M. L.	143	16,769	3,474	G. İçi	9132,368	595	15,349			EML> Tic
	Ticaret L.	96	15,323	4,381	Toplam	9314,293	599				İHL> Tic
	Kız Meslek L.	57	16,982	3,926							
	İmam H. L.	124	16,935	3,848							
	Toplam	600	16,553	3,943							
Anne Dostluk İstenirlik	Anadolu L.	180	18,972	2,669	G.Arası	23,512	4	5,878	,721	,578	
	End. M. L.	143	18,832	2,826	G. İçi	4849,581	595	8,151			
	Ticaret L.	96	18,458	3,406	Toplam	4873,093	599				
	Kız Meslek L.	57	19,175	2,772							
	İmam H. L.	124	18,863	2,718							
	Toplam	600	18,853	2,852							
Anne Düşmanlık İstenirlik	Anadolu L.	180	13,150	4,378	G.Arası	268,725	4	67,181	3,244	,012	And>Tic
	End. M. L.	143	12,958	4,821	G. İçi	12323,268	595	20,711			EML> Tic
	Ticaret L.	96	11,760	4,408	Toplam	12591,993	599				KM> Tic
	Kız Meslek L.	57	14,421	4,694							İHL> Tic
	İmam H. L.	124	13,121	4,520							
	Toplam	600	12,997	4,584							

Tablo 4.5.18’de görüldüğü üzere, kişilerarası şema ölçeği tamamlama tepkilerinin okul türü değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, anne istenirlik formu pasiflik boyutu ile okul türü gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark

istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır($F=1,023$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği anne istenirlik formu baskınlık boyutu ile okul türü gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur($F=2,963$; $p<.05$). Anlamlılığın hangi gruplar arasında gerçekleştiğini belirlemek için post-hoc tekniklerinden LSD testi uygulanmıştır. LSD testi sonucunda Anadolu Lisesi ile Ticaret Meslek Lisesi arasında Ticaret Meslek Lisesi lehine; Endüstri Meslek Lisesi ile Ticaret Meslek Lisesi arasında Ticaret Meslek Lisesi lehine; İmam Hatip Lisesi ile Ticaret Meslek Lisesi arasında Ticaret Meslek Lisesi lehine anlamlı bulunmuştur. Kişilerarası şema ölçeği anne istenirlik formu dostluk boyutu ile okul türü gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır($F=,721$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği anne istenirlik formu düşmanlık boyutu ile okul türü gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur($F=3,024$; $p<.05$). Anlamlılığın hangi gruplar arasında gerçekleştiğini belirlemek için post-hoc tekniklerinden LSD testi uygulanmıştır. LSD testi sonucunda Anadolu Lisesi ile Ticaret Meslek Lisesi arasında Ticaret Meslek Lisesi lehine; Endüstri Meslek Lisesi ile Ticaret Meslek Lisesi arasında Ticaret Meslek Lisesi lehine; Kız Meslek Lisesi ile Ticaret Meslek Lisesi arasında Ticaret Meslek Lisesi lehine; İmam Hatip Lisesi ile Ticaret Meslek Lisesi arasında Ticaret Meslek Lisesi lehine anlamlı bulunmuştur.

Tablo 4.5.19’da görüldüğü üzere, kişilerarası şema ölçeği tamamlama tepkilerinin okul türü değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, baba istenirlik formu pasiflik boyutu ile okul türü gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur($F=3,284$; $p<.05$). Söz konusu farklılık Kız meslek lisesi öğrencilerinin lehinedir. Kişilerarası şema ölçeği baba istenirlik formu baskınlık boyutu ile okul türü gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur($F=3,069$; $p<.05$). Söz konusu farklılık Kız meslek lisesi öğrencilerinin lehinedir. Kişilerarası şema ölçeği baba istenirlik formu dostluk boyutu ile okul türü gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur($F=5,012$; $p<.01$). Söz konusu farklılık Kız meslek lisesi öğrencilerinin lehinedir. Kişilerarası şema ölçeği baba istenirlik formu düşmanlık boyutu ile okul türü gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark

istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur($F=4,200$; $p<.01$). Söz konusu farklılık Kız meslek lisesi öğrencilerinin lehinedir.

Tablo 4.5.19. Öğrencilerin Babaların Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin İstenirlik Düzeylerinin Okul Türü Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Puan	Grup	f , $\bar{x}$ ve ss Değerleri			ANOVA Sonuçları						FARK
		N	$\bar{x}$	ss	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P	
Baba Pasiflik İstenirlik	Anadolu L.	180	16,044	4,578	G.Arası	229,543	4	57,386	3,284	,011	KM > Tic
	End. M. L.	143	16,357	3,915	G. İçi	10398,397	595	17,476			KM > And
	Ticaret L.	96	16,156	4,513	Toplam	10627,940	599				KM > İHL
	Kız Meslek L.	57	18,228	2,940							KM > EML
	İmam H. L.	124	16,750	4,084							
	Toplam	600	16,490	4,212							
Baba Baskınlık İstenirlik	Anadolu L.	180	15,711	4,545	G.Arası	226,439	4	56,610	3,069	,016	KM > Tic
	End. M. L.	143	16,322	4,267	G. İçi	10974,221	595	18,444			KM > And
	Ticaret L.	96	15,469	4,858	Toplam	11200,660	599				
	Kız Meslek L.	57	17,632	3,074							
	İmam H. L.	124	16,532	3,952							
	Toplam	600	16,170	4,324							
Baba Dostluk İstenirlik	Anadolu L.	180	17,317	4,400	G.Arası	261,803	4	65,451	5,012	,001	KM > Tic
	End. M. L.	143	18,203	3,134	G. İçi	7769,715	595	13,058			KM > And
	Ticaret L.	96	18,125	3,972	Toplam	8031,518	599				KM > EML
	Kız Meslek L.	57	19,526	2,036							İHL > And
	İmam H. L.	124	18,629	3,096							EML > And
	Toplam	600	18,138	3,662							
Baba Düşmanlık İstenirlik	Anadolu L.	180	12,622	4,736	G.Arası	385,821	4	96,455	4,200	,002	KM > Tic
	End. M. L.	143	12,469	4,751	G. İçi	13665,353	595	22,967			KM > And
	Ticaret L.	96	11,823	5,047	Toplam	14051,173	599				KM > İHL
	Kız Meslek L.	57	15,000	5,060							KM > EML
	İmam H. L.	124	12,831	4,590							
	Toplam	600	12,727	4,843							

Tablo 4.5.20. Öğrencilerin Önemli Diğerlerinden Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin İstenirlik Düzeylerinin Okul Türü Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

f , $\bar{x}$ ve SS Değerleri					ANOVA Sonuçları						FARK
Puan	Grup	N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P	
Ö. Diğer Pasiflik İstenirlik	Anadolu L.	180	17,222	3,312	G.Arası	178,997	4	44,749	4,284	,002	KM >Tic
	End. M. L.	143	17,161	3,337	G. İçi	6214,996	595	10,445			KM > And
	Ticaret L.	96	17,115	3,685	Toplam	6393,993	599				KM > EML
	Kız Meslek L.	57	18,860	2,722							İHL >Tic
	İmam H. L.	124	17,984	2,802							İHL > And
	Toplam	600	17,503	3,267							İHL > EML
Ö. Diğer Baskınlık İstenirlik	Anadolu L.	180	15,667	3,928	G.Arası	296,694	4	74,174	4,685	,001	KM >Tic
	End. M. L.	143	16,350	3,721	G. İçi	9421,104	595	15,834			KM > And
	Ticaret L.	96	15,427	4,562	Toplam	9717,798	599				KM > EML
	Kız Meslek L.	57	18,000	3,290							KM> İHL
	İmam H. L.	124	16,323	4,141							
	Toplam	600	16,148	4,028							
Ö. Diğer Dostluk İstenirlik	Anadolu L.	180	18,506	3,214	G.Arası	55,380	4	13,845	1,479	,207	
	End. M. L.	143	18,657	2,834	G. İçi	5571,580	595	9,364			
	Ticaret L.	96	18,427	3,816	Toplam	5626,960	599				
	Kız Meslek L.	57	19,421	2,398							
	İmam H. L.	124	19,008	2,670							
	Toplam	600	18,720	3,065							
Ö. Diğer Düşmanlık İstenirlik	Anadolu L.	180	14,183	4,476	G.Arası	377,017	4	94,254	4,715	,001	KM >Tic
	End. M. L.	143	13,643	4,180	G. İçi	11894,823	595	19,991			KM > And
	Ticaret L.	96	12,896	4,780	Toplam	12271,840	599				KM > EML
	Kız Meslek L.	57	16,017	4,779							KM> İHL
	İmam H. L.	124	13,782	4,396							And>Tic
	Toplam	600	13,940	4,526							

Tablo 4.5.20’de görüldüğü üzere, kişilerarası şema ölçeği tamamlama tepkilerinin okul türü değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, önemli diğerleri istenirlik formu pasiflik boyutu ile okul türü gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur($F=4,284$; $p<.01$). Anlamlılığın hangi gruplar arasında gerçekleştiğini belirlemek için post-hoc tekniklerinden LSD testi uygulanmıştır. LSD testi sonucunda Anadolu Lisesi ile Kız Meslek Lisesi arasında Kız Meslek Lisesi lehine; Endüstri Meslek Lisesi ile Kız Meslek Lisesi arasında Kız Meslek Lisesi lehine; Ticaret Meslek Lisesi ile Kız Meslek Lisesi arasında Kız Meslek Lisesi lehine; İmam Hatip Lisesi ile Ticaret Meslek Lisesi arasında İmam Hatip Lisesi lehine; İmam Hatip Lisesi ile Anadolu Lisesi arasında İmam Hatip Lisesi lehine; İmam Hatip Lisesi ile Endüstri Meslek Lisesi arasında İmam Hatip Lisesi lehine anlamlı bulunmuştur. Kişilerarası şema ölçeği önemli diğerleri istenirlik formu baskınlık boyutu ile okul türü gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur($F=4,685$; $p<.01$). Anlamlılığın hangi gruplar arasında gerçekleştiğini belirlemek için post-hoc tekniklerinden LSD testi uygulanmıştır. LSD testi sonucunda Anadolu Lisesi ile Kız Meslek Lisesi arasında Kız Meslek Lisesi lehine; Endüstri Meslek Lisesi ile Kız Meslek Lisesi arasında Kız Meslek Lisesi lehine; Ticaret

Meslek Lisesi ile Kız Meslek Lisesi arasında Kız Meslek Lisesi lehine; İmam Hatip Lisesi ile Kız Meslek Lisesi arasında Kız Meslek Lisesi lehine anlamlı bulunmuştur. Kişilerarası şema ölçeği önemli diğerleri istenirlik formu dostluk boyutu ile okul türü gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=1,479$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği önemli diğerleri istenirlik formu düşmanlık boyutu ile okul türü gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F=4,715$; $p<.01$). Anlamlılığın hangi gruplar arasında gerçekleştiğini belirlemek için post-hoc tekniklerinden LSD testi uygulanmıştır. LSD testi sonucunda Anadolu Lisesi ile Kız Meslek Lisesi arasında Kız Meslek Lisesi lehine; Endüstri Meslek Lisesi ile Kız Meslek Lisesi arasında Kız Meslek Lisesi lehine; Ticaret Meslek Lisesi ile Kız Meslek Lisesi arasında Kız Meslek Lisesi lehine; İmam Hatip Lisesi ile Kız Meslek Lisesi arasında Kız Meslek Lisesi lehine; Anadolu Lisesi ile Ticaret Meslek Lisesi arasında Anadolu Lisesi lehine anlamlı bulunmuştur.

Tablo 4.5.21. Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılık Düzeylerinin Okul Türü Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

f , $\bar{x}$ ve ss Değerleri					ANOVA Sonuçları						FARK
Puan	Grup	N	$\bar{x}$	ss	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P	
Psikolojik Dayanıklılık	Anadolu L.	180	26,322	4,567	G.Arası	349,831	4	87,458	3,793	.005	EML>And
	End. M. L.	143	28,119	4,641	G. İçi	13719,342	595	23,058			EML>İHL
	Ticaret L.	96	27,990	5,054	Toplam	14069,173	599				KM>And
	Kız Meslek L.	57	27,807	4,703							
	İmam H. L.	124	26,879	5,149							
	Toplam	600	27,273	4,846							

Tablo 4.5.21’de görüldüğü üzere, psikolojik dayanıklılık ölçeği puanlarının okul türü değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, psikolojik dayanıklılık puanları ile okul türü değişkeninin aritmetik ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($F=3,793$; $p<.01$). Anlamlılığın hangi gruplar arasında gerçekleştiğini belirlemek için post-hoc tekniklerinden LSD testi uygulanmıştır. LSD testi sonucunda Anadolu Lisesi ile Kız Meslek Lisesi arasında Kız Meslek Lisesi lehine; Endüstri Meslek Lisesi ile Anadolu Lisesi arasında Endüstri Meslek Lisesi lehine; Endüstri

Meslek Lisesi ile İmam Hatip Lisesi arasında Endüstri Meslek Lisesi lehine anlamlı bulunmuştur.

Tablo 4.5.22. Öğrencilerin Annelerinden Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin Sosyo-ekonomik Düzey Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

$f, \bar{x}$ ve ss Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	N	$\bar{x}$	ss	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P
Anne Pasiflik	Düşük	48	,062	,776	G.Arası	,749	2	,374	,370	,691
	Orta	508	-,052	1,025	G. İçi	604,157	597	1,012		
	Yüksek	44	,023	1,006	Toplam	604,906	599			
	Toplam	600	-,038	1,005						
Anne Baskınlık	Düşük	48	,646	1,016	G.Arası	5,565	2	2,783	2,815	,061
	Orta	508	,993	,995	G. İçi	590,114	597	,988		
	Yüksek	44	1,046	,969	Toplam	595,680	599			
	Toplam	600	,969	,997						
Anne Dostluk	Düşük	48	1,667	1,048	G.Arası	,795	2	,398	,475	,622
	Orta	508	1,775	,904	G. İçi	499,655	597	,837		
	Yüksek	44	1,682	,890	Toplam	500,450	599			
	Toplam	600	1,759	,914						
Anne Düşmanlık	Düşük	48	,010	1,265	G.Arası	1,009	2	,504	,323	,724
	Orta	508	,119	1,256	G. İçi	933,290	597	1,563		
	Yüksek	44	,000	1,166	Toplam	934,298	599			
	Toplam	600	,102	1,249						

Tablo 4.5.22’de görüldüğü üzere, kişilerarası şema ölçeği tamamlama tepkilerinin algılanan sosyo-ekonomik düzey değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, anne formu pasiflik boyutu ile algılanan sosyo-ekonomik düzey gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır($F=,370$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği anne formu baskınlık boyutu ile algılanan sosyo-ekonomik düzey gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır($F=2,815$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği anne formu dostluk boyutu ile algılanan sosyo-ekonomik düzey gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır($F=,475$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği anne formu düşmanlık boyutu ile algılanan sosyo-ekonomik düzey gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır($F=,323$; $p>.05$).

Tablo 4.5.23. Öğrencilerin Babaların Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin Sosyo-ekonomik Düzey Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

f , $\bar{x}$ ve ss Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	N	$\bar{x}$	ss	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P
Baba Pasiflik	Düşük	48	-,042	,811	G.Arası	,792	2	,396	,374	,688
	Orta	508	-,139	1,052	G. İçi	632,582	597	1,060		
	Yüksek	44	-,034	,973	Toplam	633,373	599			
	Toplam	600	-,123	1,028						
Baba Baskınlık	Düşük	48	,604	1,225	G.Arası	2,427	2	1,214	,992	,371
	Orta	508	,832	1,101	G. İçi	730,089	597	1,223		
	Yüksek	44	,750	1,026	Toplam	732,516	599			
	Toplam	600	,808	1,106						
Baba Dostluk	Düşük	48	1,271	1,296	G.Arası	6,601	2	3,300	2,654	,071
	Orta	508	1,657	1,099	G. İçi	742,259	597	1,243		
	Yüksek	44	1,580	1,094	Toplam	748,860	599			
	Toplam	600	1,620	1,118						
Baba Düşmanlık	Düşük	48	,594	1,206	G.Arası	,662	2	,331	,230	,795
	Orta	508	,474	1,198	G. İçi	858,405	597	1,438		
	Yüksek	44	,455	1,200	Toplam	859,066	599			
	Toplam	600	,483	1,198						

Tablo 4.5.23'te görüldüğü üzere, kişilerarası şema ölçeği tamamlama tepkilerinin algılanan sosyo-ekonomik düzey değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, baba formu pasiflik boyutu ile algılanan sosyo-ekonomik düzey gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=,3740$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği baba formu baskınlık boyutu ile algılanan sosyo-ekonomik düzey gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=,994$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği baba formu dostluk boyutu ile algılanan sosyo-ekonomik düzey gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=2,654$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği baba formu düşmanlık boyutu ile algılanan sosyo-ekonomik düzey gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=,230$; $p>.05$).

Tablo 4.5.24. Öğrencilerin Önemli Diğerlerinden Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin Sosyo-ekonomik Düzey Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

f , $\bar{x}$ ve SS Değerleri					ANOVA Sonuçları						FARK
Puan	Grup	N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P	
Ö. Diğer Pasiflik	Düşük	48	-,198	,927	G.Arası	3,586	2	1,793	1,862	,156	
	Orta	508	-,194	,996	G. İçi	574,811	597	,963			
	Yüksek	44	,102	,853	Toplam	578,396	599				
	Toplam	600	-,172	,983							
Ö. Diğer Baskınlık	Düşük	48	,604	1,041	G.Arası	3,542	2	1,771	1,505	,223	
	Orta	508	,832	1,106	G. İçi	702,583	597	1,177			
	Yüksek	44	,989	,859	Toplam	706,125	599				
	Toplam	600	,825	1,086							
Ö. Diğer Dostluk	Düşük	48	1,531	,936	G.Arası	3,672	2	1,836	2,008	,135	
	Orta	508	1,641	,980	G. İçi	546,026	597	,915			
	Yüksek	44	1,909	,649	Toplam	549,698	599				
	Toplam	600	1,652	,958							
Ö. Diğer Düşmanlık	Düşük	48	,250	1,259	G.Arası	9,288	2	4,644	3,237	,040	D>Y
	Orta	508	,115	1,205	G. İçi	856,485	597	1,435			O>Y
	Yüksek	44	-,330	1,028	Toplam	865,773	599				
	Toplam	600	,093	1,202							

Tablo 4.5.24'te görüldüğü üzere, kişilerarası şema ölçeği tamamlama tepkilerinin algılanan sosyo-ekonomik düzey değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, önemli diğerleri formu pasiflik boyutu ile algılanan sosyo-ekonomik düzey gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=1,862$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği önemli diğerleri formu baskınlık boyutu ile algılanan sosyo-ekonomik düzey gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=1,505$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği önemli diğerleri formu dostluk boyutu ile algılanan sosyo-ekonomik düzey gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=2,008$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği önemli diğerleri formu düşmanlık boyutu ile algılanan sosyo-ekonomik düzey gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F=3,237$; $p<.05$). Anlamlılığın hangi gruplar arasında gerçekleştiğini belirlemek için post-hoc tekniklerinden LSD testi uygulanmıştır. LSD testi sonucunda düşük gelir seviyesi ile

yüksek gelir seviyesi arasında düşük gelir seviyesi lehine; orta gelir seviyesi ile yüksek gelir seviyesi arasında orta gelir seviyesi lehine anlamlı bulunmuştur.

Tablo 4.5.25. Öğrencilerin Annelerinden Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin İstenirlik Düzeylerinin Sosyo-ekonomik Düzey Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Puan	Grup	f , $\bar{x}$ ve ss Değerleri			ANOVA Sonuçları						FARK
		N	$\bar{x}$	ss	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P	
Anne Pasiflik İstenirlik	Düşük	48	16,438	3,730	G.Arası	10,168	2	5,084	,410	,664	
	Orta	508	16,900	3,477	G. İçi	7407,692	597	12,408			
	Yüksek	44	17,000	3,816	Toplam	7417,860	599				
	Toplam	600	16,870	3,519							
Anne Baskınlık İstenirlik	Düşük	48	15,729	4,165	G.Arası	37,668	2	18,834	1,212	,298	
	Orta	508	16,644	3,900	G. İçi	9276,625	597	15,539			
	Yüksek	44	16,409	4,173	Toplam	9314,293	599				
	Toplam	600	16,553	3,943							
Anne Dostluk İstenirlik	Düşük	48	17,938	3,533	G.Arası	56,883	2	28,441	3,525	,030	O>D
	Orta	508	18,978	2,744	G. İçi	4816,211	597	8,067			
	Yüksek	44	18,409	3,098	Toplam	4873,093	599				
	Toplam	600	18,853	2,852							
Anne Düşmanlık İstenirlik	Düşük	48	13,000	4,414	G.Arası	,116	2	,058	,003	,997	
	Orta	508	12,992	4,584	G. İçi	12591,878	597	21,092			
	Yüksek	44	13,046	4,880	Toplam	12591,993	599				
	Toplam	600	12,997	4,585							

Tablo 4.5.25'te görüldüğü üzere, kişilerarası şema ölçeği tamamlama tepkilerinin algılanan sosyo-ekonomik düzey değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, anne istenirlik formu pasiflik boyutu ile algılanan sosyo-ekonomik düzey gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=,410$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği anne istenirlik formu baskınlık boyutu ile algılanan sosyo-ekonomik düzey gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=1,212$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği anne istenirlik formu dostluk boyutu ile algılanan sosyo-ekonomik düzey gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F=3,525$; $p<.05$). Anlamlılığın hangi gruplar arasında gerçekleştiğini belirlemek için post-hoc tekniklerinden LSD testi uygulanmıştır. LSD testi sonucunda orta gelir seviyesi ile yüksek gelir seviyesi arasında orta gelir seviyesi lehine anlamlı bulunmuştur. Kişilerarası şema ölçeği anne istenirlik formu düşmanlık boyutu ile

algılanan sosyo-ekonomik düzey gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır($F=,003$; $p>.05$).

Tablo 4.5.26. Öğrencilerin Babaların Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin İstenirlik Düzeylerinin Sosyo-ekonomik Düzey Değişkenine Göre Farklaşıp Farklaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Puan	Grup	$f, \bar{x}$ ve SS Değerleri			ANOVA Sonuçları						FARK
		N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P	
Baba Pasiflik İstenirlik	Düşük	48	15,688	4,812	G.Arası	68,088	2	34,044	1,925	,147	
	Orta	508	16,486	4,193	G. İçi	10559,852	597	17,688			
	Yüksek	44	17,409	3,598	Toplam	10627,940	599				
	Toplam	600	16,490	4,212							
Baba Baskınlık İstenirlik	Düşük	48	14,833	4,568	G.Arası	155,964	2	77,982	4,215	,015	O>D
	Orta	508	16,187	4,344	G. İçi	11044,696	597	18,500			Y>D
	Yüksek	44	17,432	3,399	Toplam	11200,660	599				
	Toplam	600	16,170	4,324							
Baba Dostluk İstenirlik	Düşük	48	16,604	4,191	G.Arası	135,914	2	67,957	5,138	,006	O>D
	Orta	508	18,226	3,616	G. İçi	7895,605	597	13,225			Y>D
	Yüksek	44	18,796	3,196	Toplam	8031,518	599				
	Toplam	600	18,138	3,662							
Baba Düşmanlık İstenirlik	Düşük	48	11,104	5,037	G.Arası	137,349	2	68,674	2,947	,053	
	Orta	508	12,868	4,762	G. İçi	13913,824	597	23,306			
	Yüksek	44	12,864	5,338	Toplam	14051,173	599				
	Toplam	600	12,727	4,843							

Tablo 4.5.26’da görüldüğü üzere, kişilerarası şema ölçeği tamamlama tepkilerinin algılanan sosyo-ekonomik düzey değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, baba istenirlik formu pasiflik boyutu ile algılanan sosyo-ekonomik düzey gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır($F=1,925$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği baba istenirlik formu baskınlık boyutu ile algılanan sosyo-ekonomik düzey gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur($F=4,215$; $p<.05$). Anlamlılığın hangi gruplar arasında gerçekleştiğini belirlemek için post-hoc tekniklerinden LSD testi uygulanmıştır. LSD testi sonucunda orta gelir seviyesi ile düşük gelir seviyesi arasında orta gelir seviyesi lehine; yüksek gelir seviyesi ile düşük gelir seviyesi arasında yüksek gelir seviyesi lehine anlamlı bulunmuştur. Kişilerarası şema ölçeği baba istenirlik formu dostluk boyutu ile algılanan sosyo-ekonomik düzey gruplarının aritmetik ortalamaları

arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur($F=5,138$; $p<.01$). Anlamlılığın hangi gruplar arasında gerçekleştiğini belirlemek için post-hoc tekniklerinden LSD testi uygulanmıştır. LSD testi sonucunda orta gelir seviyesi ile düşük gelir seviyesi arasında orta gelir seviyesi lehine; yüksek gelir seviyesi ile düşük gelir seviyesi arasında yüksek gelir seviyesi lehine anlamlı bulunmuştur. Kişilerarası şema ölçeği baba istenirlik formu düşmanlık boyutu ile algılanan sosyo-ekonomik düzey gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır($F=2,947$; $p>.05$).

Tablo 4.5.27. Öğrencilerin Önemli Diğerlerinden Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin İstenirlik Düzeylerinin Sosyo-ekonomik Düzey Değişkenine Göre Farklaşıp Farklaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

f , $\bar{x}$ ve SS Değerleri					ANOVA Sonuçları						FARK
Puan	Grup	N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P	
Ö. Diğer Pasiflik İstenirlik	Düşük	48	17,396	3,565	G.Arası	9,002	2	4,501	,421	,657	
	Orta	508	17,476	3,284	G. İçi	6384,991	597	10,695			
	Yüksek	44	17,932	2,731	Toplam	6393,993	599				
	Toplam	600	17,503	3,267							
Ö. Diğer Baskınlık İstenirlik	Düşük	48	15,250	4,693	G.Arası	67,450	2	33,725	2,086	,125	
	Orta	508	16,163	3,971	G. İçi	9650,348	597	16,165			
	Yüksek	44	16,955	3,803	Toplam	9717,798	599				
	Toplam	600	16,148	4,028							
Ö. Diğer Dostluk İstenirlik	Düşük	48	18,333	3,224	G.Arası	19,581	2	9,790	1,042	,353	
	Orta	508	18,711	3,111	G. İçi	5607,379	597	9,393			
	Yüksek	44	19,250	2,211	Toplam	5626,960	599				
	Toplam	600	18,720	3,065							
Ö. Diğer Düşmanlık İstenirlik	Düşük	48	12,917	4,859	G.Arası	188,867	2	94,433	4,666	,010	Y>D
	Orta	508	13,884	4,508	G. İçi	12082,973	597	20,239			Y>O
	Yüksek	44	15,705	3,945	Toplam	12271,840	599				
	Toplam	600	13,940	4,526							

Tablo 4.5.27'de görüldüğü üzere, kişilerarası şema ölçeği tamamlama tepkilerinin algılanan sosyo-ekonomik düzey değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, önemli diğerleri istenirlik formu pasiflik boyutu ile algılanan sosyo-ekonomik düzey gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır($F=,421$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği önemli diğerleri istenirlik formu baskınlık boyutu ile algılanan sosyo-ekonomik düzey gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır($F=2,086$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği önemli diğerleri istenirlik formu dostluk boyutu ile algılanan sosyo-ekonomik düzey gruplarının aritmetik

ortalamları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=1,042$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği önemli diğerleri istenirlik formu düşmanlık boyutu ile algılanan sosyo-ekonomik düzey gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=4,666$; $p<.05$). Anlamlılığın hangi gruplar arasında gerçekleştiğini belirlemek için post-hoc tekniklerinden LSD testi uygulanmıştır. LSD testi sonucunda orta gelir seviyesi ile yüksek gelir seviyesi arasında yüksek gelir seviyesi lehine; yüksek gelir seviyesi ile düşük gelir seviyesi arasında yüksek gelir seviyesi lehine anlamlı bulunmuştur.

Tablo 4.5. Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılık Düzeylerinin Sosyo-ekonomik Düzey Değişkenine Göre Farklaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

f , $\bar{x}$ ve SS Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P
Psikolojik Dayanıklılık	Düşük	48	26,708	5,627	G.Arası	41,647	2	20,823	,886	,413
	Orta	508	27,260	4,762	G. İçi	14027,527	597	23,497		
	Yüksek	44	28,046	4,922	Toplam	14069,173	599			
	Toplam	600	27,273	4,846						

Tablo 4.5.28’de görüldüğü üzere, psikolojik dayanıklılık ölçeği puanlarının algılanan sosyo-ekonomik düzey değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, psikolojik dayanıklılık puanları ile algılanan sosyo-ekonomik düzey değişkeninin aritmetik ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($F=,886$; $p>.05$).

Tablo 4.5.29. Öğrencilerin Annelerinden Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin Anne Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

$f, \bar{x}$ ve SS Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P
Anne Pasiflik	Okuryazar Değil	36	-,056	,852	G.Arası	2,774	5	,555	,547	,740
	Okuryazar	45	,022	,812	G. İçi	602,133	594	1,014		
	İlkokul	268	-,061	1,112	Toplam	604,906	599			
	Ortaokul	132	,000	,996						
	Lise	92	,033	,857						
	Üniversite ve Üst	27	-,296	,891						
	Toplam	600	-,038	1,005						
Anne Baskınlık	Okuryazar Değil	36	,528	1,331	G.Arası	9,554	5	1,911	1,936	,086
	Okuryazar	45	,878	1,007	G. İçi	586,126	594	,987		
	İlkokul	268	,998	,954	Toplam	595,680	599			
	Ortaokul	132	1,053	1,006						
	Lise	92	,929	,882						
	Üniversite ve Üst	27	1,148	1,134						
	Toplam	600	,969	,997						
Anne Dostluk	Okuryazar Değil	36	1,556	1,081	G.Arası	6,558	5	1,312	1,578	,164
	Okuryazar	45	1,500	1,128	G. İçi	493,891	594	,831		
	İlkokul	268	1,772	,890	Toplam	500,450	599			
	Ortaokul	132	1,871	,783						
	Lise	92	1,794	,958						
	Üniversite ve Üst	27	1,667	,909						
	Toplam	600	1,759	,914						
Anne Düşmanlık	Okuryazar Değil	36	,319	1,226	G.Arası	7,185	5	1,437	,921	,467
	Okuryazar	45	,322	1,149	G. İçi	927,113	594	1,561		
	İlkokul	268	,073	1,286	Toplam	934,298	599			
	Ortaokul	132	,159	1,227						
	Lise	92	-,038	1,205						
	Üniversite ve Üst	27	-,074	1,328						
	Toplam	600	,102	1,249						

Tablo 4.5.29’da görüldüğü üzere, kişilerarası şema ölçeği tamamlama tepkilerinin anne eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, anne formu pasiflik boyutu ile anne eğitim düzeyi gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=,547$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği anne formu baskınlık boyutu ile anne eğitim düzeyi gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=1,936$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği anne formu dostluk boyutu ile anne eğitim düzeyi gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=1,578$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği anne formu düşmanlık boyutu ile anne eğitim düzeyi

gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır($F=,921$; $p>.05$).

Tablo 4.5.30. Öğrencilerin Babaların Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin Anne Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

f , $\bar{x}$ ve SS Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P
Baba Pasiflik	Okuryazar Değil	36	-,083	1,079	G.Arası	1,813	5	,363	,341	,888
	Okuryazar	45	,044	1,091	G. İçi	631,560	594	1,063		
	İlkokul	268	-,123	1,016	Toplam	633,373	599			
	Ortaokul	132	-,140	1,047						
	Lise	92	-,169	1,052						
	Üniversite ve Üst	27	-,222	,847						
	Toplam	600	-,123	1,028						
Baba Baskınlık	Okuryazar Değil	36	,639	1,340	G.Arası	6,704	5	1,341	1,097	,361
	Okuryazar	45	,833	1,044	G. İçi	725,812	594	1,222		
	İlkokul	268	,769	1,091	Toplam	732,516	599			
	Ortaokul	132	,928	1,017						
	Lise	92	,712	1,149						
	Üniversite ve Üst	27	1,111	1,266						
	Toplam	600	,807	1,106						
Baba Dostluk	Okuryazar Değil	36	1,403	1,241	G.Arası	8,838	5	1,768	1,419	,216
	Okuryazar	45	1,356	1,351	G. İçi	740,022	594	1,246		
	İlkokul	268	1,647	1,121	Toplam	748,860	599			
	Ortaokul	132	1,750	,976						
	Lise	92	1,522	1,160						
	Üniversite ve Üst	27	1,778	,944						
	Toplam	600	1,620	1,118						
Baba Düşmanlık	Okuryazar Değil	36	,639	1,053	G.Arası	12,172	5	2,434	1,707	,131
	Okuryazar	45	,600	,975	G. İçi	846,894	594	1,426		
	İlkokul	268	,556	1,239	Toplam	859,066	599			
	Ortaokul	132	,466	1,228						
	Lise	92	,321	1,180						
	Üniversite ve Üst	27	-,019	1,114						
	Toplam	600	,483	1,198						

Tablo 4.5.30.'da görüldüğü üzere, kişilerarası şema ölçeği tamamlama tepkilerinin anne eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, baba formu pasiflik boyutu ile anne eğitim düzeyi gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır($F=,341$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği anne formu baskınlık boyutu ile anne eğitim düzeyi gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır($F=1,097$; $p>.05$). Kişilerarası

şema ölçeği baba formu dostluk boyutu ile anne eğitim düzeyi gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır($F=1,419$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği baba formu düşmanlık boyutu ile anne eğitim düzeyi gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır($F=1,707$; $p>.05$).

Tablo 4.5.31. Öğrencilerin Önemli Diğerlerinden Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin Anne Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

f , $\bar{x}$ ve SS Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P
Ö. Diğer Pasiflik	Okuryazar Değil	36	-,264	,866	G.Arası	1,912	5	,382	,394	,853
	Okuryazar	45	-,067	,883	G. İçi	576,484	594	,971		
	İlkokul	268	-,183	1,021	Toplam	578,396	599			
	Ortaokul	132	-,227	1,062						
	Lise	92	-,114	,865						
	Üniversite ve Üst	27	-,056	,913						
	Toplam	600	-,173	,983						
Ö. Diğer Baskınlık	Okuryazar Değil	36	,778	,996	G.Arası	,965	5	,193	,163	,976
	Okuryazar	45	,778	1,241	G. İçi	705,160	594	1,187		
	İlkokul	268	,836	1,052	Toplam	706,125	599			
	Ortaokul	132	,799	1,157						
	Lise	92	,897	1,012						
	Üniversite ve Üst	27	,741	1,220						
	Toplam	600	,825	1,086						
Ö. Diğer Dostluk	Okuryazar Değil	36	1,597	,835	G.Arası	4,626	5	,925	1,008	,412
	Okuryazar	45	1,422	1,044	G. İçi	545,073	594	,918		
	İlkokul	268	1,726	,901	Toplam	549,698	599			
	Ortaokul	132	1,633	1,013						
	Lise	92	1,641	1,044						
	Üniversite ve Üst	27	1,500	,930						
	Toplam	600	1,652	,958						
Ö. Diğer Düşmanlık	Okuryazar Değil	36	,472	1,189	G.Arası	18,966	5	3,793	2,661	,022
	Okuryazar	45	,089	1,285	G. İçi	846,807	594	1,426		
	İlkokul	268	,103	1,154	Toplam	865,773	599			
	Ortaokul	132	,034	1,208						
	Lise	92	-,152	1,279						
	Üniversite ve Üst	27	,630	1,062						
	Toplam	600	,093	1,202						

Tablo 4.5.31.'de görüldüğü üzere, kişilerarası şema ölçeği tamamlama tepkilerinin anne eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek

amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, önemli diğerleri formu pasiflik boyutu ile anne eğitim düzeyi gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=,394$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği önemli diğerleri formu baskınlık boyutu ile anne eğitim düzeyi gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=,163$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği önemli diğerleri formu dostluk boyutu ile anne eğitim düzeyi gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=1,008$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği önemli diğerleri formu düşmanlık boyutu ile anne eğitim düzeyi gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F=2,661$; $p<.05$). Anlamlılığın hangi gruplar arasında gerçekleştiğini belirlemek için post-hoc tekniklerinden LSD testi uygulanmıştır. LSD testi sonucunda annesi okuryazar olanlar ile lise mezunu olanlar arasında annesi okuryazar olanlar lehine; annesi ilkokul mezunu olanlar ile üniversite mezunu olanlar arasında annesi üniversite mezunu olanlar lehine; annesi lise mezunu olanlar ile üniversite mezunu olanlar arasında annesi üniversite mezunu olanlar lehine; annesi ortaokul mezunu olanlar ile üniversite mezunu olanlar arasında annesi üniversite mezunu olanlar lehine anlamlı bulunmuştur.

Tablo 4.5.32.'de görüldüğü üzere, kişilerarası şema ölçeği tamamlama tepkilerinin anne eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, anne istenirlik formu pasiflik boyutu ile anne eğitim düzeyi gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F=2,691$; $p<.05$). Anlamlılığın hangi gruplar arasında gerçekleştiğini belirlemek için post-hoc tekniklerinden LSD testi uygulanmıştır. LSD testi sonucunda annesi okuryazma bilmeyenler ile lise mezunu olanlar arasında annesi lise mezunu olanlar lehine; annesi okuryazma bilmeyenler ile ilkokul mezunu olanlar arasında annesi ilkokul mezunu olanlar lehine; annesi okuryazma bilmeyenler ile ortaokul mezunu olanlar arasında annesi ortaokul mezunu olanlar lehine anlamlı bulunmuştur. Kişilerarası şema ölçeği anne istenirlik formu baskınlık boyutu ile anne eğitim düzeyi gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=1,339$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği anne istenirlik formu dostluk boyutu ile anne eğitim düzeyi gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=,609$; $p>.05$).

Kişilerarası şema ölçeği anne istenirlik formu düşmanlık boyutu ile anne eğitim düzeyi gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=2,661$; $p>.05$).

Tablo 4.5.32. Öğrencilerin Annelerinden Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin İstenirlik Düzeylerinin Anne Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Puan	f , $\bar{x}$ ve SS Grup	Değerleri			ANOVA Sonuçları						FARK
		N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P	
Anne Pasiflik İstenirlik	Okuryazar Değil	36	16,333	3,942	G.Arası	164,286	5	32,857	2,691	,020	İO>OYD
	Okuryazar	45	15,533	3,835	G. İçi	7253,574	594	12,211			Lis>OYD
	İlkokul	268	16,974	3,443	Toplam	7417,860	599				OO>OYD
	Ortaokul	132	16,909	3,265							
	Lise	92	17,620	3,347							
	Üniversite ve Üst	27	16,037	4,301							
	Toplam	600	16,870	3,519							
Anne Baskınlık İstenirlik	Okuryazar Değil	36	15,500	4,359	G.Arası	103,830	5	20,766	1,339	,246	
	Okuryazar	45	16,689	4,188	G. İçi	9210,464	594	15,506			
	İlkokul	268	16,313	3,951	Toplam	9314,293	599				
	Ortaokul	132	16,758	3,888							
	Lise	92	17,065	3,845							
	Üniversite ve Üst	27	17,370	3,283							
	Toplam	600	16,553	3,943							
Anne Dostluk İstenirlik	Okuryazar Değil	36	19,056	2,787	G.Arası	24,836	5	4,967	,609	,693	
	Okuryazar	45	18,333	3,015	G. İçi	4848,257	594	8,162			
	İlkokul	268	18,862	2,768	Toplam	4873,093	599				
	Ortaokul	132	19,083	2,774							
	Lise	92	18,783	2,972							
	Üniversite ve Üst	27	18,482	3,501							
	Toplam	600	18,853	2,852							
Anne Düşmanlık İstenirlik	Okuryazar Değil	36	11,778	4,911	G.Arası	180,998	5	36,200	1,733	,125	
	Okuryazar	45	11,667	4,156	G. İçi	12410,995	594	20,894			
	İlkokul	268	13,063	4,616	Toplam	12591,993	599				
	Ortaokul	132	13,250	4,452							
	Lise	92	13,630	4,498							
	Üniversite ve Üst	27	12,778	5,109							
	Toplam	600	12,997	4,585							

Tablo 4.5.33. Öğrencilerin Babaların Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin İstenirlik Düzeylerinin Anne Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre

Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

f , $\bar{x}$ ve SS Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P
Baba Pasiflik İstenirlik	Okuryazar Değil	36	16,139	4,086	G.Arası	41,972	5	8,394	,471	,798
	Okuryazar	45	15,978	4,070	G. İçi	10585,968	594	17,821		
	İlkokul	268	16,410	4,330	Toplam	10627,940	599			
	Ortaokul	132	16,811	4,192						
	Lise	92	16,467	4,285						
	Üniversite ve Üst	27	17,111	3,355						
Baba Baskınlık İstenirlik	Toplam	600	16,490	4,212						
	Okuryazar Değil	36	15,528	4,398	G.Arası	72,450	5	14,490	,773	,569
	Okuryazar	45	15,800	4,159	G. İçi	11128,210	594	18,734		
	İlkokul	268	15,989	4,640	Toplam	11200,660	599			
	Ortaokul	132	16,318	4,163						
	Lise	92	16,750	3,902						
Baba Dostluk İstenirlik	Üniversite ve Üst	27	16,741	3,312						
	Toplam	600	16,170	4,324						
	Okuryazar Değil	36	17,833	4,199	G.Arası	61,917	5	12,383	,923	,465
	Okuryazar	45	17,422	3,708	G. İçi	7969,602	594	13,417		
	İlkokul	268	18,101	3,833	Toplam	8031,518	599			
	Ortaokul	132	18,326	3,371						
Baba Düşmanlık İstenirlik	Lise	92	18,620	3,220						
	Üniversite ve Üst	27	17,556	3,886						
	Toplam	600	18,138	3,662						
	Okuryazar Değil	36	10,861	4,655	G.Arası	231,996	5	46,399	1,994	,078
	Okuryazar	45	12,844	4,734	G. İçi	13819,177	594	23,265		
	İlkokul	268	12,631	4,745	Toplam	14051,173	599			
Baba Düşmanlık İstenirlik	Ortaokul	132	12,568	5,111						
	Lise	92	13,696	4,860						
	Üniversite ve Üst	27	13,444	4,344						
	Toplam	600	12,727	4,843						

Tablo 4.5.33.'te görüldüğü üzere, kişilerarası şema ölçeği tamamlama tepkilerinin anne eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, baba istenirlik formu pasiflik boyutu ile anne eğitim düzeyi gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=,471$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği baba istenirlik formu baskınlık boyutu ile anne eğitim düzeyi gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=,773$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği baba istenirlik formu dostluk boyutu ile anne eğitim düzeyi gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=,923$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği

baba istenirlik formu düşmanlık boyutu ile anne eğitim düzeyi gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır($F=1,994$; $p>.05$).

Tablo 4.5.34. Öğrencilerin Önemli Diğerlerinden Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin İstenirlik Düzeylerinin Anne Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Farklaşıp Farklaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

$f, \bar{x}$ ve SS Değerleri					ANOVA Sonuçları						FARK
Puan	Grup	N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	SD	KO	F	P	
Ö. Diğer Pasiflik İstenirlik	Okuryazar Değil	36	17,722	3,377	G.Arası	31,918	5	6,384	,596	,703	
	Okuryazar	45	17,067	3,595	G. İçi	6362,076	594	10,711			
	İlkokul	268	17,440	3,283	Toplam	6393,993	599				
	Ortaokul	132	17,492	3,223							
	Lise	92	17,935	2,994							
	Üniversite ve Üst	27	17,148	3,613							
Ö. Diğer Baskınlık İstenirlik	Toplam	600	17,503	3,267							
	Okuryazar Değil	36	16,389	4,190	G.Arası	95,287	5	19,057	1,176	,319	
	Okuryazar	45	15,844	3,896	G. İçi	9622,511	594	16,200			
	İlkokul	268	16,381	4,074	Toplam	9717,798	599				
	Ortaokul	132	15,742	4,186							
	Lise	92	16,478	3,654							
Ö. Diğer İstenirlik Dostluk	Üniversite ve Üst	27	14,889	3,916							
	Toplam	600	16,148	4,028							
	Okuryazar Değil	36	18,694	3,003	G.Arası	60,587	5	12,117	1,293	,265	
	Okuryazar	45	18,378	2,782	G. İçi	5566,373	594	9,371			
	İlkokul	268	18,750	3,272	Toplam	5626,960	599				
	Ortaokul	132	18,917	2,607							
Ö. Diğer Düşmanlık İstenirlik	Lise	92	18,913	2,800							
	Üniversite ve Üst	27	17,407	4,153							
	Toplam	600	18,720	3,065							
	Okuryazar Değil	36	12,778	5,066	G.Arası	242,931	5	48,586	2,399	,036	Lis>OYD
	Okuryazar	45	13,711	4,367	G. İçi	12028,909	594	20,251			
	İlkokul	268	13,534	4,502	Toplam	12271,840	599				Lis>İO
Ö. Diğer Düşmanlık İstenirlik	Ortaokul	132	14,432	4,681							
	Lise	92	15,054	4,004							
	Üniversite ve Üst	27	13,704	4,598							
	Toplam	600	13,940	4,526							

Tablo 4.5.34.'te görüldüğü üzere, kişilerarası şema ölçeği tamamlama tepkilerinin anne eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, önemli diğerleri istenirlik formu pasiflik boyutu ile anne eğitim düzeyi gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır($F=1,176$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği önemli diğerleri istenirlik formu baskınlık boyutu ile anne eğitim düzeyi gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır($F=1,293$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği önemli diğerleri

istenirlik formu dostluk boyutu ile anne eğitim düzeyi gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=,923$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği önemli diğerleri istenirlik formu düşmanlık boyutu ile anne eğitim düzeyi gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F=2,399$; $p<.05$). Anlamlılığın hangi gruplar arasında gerçekleştiğini belirlemek için post-hoc tekniklerinden LSD testi uygulanmıştır. LSD testi sonucunda annesi okuryazar olmayanlar ile lise mezunu olanlar arasında annesi lise mezunu olanlar lehine; annesi ilkokul mezunu olanlar ile lise mezunu olanlar arasında annesi lise mezunu olanlar lehine anlamlı bulunmuştur.

Tablo 4.5.35. Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılık Düzeylerinin Anne Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

f , $\bar{x}$ ve ss Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	N	$\bar{x}$	ss	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p
Psikolojik Dayanıklılık	Okuryazar Değil	36	26,833	5,130	G.Arası	145,034	5	29,007	1,237	,290
	Okuryazar	45	28,089	6,123	G. İçi	13924,139	594	23,441		
	İlkokul	268	27,418	4,776	Toplam	14069,173	599			
	Ortaokul	132	27,523	4,735						
	Lise	92	26,261	4,201						
	Üniversite ve Üst	27	27,296	5,261						
	Toplam	600	27,273	4,846						

Tablo 4.5.35'te görüldüğü üzere, psikolojik dayanıklılık ölçeği puanlarının anne eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, psikolojik dayanıklılık puanları ile anne eğitim düzeyi değişkeninin aritmetik ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($F=1,237$; $p>.05$).

Tablo 4.5.36. Öğrencilerin Annelerinden Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin Baba Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

f , $\bar{x}$ ve SS Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P
Anne Pasiflik	Okuryazar Değil	7	,143	,690	G.Arası	8,829	5	1,766	1,760	,119
	Okuryazar	26	-,038	,989	G. İçi	596,077	594	1,003		
	İlkokul	216	-,162	1,019	Toplam	604,906	599			
	Ortaokul	144	,004	1,057						
	Lise	139	,144	,925						
	Üniversite ve Üst	68	-,118	1,004						
	Toplam	600	-,037	1,005						
Anne Baskınlık	Okuryazar Değil	7	,500	1,118	G.Arası	6,181	5	1,236	1,246	,286
	Okuryazar	26	,654	,925	G. İçi	589,499	594	,992		
	İlkokul	216	,968	1,012	Toplam	595,680	599			
	Ortaokul	144	,986	,984						
	Lise	139	,953	1,012						
	Üniversite ve Üst	68	1,140	,950						
	Toplam	600	,969	,997						
Anne Dostluk	Okuryazar Değil	7	1,286	,859	G.Arası	3,129	5	,626	,747	,588
	Okuryazar	26	1,846	,967	G. İçi	497,321	594	,837		
	İlkokul	216	1,752	,855	Toplam	500,450	599			
	Ortaokul	144	1,774	,906						
	Lise	139	1,705	,987						
	Üniversite ve Üst	68	1,875	,952						
	Toplam	600	1,759	,914						
Anne Düşmanlık	Okuryazar Değil	7	,857	1,180	G.Arası	11,473	5	2,295	1,477	,195
	Okuryazar	26	,288	1,201	G. İçi	922,826	594	1,554		
	İlkokul	216	,018	1,223	Toplam	934,298	599			
	Ortaokul	144	,222	1,302						
	Lise	139	,133	1,190						
	Üniversite ve Üst	68	-,103	1,334						
	Toplam	600	,102	1,249						

Tablo 4.5.36’da görüldüğü üzere, kişilerarası şema ölçeği tamamlama tepkilerinin baba eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, anne formu pasiflik boyutu ile baba eğitim düzeyi gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=1,760$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği anne formu baskınlık boyutu ile baba eğitim düzeyi gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=1,246$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği anne formu dostluk boyutu ile baba eğitim düzeyi gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=,747$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği anne formu düşmanlık boyutu ile baba eğitim düzeyi

gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır($F=1,477$; $p>.05$).

Tablo 4.5.37. Öğrencilerin Babaların Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin Baba Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

f , $\bar{x}$ ve SS Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P
Baba Pasiflik	Okuryazar Değil	7	-,286	1,753	G.Arası	,939	5	,188	,176	,971
	Okuryazar	26	-,096	,990	G. İçi	632,434	594	1,065		
	İlkokul	216	-,141	1,023	Toplam	633,373	599			
	Ortaokul	144	-,066	1,048						
	Lise	139	-,126	,997						
	Üniversite ve Üst	68	-,177	1,025						
Baba Baskınlık	Toplam	600	-,123	1,028						
	Okuryazar Değil	7	1,357	,748	G.Arası	5,520	5	1,104	,902	,479
	Okuryazar	26	,942	,864	G. İçi	726,996	594	1,224		
	İlkokul	216	,794	1,145	Toplam	732,516	599			
	Ortaokul	144	,753	1,041						
	Lise	139	,899	1,126						
Baba Dostluk	Üniversite ve Üst	68	,669	1,177						
	Toplam	600	,807	1,106						
	Okuryazar Değil	7	1,500	1,414	G.Arası	6,408	5	1,282	1,025	,402
	Okuryazar	26	1,385	1,492	G. İçi	742,452	594	1,250		
	İlkokul	216	1,560	1,188	Toplam	748,860	599			
	Ortaokul	144	1,736	,962						
Baba Düşmanlık	Lise	139	1,565	1,132						
	Üniversite ve Üst	68	1,779	,963						
	Toplam	600	1,620	1,118						
	Okuryazar Değil	7	,571	,886	G.Arası	14,748	5	2,950	2,075	,067
	Okuryazar	26	,692	1,201	G. İçi	844,319	594	1,421		
	İlkokul	216	,622	1,184	Toplam	859,066	599			
Baba Düşmanlık	Ortaokul	144	,458	1,262						
	Lise	139	,421	1,213						
	Üniversite ve Üst	68	,125	1,031						
	Toplam	600	,483	1,198						

Tablo 4.5.37’de görüldüğü üzere, kişilerarası şema ölçeği tamamlama tepkilerinin baba eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, baba formu pasiflik boyutu ile baba eğitim düzeyi gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır($F=,176$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği baba formu baskınlık boyutu ile baba eğitim düzeyi gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır($F=,479$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği baba formu dostluk boyutu ile baba eğitim düzeyi gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır($F=1,025$; $p>.05$).

Kişilerarası şema ölçeği baba formu düşmanlık boyutu ile baba eğitim düzeyi gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır($F=2,075$; $p>.05$).

Tablo 4.5.38. Öğrencilerin Önemli Diğerlerinden Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin Baba Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

f , $\bar{x}$ ve SS Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P
Ö. Diğer Pasiflik	Okuryazar Değil	7	-,143	,476	G.Arası	3,326	5	,665	,687	,633
	Okuryazar	26	-,115	1,042	G. İçi	575,070	594	,968		
	İlkokul	216	-,248	,938	Toplam	578,396	599			
	Ortaokul	144	-,205	1,052						
	Lise	139	-,093	,983						
	Üniversite ve Üst	68	-,051	,993						
	Toplam	600	-,172	,983						
Ö. Diğer Baskınlık	Okuryazar Değil	7	,643	,802	G.Arası	12,852	5	2,570	2,202	,053
	Okuryazar	26	,923	1,189	G. İçi	693,273	594	1,167		
	İlkokul	216	,873	1,081	Toplam	706,125	599			
	Ortaokul	144	,608	1,113						
	Lise	139	1,007	1,030						
	Üniversite ve Üst	68	,743	1,088						
	Toplam	600	,825	1,086						
Ö. Diğer Dostluk	Okuryazar Değil	7	1,143	1,345	G.Arası	4,843	5	,969	1,056	,384
	Okuryazar	26	1,442	1,098	G. İçi	544,855	594	,917		
	İlkokul	216	1,713	,936	Toplam	549,698	599			
	Ortaokul	144	1,670	,851						
	Lise	139	1,662	1,018						
	Üniversite ve Üst	68	1,529	1,014						
	Toplam	600	1,652	,958						
Ö. Diğer Düşmanlık	Okuryazar Değil	7	,643	1,215	G.Arası	6,333	5	1,267	,875	,497
	Okuryazar	26	-,019	1,237	G. İçi	859,440	594	1,447		
	İlkokul	216	,183	1,212	Toplam	865,773	599			
	Ortaokul	144	,080	1,163						
	Lise	139	,040	1,237						
	Üniversite ve Üst	68	-,066	1,171						
	Toplam	600	,093	1,202						

Tablo 4.5.38’de görüldüğü üzere, kişilerarası şema ölçeği tamamlama tepkilerinin baba eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, önemli diğerleri formu pasiflik boyutu ile baba eğitim düzeyi gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır($F=,687$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği önemli diğerleri formu baskınlık boyutu ile baba eğitim düzeyi gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı

bulunmamıştır($F=2,202$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği önemli diğerleri formu dostluk boyutu ile baba eğitim düzeyi gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır($F=1,056$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği önemli diğerleri formu düşmanlık boyutu ile baba eğitim düzeyi gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır($F=,875$; $p>.05$).

Tablo 4.5.39. Öğrencilerin Annelerinden Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin İstenirlik Düzeylerinin Baba Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

f , $\bar{x}$ ve SS Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P
Anne Pasiflik İstenirlik	Okuryazar Değil	7	15,857	3,976	G.Arası	47,091	5	9,418	,759	,580
	Okuryazar	26	16,231	3,702	G. İçi	7370,769	594	12,409		
	İlkokul	216	17,083	3,468	Toplam	7417,860	599			
	Ortaokul	144	16,576	3,527						
	Lise	139	16,856	3,451						
	Üniversite ve Üst	68	17,191	3,715						
	Toplam	600	16,870	3,519						
Anne Baskınlık İstenirlik	Okuryazar Değil	7	14,429	4,685	G.Arası	111,378	5	22,276	1,438	,209
	Okuryazar	26	15,538	4,429	G. İçi	9202,916	594	15,493		
	İlkokul	216	16,616	3,980	Toplam	9314,293	599			
	Ortaokul	144	16,285	3,991						
	Lise	139	16,655	3,861						
	Üniversite ve Üst	68	17,323	3,543						
	Toplam	600	16,553	3,943						
Anne Dostluk İstenirlik	Okuryazar Değil	7	17,714	3,81	G.Arası	42,443	5	8,489	1,044	,391
	Okuryazar	26	18,423	3,152	G. İçi	4830,651	594	8,132		
	İlkokul	216	19,069	2,716	Toplam	4873,093	599			
	Ortaokul	144	18,840	2,765						
	Lise	139	18,540	3,186						
	Üniversite ve Üst	68	19,118	2,489						
	Toplam	600	18,853	2,852						
Anne Düşmanlık İstenirlik	Okuryazar Değil	7	11,714	3,094	G.Arası	141,059	5	28,212	1,346	,243
	Okuryazar	26	11,923	4,586	G. İçi	12450,935	594	20,961		
	İlkokul	216	12,648	4,639	Toplam	12591,993	599			
	Ortaokul	144	13,090	4,648						
	Lise	139	13,230	4,591						
	Üniversite ve Üst	68	13,971	4,305						
	Toplam	600	12,997	4,585						

Tablo 4.5.39.'da görüldüğü üzere, kişilerarası şema ölçeği tamamlama tepkilerinin baba eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, anne istenirlik formu pasiflik boyutu ile baba eğitim düzeyi gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır($F=,759$; $p>.05$). Kişilerarası

şema ölçeği anne istenirlik formu baskınlık boyutu ile baba eğitim düzeyi gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır($F=1,438$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği anne istenirlik formu dostluk boyutu ile baba eğitim düzeyi gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır($F=1,044$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği anne istenirlik formu düşmanlık boyutu ile baba eğitim düzeyi gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır($F=1,346$; $p>.05$).

Tablo 4.5.40. Öğrencilerin Babaların Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin İstenirlik Düzeylerinin Baba Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

f , $\bar{x}$ ve SS Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P
Baba Pasiflik İstenirlik	Okuryazar Değil	7	14,714	3,546	G.Arası	58,209	5	11,642	,654	,658
	Okuryazar	26	15,461	4,384	G. İçi	10569,731	594	17,794		
	İlkokul	216	16,477	4,312	Toplam	10627,940	599			
	Ortaokul	144	16,521	4,455						
	Lise	139	16,734	3,997						
	Üniversite ve Üst	68	16,544	3,811						
	Toplam	600	16,490	4,212						
Baba Baskınlık İstenirlik	Okuryazar Değil	7	13,143	4,337	G.Arası	108,942	5	21,788	1,167	,324
	Okuryazar	26	15,885	4,394	G. İçi	11091,718	594	18,673		
	İlkokul	216	15,991	4,676	Toplam	11200,660	599			
	Ortaokul	144	16,069	4,094						
	Lise	139	16,633	4,169						
	Üniversite ve Üst	68	16,426	3,861						
	Toplam	600	16,170	4,324						
Baba Dostluk İstenirlik	Okuryazar Değil	7	17,571	3,359	G.Arası	26,856	5	5,371	,399	,850
	Okuryazar	26	17,576	4,632	G. İçi	8004,662	594	13,476		
	İlkokul	216	17,958	3,785	Toplam	8031,518	599			
	Ortaokul	144	18,306	3,642						
	Lise	139	18,295	3,542						
	Üniversite ve Üst	68	18,309	3,215						
	Toplam	600	18,138	3,662						
Baba Düşmanlık İstenirlik	Okuryazar Değil	7	11,000	4,967	G.Arası	155,065	5	31,013	1,326	,251
	Okuryazar	26	11,808	5,154	G. İçi	13896,108	594	23,394		
	İlkokul	216	12,241	4,942	Toplam	14051,173	599			
	Ortaokul	144	12,993	4,759						
	Lise	139	13,201	4,667						
	Üniversite ve Üst	68	13,265	4,867						
	Toplam	600	12,727	4,843						

Tablo 4.5.40.'da görüldüğü üzere, kişilerarası şema ölçeği tamamlama tepkilerinin baba eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek

amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, baba istenirlik formu pasiflik boyutu ile baba eğitim düzeyi gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=,654$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği baba istenirlik formu baskınlık boyutu ile baba eğitim düzeyi gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=1,167$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği baba istenirlik formu dostluk boyutu ile baba eğitim düzeyi gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=,399$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği baba istenirlik formu düşmanlık boyutu ile baba eğitim düzeyi gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=1,326$; $p>.05$).

Tablo 4.5.41. Öğrencilerin Önemli Diğerlerinden Algıladıkları Kişiler Arası Şema Tamamlama Tepkilerinin İstenirlik Düzeylerinin Baba Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

f , $\bar{x}$ ve SS Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P
Ö. Diğer Pasiflik İstenirlik	Okuryazar Değil	7	14,857	4,776	G.Arası	90,337	5	18,067	1,703	,132
	Okuryazar	26	16,654	3,452	G. İçi	6303,656	594	10,612		
	İlkokul	216	17,620	3,332	Toplam	6393,993	599			
	Ortaokul	144	17,271	3,308						
	Lise	139	17,711	3,149						
	Üniversite ve Üst	68	17,794	2,863						
	Toplam	600	17,503	3,267						
Ö. Diğer Baskınlık İstenirlik	Okuryazar Değil	7	16,286	3,546	G.Arası	84,536	5	16,907	1,043	,392
	Okuryazar	26	16,154	3,307	G. İçi	9633,262	594	16,218		
	İlkokul	216	16,315	4,232	Toplam	9717,798	599			
	Ortaokul	144	15,681	4,201						
	Lise	139	16,611	3,741						
	Üniversite ve Üst	68	15,647	3,824						
	Toplam	600	16,148	4,028						
Ö. Diğer İstenirlik Dostluk	Okuryazar Değil	7	17,000	3,464	G.Arası	49,520	5	9,904	1,055	,385
	Okuryazar	26	18,385	3,263	G. İçi	5577,440	594	9,390		
	İlkokul	216	18,829	3,157	Toplam	5626,960	599			
	Ortaokul	144	18,875	2,808						
	Lise	139	18,799	3,024						
	Üniversite ve Üst	68	18,191	3,247						
	Toplam	600	18,720	3,065						
Ö. Diğer İstenirlik Düşmanlık	Okuryazar Değil	7	12,571	4,353	G.Arası	281,402	5	56,280	2,788	,017
	Okuryazar	26	13,654	4,816	G. İçi	11990,438	594	20,186		
	İlkokul	216	13,218	4,696	Toplam	12271,840	599			
	Ortaokul	144	13,972	4,710						
	Lise	139	14,950	3,964						
	Üniversite ve Üst	68	14,353	4,259						
	Toplam	600	13,940	4,526						

Tablo 4.5.41.'de görüldüğü üzere, kişilerarası şema ölçeği tamamlama tepkilerinin baba eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, önemli diğerleri istenirlik formu pasiflik boyutu ile baba eğitim düzeyi gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=1,703$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği önemli diğerleri istenirlik formu baskınlık boyutu ile baba eğitim düzeyi gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=1,043$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği önemli diğerleri istenirlik formu dostluk boyutu ile baba eğitim düzeyi gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F=1,055$; $p>.05$). Kişilerarası şema ölçeği önemli diğerleri istenirlik formu düşmanlık boyutu ile baba eğitim düzeyi gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F=2,788$; $p<.05$). Anlamlılığın hangi gruplar arasında gerçekleştiğini belirlemek için post-hoc tekniklerinden LSD testi uygulanmıştır. LSD testi sonucunda babası ilkokul mezunu olanlar ile lise mezunu olanlar arasında babası lise mezunu olanlar lehine anlamlı bulunmuştur.

Tablo 4.5.42. Öğrencilerin Psikolojik Dayanıklılık Düzeylerinin Baba Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

f , $\bar{x}$ ve SS Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	N	$\bar{x}$	SS	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P
Psikolojik Dayanıklılık	Okuryazar Değil	7	27,571	4,504	G.Arası	57,301	5	11,460	,486	,787
	Okuryazar	26	27,346	5,678	G. İçi	14011,872	594	23,589		
	İlkokul	216	27,454	5,023	Toplam	14069,173	599			
	Ortaokul	144	27,576	4,867						
	Lise	139	26,842	4,607						
	Üniversite ve Üst	68	26,882	4,481						
	Toplam	600	27,273	4,846						

Tablo 4.5.42'de görüldüğü üzere, psikolojik dayanıklılık ölçeği puanlarının baba eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, psikolojik dayanıklılık puanları ile baba eğitim düzeyi değişkeninin aritmetik ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($F=,486$; $p>.05$).

BÖLÜM V

TARTIŞMA

5.1. Tartışma ve Sonuç

Araştırmamızın birinci sorusu lise öğrencilerinin kişilerarası şemaları ile psikolojik dayanıklılıkları arasında ilişki olup olmadığına ilişkindir. Kişilerarası şema ölçeğinin bazı alt boyutlarında herhangi bir ilişkiye rastlanmazken, bazı alt boyutlarının psikolojik dayanıklılık üzerinde yordayıcı etkisi olduğu gözlemlenmektedir. Aydoğdu (2013)'te yaptığı çalışmada psikolojik dayanıklılık üzerinde birçok yordayıcı faktör olduğu özellikle diğer insanların onayına ilişkin beklenti içerisinde bulunmanın psikolojik dayanıklılıkla ilişkili olduğunu belirtmektedir. Buna göre diğer insanların bize nasıl davranacaklarına ilişkin, bizde oluşan kişilerarası şemalarımız ruh halimizi etkilemektedir. Bu durum belirsizlikle ne düzeyde baş etme becerisine sahip olduğumuzla da ilişkilidir. Safran (1996)'da kişilerarası şemalarımızın ne düzeyde tamamlanacağına ilişkin beklentilerimizin iyi olma düzeyimizi etkilediğini belirtmektedirler. Davranışlarımızın diğer insanlarla ilişkilerimizde iki muhtemel sonla biteceğini belirten kişilerarası şema kuramcıları, ilişkilerimizin temel olarak birliktelik ve kontrol boyutlarında şekillendiğini vurgulamaktadır. Kişilerarası şema ölçeğinden elde ettiğimiz bulgulara, baba istenirlik formu pasiflik alt boyutunun psikolojik dayanıklılıkla yüksek ilişkide olduğu ve önemli bir açıklayıcı varyansa sahip olduğu görülmektedir. Yetim (2001) yapmış olduğu çalışmada psikolojik dayanıklılık ile ergenlerin sahip olduğu farklı değişkenler arasındaki ilişkilerini incelemiş, bu araştırmada ergenlerin ebeveyn tutumlarının onların iyi olma düzeylerine etkide bulunduğunu belirtmiştir. Literatürden de görüldüğü üzere araştırmamızın birinci sorusunda ortaya çıkan bulgular alan yazınla örtüşmektedir.

Araştırmamızın ikinci sorusunu lise öğrencilerinin kişilerarası şemaları cinsiyete göre anlamlı şekilde farklılaşmakta mıdır? ifadesi oluşturmaktadır. Araştırma verilerimize bakıldığında kişilerarası şema ölçeği bazı alt boyutları ile ilişki görülmüştür. Buna göre kişilerarası şema ölçeği anne formunda dostluk ve baskınlık boyutlarında alınan puanların örneklem grubunu oluşturan kadınların lehine olduğu görülmektedir. Buna göre lisede okuyan kız öğrencilerin annelerinden bekledikleri tamamlayıcı dostluk ve

anne baskınlık tepkilerinin onların psikolojik dayanıklılığını yordadığı, bu tamamlayıcı anne tepkileri olumlu olduğunda kız öğrencilerin psikolojik dayanıklılık düzeylerinin de bundan olumlu etkilendiği gözlemlenmektedir. Seligman (2002) ve Ryan ve Deci (2000) de yaptıkları çalışmalarda bireylerin öznel iyi oluş düzeylerini yordayan çeşitli değişkenler üzerinde çalışmışlardır. Çalışmalarında, çalışma grubunu oluşturan kadınların öznel iyi olma düzeylerinin annelerinden onay alma davranışıyla yakından ilişkili olduğu belirtilmektedirler. Buna göre kız öğrencilerin annelerinden kabul görme olarak ifade edilebilecek tamamlayıcı tepkilerin kız öğrencilerin psikolojik dayanıklılıklarını arttırdığı söylenebilir. Harris ve Curtin (2002) ve McGinn ve ark. (2005)'de şema ve bilişsel özelliklerin ebeveyn tutumları ve kaygı-depresyon arasındaki ilişkileri araştırmışlardır. Bu çalışmalarda ulaşılan bulguların bireylerin şemaları ile ebeveyn tutumları ve depresyon eğilimleri arasında ilişkiler olduğu yönündedir. Bu alanyazın sonuçları da bizim ulaştığımız bazı şemaların psikolojik dayanıklılık üzerinde yordayıcı etkisi olduğuna ilişkin bulgularımızı destekler niteliktedir.

Araştırmamızın diğer bir sorusu lise öğrencilerinin psikolojik dayanıklılıkları cinsiyete göre anlamlı şekilde farklılaşmakta mıdır? sorusudur. Bulgular neticesinde öğrencilerin cinsiyetleri ile psikolojik dayanıklılıkları arasında anlamlı bir fark gözlemlenmemiştir. Lykken ve Tellegen (1996) yaptıkları çalışmada çalışma grubunun cinsiyet değişkeni ile grubun öznel iyi oluş düzeyi arasında herhangi bir ilişkiye rastlanılmadığını belirtmektedir. Farklı bazı araştırmalarda örneğin Seligman (2002) cinsiyet değişkeni ile öznel iyi oluş arasında ilişkiye rastlanırken, bazı araştırmalarda herhangi bir ilişki gözlemlenmemiştir.

Araştırmamızın diğer bir sorusu lise öğrencilerinin kişilerarası şemaları sınıf düzeyine göre anlamlı şekilde farklılaşmakta mıdır? sorusudur. Kişilerarası şema ölçeği baba formu düşmanlık alt boyutu ile sınıf düzeyi arasında ilişki olduğu görülmektedir. 9. Sınıf ile 12. Sınıf öğrencilerinin aritmetik ortalamaları arasındaki fark anlamlı olup, bu fark 12. Sınıf öğrencilerinin lehinedir. Söz konusu durumun ergenlikten çıkmak üzere olan 12. Sınıf öğrencilerinin otoritenin temsilcisi olan babanın kontrol alt boyutu düşmanlık eğilimindeki tepkilerinin bu grupta daha fazla duyarlılıkla karşılandığı, tamamlayıcı bir faktör olarak benliğini farklılaştırmak amaçlı babanın düşmanlık davranışına tepkiyle yaklaşıldığı şeklinde yorumlanabilir. Yine kişilerarası şema ölçeği anne formu dostluk alt boyutu ile 9. ve 12. Sınıflar arasında ilişki gözlemlenmiştir. Söz

konusu ilişki 9. Sınıf öğrencilerinin lehinedir. Literatürde kişilerarası şemalarla lise öğrencilerinin sınıf düzeylerine ilişkin herhangi bir araştırmaya rastlanılmamıştır. Elde edilen sonuç liseye yeni başlayan öğrencilerin ergenliğin başlarında oldukları varsayılarak, anne desteğine vurgu yapan kişilerarası şema ölçeği anne formu dostluk alt boyutunun kendilerine destek olarak gördükleri davranışları için tamamlayıcı bir etkiye neden olduğu düşünülmektedir.

Araştırmamızın diğer bir sorusu lise öğrencilerinin psikolojik dayanıklılıkları sınıf düzeyine göre anlamlı şekilde farklılaşmakta mıdır? İfadesidir. Elde ettiğimiz bulgular neticesinde sınıf düzeyi ile psikolojik dayanıklılık arasında bir ilişki olmadığı saptanmıştır. Literatürde bu durum ile ilgili farklı değerlendirmeler mevcuttur. Seligman (2002)'de yaptığı araştırmasında öğrencilerin sınıf düzeyi ile psikolojik dayanıklılıkları arasında ilişki olduğunu, bu ilişkininde üst sınıfların lehine olduğunu belirtmektedir. Oysa Park ve Peterson (2006) yaptıkları araştırmada psikolojik dayanıklılıkla öğrencilerin sınıf düzeyi arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı görüşündedirler.

Araştırmamızın diğer bir sorusu lise öğrencilerinin kişilerarası şemaları okul türüne göre anlamlı şekilde farklılaşmakta mıdır? Sorusudur. Kişilerarası şema ölçeği anne istenirlik formu alt boyutu olan baskınlık anne puanlarıyla öğrencilerin okul türü değişkenleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Buna göre İmam Hatip Lisesi öğrencilerinin Ticaret Meslek Lisesi öğrencilerine göre daha fazla anne kabul davranışı bekledikleri bu kabulü de tamamlayıcı bir faktör olarak değerlendirdikleri düşünülmektedir. Bir başka bulguda ise anne istenirlik formu düşmanlık puanlarının Kız Meslek Lisesi öğrencileriyle Ticaret Meslek Lisesi öğrencileri arasında anlamlı bir farklılık oluşturduğudur. Söz konusu farklılık Kız Meslek Lisesi öğrencilerinin lehinedir. Kız Meslek Lisesinde okuyan öğrencilerin, annelerinin reddedeceği davranışlardan kaçınma eğilimlerinin Ticaret Meslek Lisesi öğrencilerine göre daha yoğun olduğu, düşünülmektedir. Bir başka bulgu baba istenirlik formu düşmanlık puanları ile okul türü değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olup, buna göre Anadolu lisesi ile Kız Meslek Lisesi arasında Kız Meslek Lisesi lehine, Endüstri Meslek Lisesi ile Ticaret Meslek Lisesi arasında Endüstri Meslek Lisesi lehine anlamlı bir ilişki vardır. Söz konusu ilişki Endüstri Meslek Lisesi lehinedir. Bu durum Kız Meslek Lisesi öğrencilerinin babalarının red edeceği bir davranışı terk etmek konusunda diğer okul türlerine göre daha gönüllü oldukları yönünde tamamlayıcı bir faktör olarak

değerlendirilmektedir. Diğer bir bulgu baba istenirlik formu baskınlık puanlarının Kız Meslek Lisesi, Anadolu Lisesi ve Ticaret Meslek Lisesi öğrencilerinin puanlarının aritmetik ortalamaları arasındaki farkın anlamlılığına ilişkindir. Söz konusu farkın, Kız Meslek Lisesi öğrencileri lehine olduğu görülmektedir. Bu durumda kız meslek lisesi öğrencilerinin babaları tarafından baskılanmamak için davranışlarına daha çok dikkat etme eğilimlerinin diğer okul türüne mensup öğrencilerden yüksek olduğu şeklinde yorumlanmaktadır. Baba istenirlik formu dostluk alt boyutu puanları ile okul türü değişkeni arasında anlamlı bir ilişki gözlemlenmiş, Anadolu Lisesi ile Kız Meslek Lisesi arasında Kız Meslek Lisesi lehine, Anadolu Lisesi ile İmam Hatip Lisesi arasında ise İmam Hatip Lisesi lehine bir ilişki vardır. Bu durum imam Hatip Lisesi ve Kız Meslek Lisesi öğrencilerinin babalarının onaylayıcı tutumlarının diğer meslek lisesi öğrencilerine göre daha fazla önemseyip, tamamlayıcı bir faktör olarak gördükleri şeklinde yorumlanmaktadır. Baba istenirlik formu pasiflik puanlarının okul türü değişkenleri ile anlamlı bir farklılık oluşturduğu saptanmıştır. Söz konusu farklılığın, Anadolu Lisesi ve Kız Meslek Lisesi arasında Kız Meslek Lisesi lehine olduğu görülmektedir. Önemli diğerleri istenirlik formu pasiflik alt boyutu ile Kız Meslek Lisesi ile Anadolu Lisesi, Ticaret Meslek Lisesi ve Endüstri Meslek Lisesi arasında anlamlı bir ilişki olduğu, söz konusu ilişkinin tüm durumlarda kız meslek lisesi lehine olduğu görülmektedir. Önemli diğerleri istenirlik formu baskınlık alt boyutunda Kız Meslek Lisesi ile Anadolu Lisesi, Ticaret Meslek Lisesi ve Endüstri Meslek Lisesi arasında anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Söz konusu ilişkinin tüm durumlarda Kız Meslek Lisesi lehine olduğu görülmektedir. Önemli diğerleri istenirlik formu düşmanlık alt boyutunda Kız Meslek Lisesi ile Anadolu Lisesi, Ticaret Meslek Lisesi ve Endüstri Meslek Lisesi arasında anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Söz konusu ilişkinin tüm durumlarda Kız Meslek Lisesi lehine olduğu görülmektedir. Bu durum ise Kız Meslek Lisesi öğrencilerinin, arkadaşlarının davranışlarına karşılık olarak gösterdikleri tepkileri fazlasıyla önemsediklerini, kişilerarası şemalarının çok güçlü olduğunu, kendi davranışlarını şekillendirirken arkadaşlık şemalarının önemli tamamlayıcı bir unsur olarak düşündüklerini göstermektedir şeklinde yorumlanmaktadır. Yılmaz ve Sipahioğlu (2012) farklı okul türleri üzerinde yapmış oldukları araştırmada okul türleri arasında araştırma bulgularımızı destekleyecek, değerlendirmelerde bulunmuşlardır. Buna göre öğrencilerin arkadaşlık ilişkilerinin

homojenleştığı, Kız Meslek Lisesi, İmam Hatip Lisesi, yatılı okullar gibi okul türlerinde, öğrencilerinin davranışlarını ortaya koyarken, tutum geliştirirken, arkadaşlarının tepkilerini tamamlayıcı bir unsur olarak gördükleri, tutumlarına kaynaklık teşkil eden, bilişsel örüntü ve kişilerarası şemalarının arkadaş ilişkilerinden etkilendikleri yorumunda bulunmuşlardır. Köksal (2000), Çam ve Tümkaya (2008)'de yaptıkları çalışmada kişilerarası problem çözmede okul türü değişkeninin açıklama varyansının anlamlı olduğu, ulaştığımız sonuçları destekler nitelikte olduğu görülmektedir. Kız öğrencilerin homojen gruplar oluşturduğu okul türlerinin diğer okul türlerine göre arkadaşlık ilişkilerinde tutumların belirlenmesinde etkin bir rol oynadığı değerlendirilmektedir.

Araştırmamızın bir diğer sorusu olan lise öğrencilerinin psikolojik dayanıklılıkları okul türüne göre anlamlı şekilde farklılaşmakta mıdır? Psikolojik dayanıklılık ölçeği ile okul türü değişkeni arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu farklılık Anadolu Lisesi ile Endüstri Meslek Lisesi arasında olup, Endüstri Meslek Lisesi lehinedir. Bu sonuca göre Endüstri Meslek Lisesi öğrencilerinin, hayat boyu öğrenme modeline göre eğitim almalarından, öğrendikleri teorik bilgileri gerek okul içinde gerekse okul dışında uygulama fırsatı bulmalarından ve içinde bulundukları zorlu hayat şartlarının da etkisiyle psikolojik açıdan daha dayanıklı oldukları düşünülmektedir. Çapulcuoğlu ve Gündüz (2013) ve Gürsu (2012)'de yaptıkları araştırmalarda araştırma bulgularımızı destekleyici yorumlamalarda bulunmaktadır. Buna göre Endüstri Meslek Lisesi öğrencilerinin diğer okul türlerindeki öğrencilere göre psikolojik dayanıklılıklarının daha yüksek olduğu, bununla öğrencilerin bir iş ve uğraş ile ilgilenmeleri, bilginin pasif alıcısı olmaktan kendilerini çıkarttıkları bu nedenle psikolojik sağlamlıklarının yüksek olduğu değerlendirmesinde bulunmaktadır. Kişilerarası şema ölçeği önemli diğerleri istenirlik formu düşmanlık puanları ile önemli diğerleri formu düşmanlık puanlarıyla öğrencilerin okul türü değişkenleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Kız meslek lisesinde okuyan öğrencilerin lehinedir.

Araştırmamızın bir diğer sorusu lise öğrencilerinin kişilerarası şemaları algılanan sosyo-ekonomik düzeye göre anlamlı şekilde farklılaşmakta mıdır? Kişilerarası şema ölçeği ile algılanan sosyo-ekonomik düzey arasında anlamlı bir farklılık gözlemlenmiştir. Baba istenirlik formu baskınlık alt boyutu ile düşük ve yüksek gelir değişkeni arasında yüksek gelir lehine; baba formu dostluk alt boyutu ile düşük ve yüksek gelirli

arasında yüksek gelirlilerin lehine, önemli diğerleri istenirlik formu düşmanlık alt boyutu ile yüksek, düşük ve orta düzey arasında yüksek gelir lehine anlamlı bir ilişki gözlemlenmiştir. Bu sonuçlardan sosyo-ekonomik durumu yüksek olan öğrencilerin kişilerarası şemalarını belirlerken, babaları ve önemli diğerlerinin tepkilerini davranışlarının tamamlayıcı bir unsuru olarak gördükleri düşünülmektedir. Bu durum bu grupta yer alan öğrencilerin sosyo-ekonomik durumlarının yüksek olmasının sosyo-ekonomik düzeyi düşük olan öğrencilere göre, kendilerini daha fazla güvende hissetmelerini sağladığı, güvenin kaynağı olarak babayı, sosyal rollerin şekillenmesinde de önemli diğerlerini daha fazla önemsedikleri kişilerarası şemalarını bu yönde şekillendirdikleri değerlendirilmektedir. Batıgün ve Kılıç (2011), Erözkan (2009) yaptıkları çalışmalarda sosyo-ekonomik düzeyin kişilerarası ilişkileri düzenlemede, problem çözmede, ilişkilerde baskınlık ve pasifliğin belirlenmesinde önemli bir değişken olduğunu açıklamışlardır. Bir diğer araştırma sorumuz olan lise öğrencilerinin kişilerarası şemaları anne eğitim düzeyine göre anlamlı şekilde farklılaşmakta mıdır? Bu soruya yanıt almak için yapılan analizlerde herhangi bir ilişkiye rastlanılmamıştır. Bir diğer araştırma sorumuz olan lise öğrencilerinin kişilerarası şemaları anne eğitim düzeyine göre anlamlı şekilde farklılaşmakta mıdır? sorusuna yanıt aramak için gerçekleştirilen analizlerde kişilerarası şema ölçeği anne istenirlik formu pasiflik alt boyutu ile annenin eğitim düzeyi arasında anlamlı bir ilişki olduğu gözlemlenmektedir. Söz konusu farklılık okuma yazma bilenler ile lise mezunu olanlar arasında lise mezunlarının lehinedir. Buna göre annenin eğitim düzeyinin yüksek oluşunun öğrencilerin davranışları üzerinde daha fazla etkiye sahip olduğu, öğrencilerin tamamlayıcı bir unsur olarak annenin kültür düzeyinin davranışlarını yordamakta etkili bir faktör olarak gördükleri düşünülmektedir. Önemli diğerleri istenirlik formu dostluk alt boyutu puanları ile annenin eğitim düzeyi arasında farklılık olduğu, bu farklılığın lise mezunu olan annelerin lehine olduğu görülmektedir. Bu durum davranışlarını şekillendirirken, önemli diğerlerinin tutumlarını önemseyen öğrencilerin annelerinin eğitim düzeyi yüksek olanların düşük olanlara göre, daha çok etki ettiği düşünülmektedir. Araştırmamızın diğer bir sorusu lise öğrencilerinin kişilerarası şemaları baba eğitim düzeyine göre anlamlı şekilde farklılaşmakta mıdır? Bu soruya cevap bulmak için yapılan analizlerde grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmuş olup, Kişilerarası şema ölçeği önemli diğerleri formu baskınlık alt

boyutu puanları baba eğitim düzeyi değişkenine göre farklılık göstermekte, söz konusu farklılık babaları lise mezunu olanların lehinedir. Diğer bir sonuç ise önemli diğerleri istenirlik formu alt ölçeği düşmanlık alt boyutunda baba eğitim düzeyi arasında anlamlı bir ilişki söz konusu olup, ilişki lise, ilkokul eğitim düzeyleri arasında lise lehinedir. Batıgün (2010) ve Yıldırım (2011) yapmış oldukları araştırmalarda araştırma bulgularımızı destekler mahiyette değerlendirmeler yapmaktadırlar. Öğrencilerin ebeveynlerinin, kültürel düzeyleri arttıkça, öğrencilerin problem çözme becerileri, kişilerarası ilişkilerde sorun çözme becerilerinin arttığı şeklindedir. Araştırmamızın diğer soruları olan lise öğrencilerinin psikolojik dayanıklılıkları anne eğitim düzeyine göre anlamlı şekilde farklılaşmakta mıdır? ve lise öğrencilerinin psikolojik dayanıklılıkları baba eğitim düzeyine göre anlamlı şekilde farklılaşmakta mıdır? sorularına cevap aramak için yapılan analizlerde psikolojik dayanıklılık ile anne eğitim düzeyi arasında anlamlı düzeyde bir farklılık bulunmamıştır.

5.2. Öneriler

Araştırma sonuçları, lise öğrencilerinin psikolojik dayanıklılıkları ile kişilerarası şemalarının bazı alt boyutları arasında pozitif bir ilişki olduğunu göstermektedir. Bunların yanında öğrencilerin demografik özellikleri ile kişilerarası şemaları arasında da ilişkiler tespit edilmiştir. Aşağıda konuyla ilgili ileri araştırmalara yönelik bazı öneriler sunulmuştur.

Araştırmanın bulguları, kullanılan ölçeklerin güvenirliği ve geçerliği ile sınırlıdır. Ölçekler kendini değerlendirme türü ölçekler olduğu için bu çalışmada öğrencilerin subjektif değerlendirmeleri esastır. Dolayısıyla yapılandırılmış mülakat yöntemi ve doğal gözlem gibi kalitatif ölçümlerin veri toplama sürecine dahil edilmesiyle, araştırmanın geçerliğinin arttırılabileceği ifade edilebilir.

Araştırmaya katılan bireylerin kişilerarası şemalarına (anne şeması, baba şeması ve arkadaş şemasına) ilişkin yapılan bir çalışmada özellikle uygulamalar sırasında etik ilkeler göz önünde bulundurulmalıdır. Ergenlik döneminde bulunan katılımcılarla yürütülen bu tür çalışmalarda, karşılaşılabilecek tüm olumsuz durumlar düşünülerek araştırmacı bu konuda hazır bulunmalı ve hassas davranmalıdır. Ayrıca bireylerden geçmiş yaşantılarını düşünerek (anne algıları, baba algıları ve arkadaş algıları) yönelik

yapılan bu çalışmada bireylerin yaşantılarına ait anıları uygulama sırasındaki duygu durumlarına dayanarak cevaplandırmaları da bir sınırlılık olarak değerlendirilebilir. Bu yüzden geriye yönelik ölçüm araçlarından ziyade bu tarz çalışmalarda ileriye yönelik boylamsal çalışmaların yapılması neden-sonuç ilişkisine dair daha sağlıklı sonuçlar verebilir diye düşünülmektedir. Bu tarz ilişkisel tarzdaki çalışmaların dışında neden-sonuç ilişkisine yanıt verebilecek çalışmalar yapılması şemaların kişinin psikopatolojisine olan etkilerini daha iyi açıklayabilir.

Kişilerarası şemaların daha sağlıklı ölçülmesi için ve kişilerarası ilişkilerde anahtar rolü üstlenen şemaların daha iyi açıklanması için şemaları ölçümlemekle ilgili yeni ölçüm araçları geliştirme konusunda çalışılmalıdır.

Bu çalışma ilişkisel türde bir çalışmadır. Çalışmadan elde edilen sonuçlar, literatürdeki bazı araştırmaların sonuçları ile benzerlik gösterirken, bazı araştırmaların sonuçları ile benzerlik göstermemektedir. Bu araştırma, lise öğrencilerinin kişilerarası şemalarını ve psikolojik dayanıklılıklarını incelemesi yönüyle literatürde yapılan ilk çalışmadır. Bu çalışmada ergenlik döneminin başında olan(9.sınıf) ve ergenlik döneminin sonuna yaklaşan(12.sınıf) öğrenciler araştırmaya katılmıştır. Kişilerarası şemalar ile çalışma yapacak olan araştırmacıların örneklem grubunu belirlerken ergenlik dönemi gibi komplike bir dönemde bulunan bireylerin duygularını, düşüncelerini ve davranışlarını anlamak, bu bireylere destek olmak, bu bireylerle çalışan uzmanlara ve ebeveynlere destek olmak ve alan yazına katkıda bulunmak açısından ergenlik döneminde bulunan bireylerle çalışma yapılması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Abu Bakar, A., Jamaluddin, S., Symaco, L. ve Darusalam, G. (2010). Resiliency among secondary school students in malaysia: Assessment measurement model. [Çevrimiçi sürüm]. *The International Journal of Educational and Psychological Assessment*, 4, 68 – 76.
- Arntz, A., ve Genderen, H.V. (2013). *Sınır kişilik bozukluğu için şema terapi*. İstanbul: Psikonet Yayınları.
- Aydın, B. (2010). *Üniversite öğrencilerinin duygusal zeka ve umut düzeyleri ile psikolojik sağlamlıkları arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Trabzon). [https://tez.yok.gov.tr / UlusalTezMerkezi/](https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/) adresinden edinilmiştir.
- Aydoğdu, T. (2013). *Bağlanma stilleri, başa çıkma stratejileri ile psikolojik dayanıklılık arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara). [https:// tez.yok.gov.tr / UlusalTezMerkezi/](https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/) adresinden edinilmiştir.
- Bahadır E. (2009). *Sağlıkla ilgili fakültelerde eğitime başlayan öğrencilerin psikolojik sağlamlık düzeyleri* (Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara). [https://tez.yok.gov.tr](https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/) /UlusalTezMerkezi/ adresinden edinilmiştir.
- Batıgün, A. D. ve Kılıç, N. (2011). İnternet bağımlılığı ile kişilik özellikleri, sosyal destek, psikolojik belirtiler ve bazı sosyo-demografik değişkenler arasındaki ilişkiler. *Türk Psikoloji Dergisi*, 26(67), 1-10.
- Batıgün, A. D. ve Hasta, D. (2010). İnternet bağımlılığı: Yalnızlık ve kişilerarası ilişki tarzları açısından bir değerlendirme. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 11(3), 213-219.
- Başak, B.E. (2012). *Düşük gelirli ailelerden gelen üniversite öğrencilerinin öz duyarlık, sosyal bağlılık ve iyimserlik ile psikolojik dayanıklılık düzeyleri arasındaki ilişkiler* (Doktora tezi, Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir). [https://tez.yok.gov.tr /UlusalTezMerkezi/](https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/) adresinden edinilmiştir.

- Beauvais, F. ve Oetting, E. R. (1999). *Drug use, resilience, and myth of the golden child*. In M. D. Glantz ve J. L. Johnson (Eds.) *Resilience and development: positive life adaptations* (pp.101-107). New York: Kluwer Academic / Plenum Publishers.
- Blackburn, I.M., James, I. A. ve Southam, L. (2004). Schemas revisited. *Clinical Psychology and Psychotherapy*, 11, 369–377.
- Boyacıoğlu, G. (1994). *Üniversite öğrencilerinde kişilerarası şemalar ve depresif belirtiler arasındaki ilişkiler* (Doktora tezi, Hacettepe Üniversitesi Nörolojik Bilimler ve Psikiyatri Enstitüsü, Ankara). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Boyacıoğlu, G ve Savaşır, I. (1995). Kişilerarası şemalar ölçeğinin geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Türk Psikoloji Dergisi*, 10(35); 40-58.
- Carlson, D. J. (2001). *Development and validation of a college resilience questionnaire* (Doktora Tezi, University of Nebraska, Nebraska). <https://archive.org/details/americana> adresinden edinilmiştir.
- Chou, C. (2000). Schema theory-based instructional design of asynchronous. *Webbased Language* 3(4) 45-52.
- Chun, M. D. ve Plass, J. L. (1997). Research on text comprehension in multimedia environments. *Language Learning and Technology*, 1(1), 60-81.
- Coleman, J. ve Hagell, A. (2007). *The nature of risk and resilience in adolescence*. Senior Research Fellow, Universty of Oxford press.
- Collins, K.A. (2003). *Assessing Interpersonal Dominance and Affiliation on the Thematic Apperception Test: The Development and Validation of Two Orthogonal Scales* (Unpublished Doctoral Dissertation. Windsor University, Ontario, Canada). <http://www.ala.org/>.
- Çam, S., & Tümkaya, S. (2008). Development of interpersonal problem solving inventory for high school students: The validity and reliability process. *International Journal of Human Sciences*, 5(2).

- Çapulcuoğlu, U., ve Gündüz, B. (2013). Lise öğrencilerinde tükenmişliğin cinsiyet, sınıf düzeyi, okul türü ve algılanan akademik başarı değişkenlerine göre incelenmesi. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(1).
- Çelik, H. (2006). *Üniversite birinci sınıf öğrencilerinin saldırganlık tepkileri, bağlanma tarzları ve kişiler arası şemalarının incelenmesi* (Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul). [https:// tez.yok.gov.tr / UlusalTezMerkezi/](https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/) adresinden edinilmiştir.
- Demir, N.,Ö., Baran, G.A. ve Ulusoy, D. (2005). Türkiye’de ergenlerin arkadaş-akran grupları ile ilişkileri ve sapmış davranışlar: Ankara örnekleme. *Bilgi Dergisi*, 32, 83-108.
- Deniz, M. E. ve Yılmaz, E. (2004). Üniversite öğrencilerinin duygusal zeka yetenekleri ve yaşam doyumları arasındaki ilişki. XIII. *Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi* içinde (68-77). Malatya: İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi.
- Dowd, E.T. (2004). Bilişsel-gelişimsel terapide hipnozun kullanımı (*bilişsel terapi ve uygulamaları, Leahy, R.L.*). İstanbul: Litera Yayıncılık.
- Durak, M. (2002). *Predictive role of hardiness on psychological symptomatology of university students experienced earthquake* (Unpublished master thesis, Middle East Technical University, Ankara). [https:// tez.yok.gov.tr / UlusalTezMerkezi/](https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/) adresinden edinilmiştir.
- Ekşi, H. ve Yaman, E. (2010). *Çocuk ve ergende şiddet*. İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- Eminağaoğlu N. (2006). *güç koşullarda yaşayan sokak çocuklarında dayanıklılık (sağlamlık)* (Doktora tezi, Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir). [https:// tez.yok.gov.tr / UlusalTezMerkezi/](https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/) adresinden edinilmiştir.
- Erdem, İ.R., (2002). *A tipik özellikler gösteren depresif bozukluk ve majör depresif bozuklukta kişilerarası şemaların ve kişilik özelliklerinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul). <http://www.yok.gov.tr/ulusaltezmerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Erözkan, A. (2009). Lise öğrencilerinde kişilerarası ilişki tarzlarının yordayıcıları. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (21) 543.
- Gable, S. L. ve Haidt, J. (2005). What (and why) is positive psychology? *Review of General Psychology*, 9 (2), 103-110.

- Gallo, L. C. ve Matthews, K. A. (2003). Understanding the association between socioeconomic status and physical health: do negative emotions play a role? *Psychological bulletin*, 129(1), 10.
- Gizir, C. A. (2004). *Academic resilience: an investigation of protective factors contributing to the academic achievement of eight grade students in poverty*. (Doktora tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara). [https:// tez.yok.gov.tr / UlusalTezMerkezi/](https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/) adresinden edinilmiştir.
- Gizir, C.A. ve Gül, A. (2006). Psikolojik sağlamlık ve ergen gelişim ölçeğinin uyarlanması: Geçerlik ve güvenirlik çalışmaları. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 26, 87-96.
- Gizir, C. A. ve Aydın, G. (2006). Psikolojik sağlamlık ve ergen gelişim ölçeğinin uyarlanması. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 26 (3), 87-96.
- Goldstein, S. ve Brooks, R. (2005). *Why study resilience? in s. Goldstein ve Robert B. (Eds.). Handbook of Resilience in Children (3-17)*. New York: Springer.
- Gürgen, U. (2006). Yılmazlık ölçeği (yö): ölçek geliştirme, güvenirlik ve geçerlik çalışması, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 39(2), 45-74.
- Gürgen, U. (2006). *Grupla psikolojik danışmanın üniversite öğrencilerinin yılmazlık düzeyine etkisi* (Doktora tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara). [https:// tez.yok.gov.tr / UlusalTezMerkezi/](https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/) adresinden edinilmiştir.
- Gürsu, O. (2012). Ergenlerde Psikolojik Sağlığın Demografik Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 5(1).
- Harris A, Curtin L (2002). Parental perceptions, early maladaptive schemas, and depressive symptoms in young adults. *Cognit. Ther. Res.*, 26, 405-416.
- Hill, C. R., & Safran, J. D. (1994). Assessing interpersonal schemas: Anticipated responses of significant others. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 13(4), 366-379.
- İmamoğlu, S. ve İmamoğlu, E.O. (2008). Beş alanda dengeli benlik: bağlanma-keşif ve benlikleri arasındaki ilişkiler. 15. *Ulusal Psikoloji Kongresi*, İstanbul.

- Karatekin, H. (2013). *Benlik yapılarına göre başa çıkma stratejileri ve yaşam doyumunun incelenmesi* (Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara). [https:// tez.yok.gov.tr / UlusalTezMerkezi/](https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/) adresinden edinilmiştir.
- Kesebir, S., Kavzoğlu, S. Ö. ve Üstündağ, M. F. (2011). Bağlanma ve psikopatoloji. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 3(2).
- Kosaka, M. (1996). Relations between hardiness and psychological stress response. *Journal of Performance Studies*, 3, 35-40.
- Köksal, A. (2000). Müzik eğitimi alma cinsiyet ve sınıf düzeyi değişkenlerine göre ergenlerin empatik becerilerinin ve uyum düzeylerinin incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(18).
- Kulaksızoğlu, A. (2005). *Ergenlik psikolojisi*. İstanbul: Remzi Kitapevi
- Maddi, S. R. ve Hightower, M. (1999). Hardiness and optimism as expressed in coping patterns. *Consulting Psychology Journal: Practice and Research*, 51, 95-105.
- McCaslin, M., ve Hickey, D. T. (2001). Self-regulated learning and academic achievement: A vygotskian view. self-regulated learning and academic achievement. *Theoretical perspectives*, 2, 227-252.
- McGinn L., Cukor D., Sanderson C. ve ark. (2005) The relationships between parenting style, cognitive style, and anxiety and depression: Does increased early adversity influence symptom severity through the mediating role *cognitive style*? *Cognit Ther Res*, 29, 219-242.
- Oktan, V. (2008). *Üniversite sınavına hazırlanan ergenlerin psikolojik sağlamlıklarının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi* (Doktora tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Trabzon). [https:// tez.yok.gov.tr / UlusalTezMerkezi/](https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/) adresinden edinilmiştir.
- Özcan, B. (2005). *Anne-babaları boşanmış ve anne-babaları birlikte olan lise öğrencilerinin yılmazlık özellikleri ve koruyucu faktörler açısından karşılaştırılması* (Yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara). [https:// tez.yok.gov.tr / UlusalTezMerkezi/](https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/) adresinden edinilmiştir.

- Rafaeli, E., Bernstein, D.P., Young, J.E. (2012). *Şema terapi ayırıcı özellikler*. Psikonet Yayınları. İstanbul.
- Recepoğlu, E. ve Tümlü, G.Ü. (2013). Üniversite akademik personelinin psikolojik dayanıklılık ve yaşam doyumu arasındaki ilişki. *Yüksek Öğretim ve Bilim Dergisi*, 3 (3) 205 -213
- Rutter, M. (2006). Implications of resilience concepts for scientific understanding. *Resilience in Children*. 1–12.
- Safran, J. D. (1990). Towards a refinement of cognitive therapy in light of interpersonal theory: I. Theory. *Clinical Psychology Review*, 10(1), 87-105.
- Safran, J. D. ve Segal, Z. V. (1990). *Cognitive therapy: An interpersonal process perspective*. New York: Basic.
- Safran J. ve Segal Z. (1996) *Interpersonal process in cognitive therapy*. New York. Basic Books.
- Sayıl, I. (2000). Kriz Kavramı, Krize Müdahale ve Koruyucu Ruh sağlığındaki Yeri. Sayıl, I (ed.), *Kriz ve Krize Müdahale*.(s.23). Ankara. Ankara Üniversitesi psikiyatrik Kriz Uygulama ve Araştırma Merkezi Yayınları.
- Sezgin, F. (2012). İlköğretim okulu öğretmenlerinin psikolojik dayanıklılık düzeylerinin incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 20 (2) 489-502.
- Soygüt, G. ve Türkçapar, H. (2001). Antisosyal kişilik bozukluğunda kişilerarası şema örüntüleri: bilişsel kişilerarası bir bakış. *Türk Psikoloji Dergisi*, 16(47) 55-69.
- Terzi, Ş. (2008). Üniversite öğrencilerin kendini toparlama gücünün içsel koruyucu faktörlerle ilişkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35(2) 297-306.
- Tümlü, G.Ü. (2012). *Psikolojik dayanıklılık düzeyleri farklı üniversite öğrencilerinin temas engellerinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara). http://www.researchgate.net/publication/234685267_Instructional_Technology_and_Teacher_Education adresinden edinilmiştir.

- Ürün, A. E. (2010). *Lise öğrencilerinin kendine saygı düzeyleri ile mesleki olgunlukları arasındaki ilişki*. (Yüksek lisans tezi, Balıkesir Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Balıkesir).<http://www.researchgate.net/publication/234685267> Instructionaltechnologyandteachereducation adresinden edinilmiştir.
- Yıldırım, A., Hacıhasanoğlu, R., Karakurt, P., & Türkleş, S. (2011). Lise öğrencilerinin problem çözme becerileri ve etkileyen faktörler. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 8(1), 905-921.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları.
- Yılmaz, H., ve Sipahioğlu, Ö. (2012). Farklı risk gruplarındaki ergenlerin psikolojik sağlamlıklarının incelenmesi. *İlköğretim Online Dergisi* 11(4).
- Young, J.E., Klosko, J.S. ve Weishaar, M.E. (2009). *Şema Terapi*. İstanbul: Litera Yayıncılık.
- Yu, X. ve Zhang, J. (2007). Factor analysis and psychometric evaluation of the connordavidson resilience scale (CD-RISC) with Chinese people. [Çevrimiçi sürüm]. *Social Behavior and Personality*, 35(1), 19 – 30.
- .Willingham, D. T. (2006). *How Knowledge Helps It Speeds and Strengthens Reading Comprehension*, Learning—and Thinking, Publications American Educator Issues, Bloomington/N
- Winkel, H. (2001). Application of schema theory to academic discourse. *Proceedings of the National Language and Academic Skills Conference*, La Trobe. University, November. <http://www.latrobe.edu.au/lasu/conference/wihskel.doc>.

EKLER

EK: 1

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Sevgili Arkadaşlar,

Bu çalışma, sizlerin bazı genel özelliklerinizi ortaya koymak ve böylece sizleri daha yakından tanımak amacıyla gerçekleştirilmektedir. Lütfen her bir maddeyi dikkatlice okuyun ve seçeneklerden kendi durumunuza en uygun olanı cevaplandırınız veya yanındaki parantez içine bir çarpı (X) işareti koyunuz. Anket ve envanterlere vereceğiniz içten ve doğru cevaplar, bu araştırmaya önemli katkılar sağlayacaktır. Cevaplarınız gizli tutulacak ve sadece bu araştırma için kullanılacaktır.

Lütfen cevaplanmamış soru bırakmayın. Katkılarınızdan dolayı teşekkür ederim.

ZAFER ÖZCAN

PSİKOLOJİK DANIŞMAN

1. Cinsiyetiniz: Kadın() Erkek ()
2. Sınıf Düzeyi: 9. Sınıf () 10.Sınıf () 11.Sınıf () 12. Sınıf ()
3. Daha önce sınıf tekrarı yaptınız mı? Evet () Hayır ()
4. Okul Türü:
 - a. Anadolu Lisesi()
 - b. Kız Meslek Lisesi ()
 - c. İmam Hatip Lisesi()
 - d. İmam Hatip Lisesi ()
 - e. Endüstri Meslek Lisesi ()
5. Sosyo-Ekonomik Düzeyiniz: a. Düşük () b. Orta () c. Yüksek ()
6. Anne babanızın beraberlik durumu: Birlikte () Ayrı ()
7. Annenizin eğitim durumu: Okur-yazar değil () Okur-yazar () İlkokul () Ortaokul () Lise () Üniversite ve üstü ()
8. Babanızın eğitim durumu: Okur-yazar değil () Okur-yazar () İlkokul() Ortaokul () Lise () Üniversite ve üstü ()

EK: 2

KİŞİLERARASI ŞEMA ÖLÇEĞİ

Bu anket, bireylerin belirli bir biçimde davrandıkları zaman karşısındaki kişilerden ne gibi tepkiler aldıklarını değerlendirmek için düzenlenmiştir. Sizden aşağıda yer alan her bir durumda bulunduğunuzu hayal etmenizi ve karşınızdaki kişinin böyle bir durumda nasıl tepkide bulunacağını bildirmenizi istiyoruz. Her sayfanın başında olası tepkilerin bir listesi bulunmaktadır. Lütfen bu listeye bakarak, her bir durum için karşınızdaki kişinin o duruma vereceği tepkiler arasında sizin **TAHMİNİZE EN YAKIN GELEN** tepkiyi gösteren harfi daire içine alınız. (Her bir tepki iki ya da daha fazla tanımlama içermektedir: tepkilerini değerlendirdiğiniz kişinin bu tanımlamaların HEPSİNE birden uyması gerekli değildir. Örneğin; bu kişi “güvenini kaybetmiş” olabilir ama “gücenmemiş” olmayabilir. Böyle bir durumda siz yine de yanıtınızı B tepkisi olarak verebilirsiniz). Daha sonra, işaretlediğiniz tepkinin sizin açınızdan İSTENİRLİK derecesini (1..2..3..4..5..6..7) şeklinde düzenlenmiş ölçek üzerinde gösteriniz. Bunun için aşağıda belirtilen hoşnutluk derecesine göre uygun rakamı daire içine alınız.

Bu tepki;

hiç hoşuma gitmez (1)	orta hoşuma gitmez (2)	biraz hoşuma gitmez (3)	nötr (4)	biraz hoşuma gider (5)	orta hoşuma gider (6)	çok hoşuma gider (7)
--------------------------------	---------------------------------	----------------------------------	-------------	---------------------------------	--------------------------------	-------------------------------

Eğer karşınızdaki kişinin bu tepkisi karşısında, kendinizi çok iyi hissederseniz (7), orta düzeyde iyi hissederseniz (6), biraz iyi hissederseniz (5) rakamını daire içine alınız. Eğer bu tepki karşısında kendinizi çok mutsuz hissederseniz; (1), orta düzeyde mutsuz hissederseniz (2), biraz mutsuz hissederseniz (3) rakamını yuvarlak içine alınız. Eğer bu tepki karşısında kendiniz tamamen nötr hissediyorsanız ölçeğin ortasında yer alan (4) rakamının yuvarlak içine alınız.

Bu ankette kendinizi aşağıdaki durumlarda annenizle birlikteyken hayal etmeniz istenmektedir. Annenizi hatırlamakta güçlük çekiyorsanız (ölüm, ayrı yaşamak, v.b. nedenlerle) sizin anneniz olarak gördüğünüz bir kişinin (üvey anne, hala, teyze, büyükanne, sizi himayesine almış kişiler) tepkisini düşünerek değerlendirme yapınız.

- A.** Sorumluluğu üstlenir yada beni etkilemeye çalışır.
B. Güvenini kaybeder ya da gücenir.
C. Sabırsızlık gösterir ya da kavgaya çıkarır.
D. Uzak durur ya da kayıtsız kalır.
E. Bana katılır ya da itiraz etmez.
F. Bana saygı gösterir ya da bana güvenir.
G. Yakın yada dostça davranır
H. İlgi gösterir yada düşündüklerini açıkça söyler

Aşağıdaki durumlarda ANNENİZLE birlikte olduğunuzu düşünerek her bir durum için yukarıdaki tepkiler arasında sizin beklentinize en yakın gelen tepkinin sizin beklentinize en yakın gelen tepkinin başındaki harfi daire içine alınız. Daha sonra, işaretlediğiniz tepkinin sizin açınızdan İSTENİRLİK derecesini (1..2..3..4..5..6..7) şeklinde düzenlenmiş ölçek üzerinde gösteriniz.

- 1) Önemli bir konuda arkadaşınızla birlikte karar verme aşamasındasınız. Bu konuda daha bilgili ve yeterli olduğunuz için kararı siz yönlendirmek istiyorsunuz.

Anneniz buna nasıl tepki gösterir?							A	B	C	D	E	F	G	H
hiç	orta	biraz	nötr	biraz	orta	çok								
hoşuma	hoşuma	hoşuma		hoşuma	hoşuma	hoşuma								
gitmez	gitmez	gitmez		gider	gider	gider								
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)								

- 2) Arkadaşınıza kızdığınızı ve onunla tartışmak istediğinizi farz edin.

Anneniz buna nasıl tepki gösterir?							A	B	C	D	E	F	G	H
hiç	orta	biraz	nötr	biraz	orta	çok								
hoşuma	hoşuma	hoşuma		hoşuma	hoşuma	hoşuma								
gitmez	gitmez	gitmez		gider	gider	gider								
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)								

- 3) Kendinizi güçsüz ve pasif hissettiğinizi ve arkadaşınızdan meseleye el koymasını istediğiniz bir durum düşünün.

- Anneniz buna nasıl tepki gösterir? A B C D E F G H

hiç	orta	biraz	nötr	biraz	orta	çok
hoşuma	hoşuma	hoşuma		hoşuma	hoşuma	hoşuma
gitmez	gitmez	gitmez		gider	gider	gider
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)

4) Arkadaşınıza karşı samimi davrandığınızı ve ona yardımcı olduğunuzu düşünün.

- Anneniz buna nasıl tepki gösterir? A B C D E F G H

hiç	orta	biraz	nötr	biraz	orta	çok
hoşuma	hoşuma	hoşuma		hoşuma	hoşuma	hoşuma
gitmez	gitmez	gitmez		gider	gider	gider
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)

5) Arkadaşınızla bir oyun oynadığınızı (tavla, iskambil, satranç, v.b), bir iddiaya (lades, v.b.) girdiğinizi düşünün. Siz onu yenip oyunu kazanmak için çok çaba gösteriyorsunuz.

- Anneniz buna nasıl tepki gösterir? A B C D E F G H

hiç	orta	biraz	nötr	biraz	orta	çok
hoşuma	hoşuma	hoşuma		hoşuma	hoşuma	hoşuma
gitmez	gitmez	gitmez		gider	gider	gider
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)

6) Düşüncelerinize aşırı derecede daldığınız için kendinizi arkadaşınızdan uzaklaşmış bir biçimde hayal edin.

- Anneniz buna nasıl tepki gösterir? A B C D E F G H

hiç	orta	biraz	nötr	biraz	orta	çok
hoşuma	hoşuma	hoşuma		hoşuma	hoşuma	hoşuma
gitmez	gitmez	gitmez		gider	gider	gider
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)

7) Kendinizi isteksiz, kapıp koyuvermiş hissettiğiniz ve arkadaşınızın yaptığı her şeye itirazsız uyacağınız bir durum düşünün.

- Anneniz buna nasıl tepki gösterir? A B C D E F G H

hiç	orta	biraz	nötr	biraz	orta	çok
hoşuma	hoşuma	hoşuma		hoşuma	hoşuma	hoşuma
gitmez	gitmez	gitmez		gider	gider	gider
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)

- 8) Arkadaşınızla onunla ilgilendiğinizi ve ona önem verdiğinizi belli ettiğinizi düşünün.

- Anneniz buna nasıl tepki gösterir? A B C D E F G H

hiç	orta	biraz	nötr	biraz	orta	çok
hoşuma	hoşuma	hoşuma		hoşuma	hoşuma	hoşuma
gitmez	gitmez	gitmez		gider	gider	gider
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)

- 9) Arkadaşınız sizden hiç beklemediği bir biçimde hayal kırıklığına uğrattığınız bir durum düşünün.

- Anneniz buna nasıl tepki gösterir? A B C D E F G H

hiç	orta	biraz	nötr	biraz	orta	çok
hoşuma	hoşuma	hoşuma		hoşuma	hoşuma	hoşuma
gitmez	gitmez	gitmez		gider	gider	gider
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)

- 10) Arkadaşınızla birlikte olduğunuz ama onunla konuşmayı istemediğiniz bir ruh halinde bulunduğunuzu farz edin.

- Anneniz buna nasıl tepki gösterir? A B C D E F G H

hiç	orta	biraz	nötr	biraz	orta	çok
hoşuma	hoşuma	hoşuma		hoşuma	hoşuma	hoşuma
gitmez	gitmez	gitmez		gider	gider	gider
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)

- 11) Sizin için önemli bir konuda arkadaşınıza güvenip açıldığınızı düşünün.

- Anneniz buna nasıl tepki gösterir? A B C D E F G H

hiç	orta	biraz	nötr	biraz	orta	çok
hoşuma	hoşuma	hoşuma		hoşuma	hoşuma	hoşuma
gitmez	gitmez	gitmez		gider	gider	gider
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)

- 12) Arkadaşınıza karşı içinizden geldiği gibi, doğal davrandığınızı düşünün.

- Anneniz buna nasıl tepki gösterir? A B C D E F G H

hiç	orta	biraz	nötr	biraz	orta	çok
hoşuma	hoşuma	hoşuma		hoşuma	hoşuma	hoşuma
gitmez	gitmez	gitmez		gider	gider	gider
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)

13) Berbat bir gün geçirdiğinizi ve bütün dünyaya küstüğünüzü düşünün, hiç kimseye karşı sevgi ya da yakınlık hissetmiyorsunuz.

- Anneniz buna nasıl tepki gösterir? A B C D E F G H

hiç	orta	biraz	nötr	biraz	orta	çok
hoşuma	hoşuma	hoşuma		hoşuma	hoşuma	hoşuma
gitmez	gitmez	gitmez		gider	gider	gider
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)

14) Kendinize pek güvenmediğinizi ve sırtınızı arkadaşınıza dayamak istediğinizi düşünün.

- Anneniz buna nasıl tepki gösterir? A B C D E F G H

hiç	orta	biraz	nötr	biraz	orta	çok
hoşuma	hoşuma	hoşuma		hoşuma	hoşuma	hoşuma
gitmez	gitmez	gitmez		gider	gider	gider
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)

15) Arkadaşınıza karşı yakınlık ve sevgi gösterdiğinizi düşünün.

- Anneniz buna nasıl tepki gösterir? A B C D E F
G H

hiç	orta	biraz	nötr	biraz	orta	çok
hoşuma	hoşuma	hoşuma		hoşuma	hoşuma	hoşuma
gitmez	gitmez	gitmez		gider	gider	gider
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)

16) Daha önce hiç yapmadığınız bir işi tek başınıza, kendinize güvenerek yürüttüğünüzü ve arkadaşınıza, onun yardımına gerek duymadığınızı söylediğinizi düşünün.

- Anneniz buna nasıl tepki gösterir? A B C D E F G H

hiç	orta	biraz	nötr	biraz	orta	çok
hoşuma	hoşuma	hoşuma		hoşuma	hoşuma	hoşuma
gitmez	gitmez	gitmez		gider	gider	gider
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)

“ Bu ankette kendinizi aşağıdaki durumlarda babanızla birlikteyken hayal etmeniz istenmektedir. Babanızı hatırlamakta güçlük çekiyorsan (ölüm, ayrı yaşamak, v.b. nedenlerle) sizin baba olarak gördüğünüz bir kişinin (üvey baba, dayı, amca, büyükbaba, sizi himayesine almış kişiler) tepkisini düşünerek değerlendirme yapınız.

- A.** Sorumluluğu üstlenir yada beni etkilemeye çalışır.
- B.** Güvenini kaybeder ya da gücenir.
- C.** Sabırsızlık gösterir ya da kavga çıkarır.
- D.** Uzak durur ya da kayıtsız kalır.
- E.** Bana katılır ya da itiraz etmez.
- F.** Bana saygı gösterir ya da bana güvenir.
- G.** Yakın yada dostça davranır
- H.** İlgi gösterir yada düşündüklerini açıkça söyler

Aşağıdaki durumlarda BABANIZLA birlikte olduğunuzu düşünerek her bir durum için yukarıdaki tepkiler arasında sizin beklentinize en yakın gelen tepkinin sizin beklentinize en yakın gelen tepkinin başındaki harfi daire içine alınız. Daha sonra, işaretlediğiniz tepkinin sizin açınızdan İSTENİRLİK derecesini (1..2..3..4..5..6..7) şeklinde düzenlenmiş ölçek üzerinde gösteriniz.

- 1) Önemli bir konuda arkadaşınızla birlikte karar verme aşamasındasınız. Bu konuda daha bilgili ve yeterli olduğunuz için kararı siz yönlendirmek istiyorsunuz.

Babanız buna nasıl tepki gösterir?							A	B	C	D	E	F	G	H
hiç	orta	biraz	nötr	biraz	orta	çok								
hoşuma	hoşuma	hoşuma		hoşuma	hoşuma	hoşuma								
gitmez	gitmez	gitmez		gider	gider	gider								
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)								

- 2) Arkadaşınıza kızdığınızı ve onunla tartışmak istediğinizi farz edin.

Babanız buna nasıl tepki gösterir?							A	B	C	D	E	F	G	H
hiç	orta	biraz	nötr	biraz	orta	çok								
hoşuma	hoşuma	hoşuma		hoşuma	hoşuma	hoşuma								
gitmez	gitmez	gitmez		gider	gider	gider								
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)								

- 3) Kendinizi güçsüz ve pasif hissettiğinizi ve arkadaşınızdan meseleye el koymasını istediğiniz bir durum düşünün.

- Babanız buna nasıl tepki gösterir? A B C D E F G H

-

hiç	orta	biraz	nötr	biraz	orta	çok
hoşuma	hoşuma	hoşuma		hoşuma	hoşuma	hoşuma
gitmez	gitmez	gitmez		gider	gider	gider
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)

- 4) Arkadaşınıza karşı samimi davrandığınızı ve ona yardımcı olduğunuzu düşünün.

- Babanız buna nasıl tepki gösterir? A B C D E F G H

hiç	orta	biraz	nötr	biraz	orta	çok
hoşuma	hoşuma	hoşuma		hoşuma	hoşuma	hoşuma
gitmez	gitmez	gitmez		gider	gider	gider
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)

- 5) Arkadaşınızla bir oyun oynadığınızı (tavla, iskambil, satranç, v.b), bir iddiaya (lades, v.b.) girdiğinizi düşünün. Siz onu yenip oyunu kazanmak için çok çaba gösteriyorsunuz.

- Babanız buna nasıl tepki gösterir? A B C D E F G H

hiç	orta	biraz	nötr	biraz	orta	çok
hoşuma	hoşuma	hoşuma		hoşuma	hoşuma	hoşuma
gitmez	gitmez	gitmez		gider	gider	gider
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)

- 6) Düşüncelerinize aşırı derecede daldığınız için kendinizi arkadaşınızdan uzaklaşmış bir biçimde hayal edin.

- Babanız buna nasıl tepki gösterir? A B C D E F G H

hiç	orta	biraz	nötr	biraz	orta	çok
hoşuma	hoşuma	hoşuma		hoşuma	hoşuma	hoşuma
gitmez	gitmez	gitmez		gider	gider	gider
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)

- 7) Kendinizi isteksiz, kapıp koyuvermiş hissettiğiniz ve arkadaşınızın yaptığı her şeye itirazsız uyacağınız bir durum düşünün.

- Babanız buna nasıl tepki gösterir? A B C D E F G H

hiç	orta	biraz	nötr	biraz	orta	çok
hoşuma	hoşuma	hoşuma		hoşuma	hoşuma	hoşuma

gitmez (1)	gitmez (2)	gitmez (3)	(4)	gider (5)	gider (6)	gider (7)
---------------	---------------	---------------	-----	--------------	--------------	--------------

- 8) Arkadaşınızla onunla ilgilendiğinizi ve ona önem verdiğinizi belli ettiğinizi düşünün.

- Babanız buna nasıl tepki gösterir? A B C D E F G H

hiç hoşuma gitmez (1)	orta hoşuma gitmez (2)	biraz hoşuma gitmez (3)	nötr (4)	biraz hoşuma gider (5)	orta hoşuma gider (6)	çok hoşuma gider (7)
--------------------------------	---------------------------------	----------------------------------	-------------	---------------------------------	--------------------------------	-------------------------------

- 9) Arkadaşınız sizden hiç beklemediği bir biçimde hayal kırıklığına uğrattığınız bir durum düşünün.

- Babanız buna nasıl tepki gösterir? A B C D E F G H

hiç hoşuma gitmez (1)	orta hoşuma gitmez (2)	biraz hoşuma gitmez (3)	nötr (4)	biraz hoşuma gider (5)	orta hoşuma gider (6)	çok hoşuma gider (7)
--------------------------------	---------------------------------	----------------------------------	-------------	---------------------------------	--------------------------------	-------------------------------

- 10) Arkadaşınızla birlikte olduğunuz ama onunla konuşmayı istemediğiniz bir ruh halinde bulunduğunuzu farz edin.

- Babanız buna nasıl tepki gösterir? A B C D E F G H

hiç hoşuma gitmez (1)	orta hoşuma gitmez (2)	biraz hoşuma gitmez (3)	nötr (4)	biraz hoşuma gider (5)	orta hoşuma gider (6)	çok hoşuma gider (7)
--------------------------------	---------------------------------	----------------------------------	-------------	---------------------------------	--------------------------------	-------------------------------

- 11) Sizin için önemli bir konuda arkadaşınıza güvenip açıldığınızı düşünün.

- Babanız buna nasıl tepki gösterir? A B C D E F G H

hiç hoşuma gitmez (1)	orta hoşuma gitmez (2)	biraz hoşuma gitmez (3)	nötr (4)	biraz hoşuma gider (5)	orta hoşuma gider (6)	çok hoşuma gider (7)
--------------------------------	---------------------------------	----------------------------------	-------------	---------------------------------	--------------------------------	-------------------------------

- 12) Arkadaşınıza karşı içinizden geldiği gibi, doğal davrandığınızı düşünün.

- Babanız buna nasıl tepki gösterir? A B C D E F G H

hiç hoşuma	orta hoşuma	biraz hoşuma	nötr	biraz hoşuma	orta hoşuma	çok hoşuma
---------------	----------------	-----------------	------	-----------------	----------------	---------------

gitmez	gitmez	gitmez		gider	gider	gider
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)

13) Berbat bir gün geçirdiğinizi ve bütün dünyaya küstüğünüzü düşünün, hiç kimseye karşı sevgi ya da yakınlık hissetmiyorsunuz.

- Babanız buna nasıl tepki gösterir? A B C D E F G H

hiç	orta	biraz	nötr	biraz	orta	çok
hoşuma	hoşuma	hoşuma		hoşuma	hoşuma	hoşuma
gitmez	gitmez	gitmez		gider	gider	gider
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)

14) Kendinize pek güvenmediğinizi ve sırtınızı arkadaşınıza dayamak istediğinizi düşünün.

- Babanız buna nasıl tepki gösterir? A B C D E F G H

hiç	orta	biraz	nötr	biraz	orta	çok
hoşuma	hoşuma	hoşuma		hoşuma	hoşuma	hoşuma
gitmez	gitmez	gitmez		gider	gider	gider
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)

15) Arkadaşınıza karşı yakınlık ve sevgi gösterdiğinizi düşünün.

- Babanız buna nasıl tepki gösterir? A B C D E F G H

hiç	orta	biraz	nötr	biraz	orta	çok
hoşuma	hoşuma	hoşuma		hoşuma	hoşuma	hoşuma
gitmez	gitmez	gitmez		gider	gider	gider
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)

16) Daha önce hiç yapmadığınız bir işi tek başınıza, kendinize güvenerek yürüttüğünüzü ve arkadaşınıza, onun yardımına gerek duymadığınızı söylediğinizi düşünün.

- Babanız buna nasıl tepki gösterir? A B C D E F G H

hiç	orta	biraz	nötr	biraz	orta	çok
hoşuma	hoşuma	hoşuma		hoşuma	hoşuma	hoşuma
gitmez	gitmez	gitmez		gider	gider	gider
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)

“ Bu ankette kendinizi aşağıdaki durumlarda ARKADAŞINIZLA birlikteyken hayal etmeniz istenmektedir. Arkadaş için size en yakın kişinin: eşinizin, nişanlınızın, sevgilinizin ya da en yakın dostunuzun (sizinle en yakın ilişkiye giren kişi kimse) tepkisini düşünerek değerlendirme yapınız. Lütfen arkadaşız hakkında istenilen bilgileri doldurunuz.

Arkadaşınızla yakınlığınız: Eş(), Nişanlı (), Sevgili (), Yakın arkadaş()
Arkadaşınızın cinsiyeti: K(), E()

- A.** Sorumluluğu üstlenir yada beni etkilemeye çalışır.
B. Güvenini kaybeder ya da gücenir.
C. Sabırsızlık gösterir ya da kavga çıkarır.
D. Uzak durur ya da kayıtsız kalır.
E. Bana katılır ya da itiraz etmez.
F. Bana saygı gösterir ya da bana güvenir.

Aşağıdaki durumlarda BABANIZLA birlikte olduğunuzu düşünerek her bir durum için yukarıdaki tepkiler arasında sizin beklentinize en yakın gelen tepkinin sizin beklentinize en yakın gelen tepkinin başındaki harfi daire içine alınız. Daha sonra, işaretlediğiniz tepkinin sizin açınızdan İSTENİRLİK derecesini (1..2..3..4..5..6..7) şeklinde düzenlenmiş ölçek üzerinde gösteriniz.

- 1) Önemli bir konuda arkadaşınızla birlikte karar verme aşamasındasınız. Bu konuda daha bilgili ve yeterli olduğunuz için kararı siz yönlendirmek istiyorsunuz.

Arkadaşınız buna nasıl tepki gösterir?							A	B	C	D	E	F	G	H
hiç	orta	biraz	nötr	biraz	orta	çok								
hoşuma	hoşuma	hoşuma		hoşuma	hoşuma	hoşuma								
gitmez	gitmez	gitmez		gider	gider	gider								
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)								

- 2) Arkadaşınıza kızdığınızı ve onunla tartışmak istediğinizi farz edin.

Arkadaşınız buna nasıl tepki gösterir?							A	B	C	D	E	F	G	H
hiç	orta	biraz	nötr	biraz	orta	çok								
hoşuma	hoşuma	hoşuma		hoşuma	hoşuma	hoşuma								
gitmez	gitmez	gitmez		gider	gider	gider								
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)								

- 3) Kendinizi güçsüz ve pasif hissettiğinizi ve arkadaşınızdan meseleye el koymasını istediğiniz bir durum düşünün.

- Arkadaşınız buna nasıl tepki gösterir? A B C D E F G H

hiç	orta	biraz	nötr	biraz	orta	çok
hoşuma	hoşuma	hoşuma		hoşuma	hoşuma	hoşuma
gitmez	gitmez	gitmez		gider	gider	gider
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)

- 4) Arkadaşınıza karşı samimi davrandığınızı ve ona yardımcı olduğunuzu düşünün.

- Arkadaşınız buna nasıl tepki gösterir? A B C D E F G H

hiç	orta	biraz	nötr	biraz	orta	çok
hoşuma	hoşuma	hoşuma		hoşuma	hoşuma	hoşuma
gitmez	gitmez	gitmez		gider	gider	gider
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)

- 5) Arkadaşınızla bir oyun oynadığınızı (tavla, iskambil, satranç, v.b), bir iddiaya (lades, v.b.) girdiğinizi düşünün. Siz onu yenip oyunu kazanmak için çok çaba gösteriyorsunuz.

- Arkadaşınız buna nasıl tepki gösterir? A B C D E F G H

hiç	orta	biraz	nötr	biraz	orta	çok
hoşuma	hoşuma	hoşuma		hoşuma	hoşuma	hoşuma
gitmez	gitmez	gitmez		gider	gider	gider
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)

- 6) Düşüncelerinize aşırı derecede daldığınız için kendinizi arkadaşınızdan uzaklaşmış bir biçimde hayal edin.

- Arkadaşınız buna nasıl tepki gösterir? A B C D E F G H

hiç	orta	biraz	nötr	biraz	orta	çok
hoşuma	hoşuma	hoşuma		hoşuma	hoşuma	hoşuma
gitmez	gitmez	gitmez		gider	gider	gider
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)

- 7) Kendinizi isteksiz, kapıp koyuvermiş hissettiğiniz ve arkadaşınızın yaptığı her şeye itirazsız uyacağınız bir durum düşünün.

- Arkadaşınız buna nasıl tepki gösterir? A B C D E F G H

hiç	orta	biraz	nötr	biraz	orta	çok
hoşuma	hoşuma	hoşuma		hoşuma	hoşuma	hoşuma

gitmez	gitmez	gitmez		gider	gider	gider
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)

- 8) Arkadaşınızla onunla ilgilendiğinizi ve ona önem verdiğinizi belli ettiğinizi düşünün.

- Arkadaşınız buna nasıl tepki gösterir? A B C D E F G H

hiç	orta	biraz	nötr	biraz	orta	çok
hoşuma	hoşuma	hoşuma		hoşuma	hoşuma	hoşuma
gitmez	gitmez	gitmez		gider	gider	gider
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)

- 9) Arkadaşınız sizden hiç beklemediği bir biçimde hayal kırıklığına uğrattığınız bir durum düşünün.

- Arkadaşınız buna nasıl tepki gösterir? A B C D E F G H

hiç	orta	biraz	nötr	biraz	orta	çok
hoşuma	hoşuma	hoşuma		hoşuma	hoşuma	hoşuma
gitmez	gitmez	gitmez		gider	gider	gider
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)

- 10) Arkadaşınızla birlikte olduğunuz ama onunla konuşmayı istemediğiniz bir ruh halinde bulunduğunuzu farz edin.

- Arkadaşınız buna nasıl tepki gösterir? A B C D E F G H

hiç	orta	biraz	nötr	biraz	orta	çok
hoşuma	hoşuma	hoşuma		hoşuma	hoşuma	hoşuma
gitmez	gitmez	gitmez		gider	gider	gider
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)

- 11) Sizin için önemli bir konuda arkadaşınıza güvenip açıldığınızı düşünün.

- Arkadaşınız buna nasıl tepki gösterir? A B C D E F G H

hiç	orta	biraz	nötr	biraz	orta	çok
hoşuma	hoşuma	hoşuma		hoşuma	hoşuma	hoşuma
gitmez	gitmez	gitmez		gider	gider	gider
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)

- 12) Arkadaşınıza karşı içinizden geldiği gibi, doğal davrandığınızı düşünün.

- Arkadaşınız buna nasıl tepki gösterir? A B C D E F G H

hiç	orta	biraz	nötr	biraz	orta	çok
hoşuma	hoşuma	hoşuma		hoşuma	hoşuma	hoşuma

gitmez	gitmez	gitmez		gider	gider	gider
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)

13) Berbat bir gün geçirdiğinizi ve bütün dünyaya küstüğünüzü düşünün, hiç kimseye karşı sevgi ya da yakınlık hissetmiyorsunuz.

- Arkadaşınız buna nasıl tepki gösterir? A B C D E F G H

hiç	orta	biraz	nötr	biraz	orta	çok
hoşuma	hoşuma	hoşuma		hoşuma	hoşuma	hoşuma
gitmez	gitmez	gitmez		gider	gider	gider
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)

14) Kendinize pek güvenmediğinizi ve sırtınızı arkadaşınıza dayamak istediğinizi düşünün.

- Arkadaşınız buna nasıl tepki gösterir? A B C D E F G H

hiç	orta	biraz	nötr	biraz	orta	çok
hoşuma	hoşuma	hoşuma		hoşuma	hoşuma	hoşuma
gitmez	gitmez	gitmez		gider	gider	gider
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)

15) Arkadaşınıza karşı yakınlık ve sevgi gösterdiğinizizi düşünün.

- Arkadaşınız buna nasıl tepki gösterir? A B C D E F G H

hiç	orta	biraz	nötr	biraz	orta	çok
hoşuma	hoşuma	hoşuma		hoşuma	hoşuma	hoşuma
gitmez	gitmez	gitmez		gider	gider	gider
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)

16) Daha önce hiç yapmadığınız bir işi tek başınıza, kendinize güvenerek yürüttüğünüzü ve arkadaşınıza, onun yardımına gerek duymadığınızı söyledığınızı düşünün.

- Arkadaşınız buna nasıl tepki gösterir? A B C D E F G H

hiç	orta	biraz	nötr	biraz	orta	çok
hoşuma	hoşuma	hoşuma		hoşuma	hoşuma	hoşuma
gitmez	gitmez	gitmez		gider	gider	gider
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)

EK: 3

PSİKOLOJİK DAYANIKLILIK ÖLÇEĞİ(PDÖ)		Hiç Doğru Değil	Biraz Doğru	Çoğunlukla Doğru	Çok Doğru
Aşağıda kendinize ve davranışlarınıza ilişkin birtakım ifadeler verilmiştir. Lütfen her bir ifadeyi okuduktan sonra ifadelerin size uygunluk derecesini işaretleyiniz.					
1.	Çok çalışarak her zaman amacıma ulaşabilirim.	0	1	2	3
2.	Günlük programımda değişiklik yapmaktan hoşlanmam.	0	1	2	3
3.	Her gün işe/okula gitmeyi dört gözle beklerim.	0	1	2	3
4.	Hayatın beklenmeyen sorunlarını çözmek için yeterince güçlü değilim.	0	1	2	3
5.	Hayatta her şey olacağına varır.	0	1	2	3
6.	Plan yaptığımda, bunları gerçekleştireceğimden eminim.	0	1	2	3
7.	Ne kadar uğraşırsam uğraşayım, genellikle çabalarım boşa çıkar.	0	1	2	3
8.	İşimde çeşitlilikten hoşlanırım.	0	1	2	3
9.	Genellikle insanlar benim söylediklerimi dikkatle dinlerler.	0	1	2	3
10.	Kendimi özgür bir insan olarak düşünmem, bana sadece hayal kırıklığı yaşatır.	0	1	2	3
11.	Elimden gelenin en iyisini yapmak hemen her zaman iyi sonuç verir.	0	1	2	3
12.	Yaptığım hataları genellikle düzeltmek zordur.	0	1	2	3
13.	Günlük programımda herhangi bir aksama olması beni rahatsız eder.	0	1	2	3
14.	Çoğu zaman hayata bıraktığım yerden başlamak isteği ile yataktan kalkarım.	0	1	2	3
15.	Çoğu zaman ne istediğimi bilmem.	0	1	2	3
16.	Alışılan düzendeki(rutindeki) değişiklikler beni öğrenmeye zorlar.	0	1	2	3
17.	Çoğu günler yaşam benim için gerçekten ilginç ve heyecan vericidir.	0	1	2	3
18.	Bir kişinin iş konusunda heyecanlanabileceğini hayal edemem.	0	1	2	3